

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

EKONOMICZNE I SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA
ROZWOJU POLSKIEJ GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PO WSTĄPIENIU POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

Publikacja zrealizowana w ramach tematu:

Monitorowanie oraz analiza zmian polskiego łańcucha żywnościowego.

W zadaniu:

Analiza wzajemnych relacji ekonomicznych między poszczególnymi elementami łańcucha żywnościowego.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

CZERWIEC 2007

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka	25
	Tomasz Smoleński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	34
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska	55
	Grzegorz Dybowski	
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Lucyna Mieszkowska	
16. Rynek usług dla rolnictwa	Magdalena Talarek	81
	Arkadiusz Zalewski	
17. Rynek środków ochrony roślin w Polsce i innych krajach Unii Europejskiej	Arkadiusz Zalewski	87

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Lech Goraj, Jan Małkowski, Bożena Nosecka, Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Maria Serwińska - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

W maju pogorszyły się rynkowe uwarunkowania produkcji rolnej. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie SWKR zmalał o 0,5 punktu procentowego (pp) i spadł do najniższego poziomu w ciągu ostatnich 6 m-cy. Nadal przekracza jednak 100 punktów, podobnie jak przed rokiem. Wyrównany wskaźnik nożyc cen wzrósł o 0,4 pp w wyniku przeniesienia skutków marcowych podwyżek cen skupu. W kwietniu, mimo przewagi spadków cen gwałtowny wzrost cen skupu ziemniaków spowodował, że bieżący wskaźnik zmian cen skupu przekroczył 100 punktów. W sumie wyrównany wskaźnik zmian cen skupu wzrósł w maju do 100,8 punktu i nieco przekroczył wyrównany wskaźnik zmian cen detalicznych środków produkcji. Po raz drugi z rzędu bieżący wskaźnik zmian cen środków produkcji w kwietniu wyniósł 101,4 punktu. W efekcie wyrównany wskaźnik zmian cen środków produkcji wzrósł o 0,2 pp. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu zmalał aż o 1,3 pp głównie pod wpływem spadku wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego. Dodatkowo potencjalny popyt obniżał relatywny wzrost cen detalicznych żywności oraz spadek indeksu handlu zagranicznego żywnością. Dotychczasowy wzrost cen skupu z nadwyżką kompensuje podwyżki cen środków produkcji, jakie nastąpiły w okresie od stycznia do maja 2007 r. W najbliższym miesiącu można oczekiwać kontynuacji tendencji majowych na rynku rolnym i żywnościowym.

Zapowiedź dobrych zbiorów oraz rosnący import zbóż spowodowały, że ich ceny wolno spadają, nadal są jednak wyższe niż przed rokiem w granicach 40-50%. Pierwsze prognozy przewidują, że zbiory zbóż przekroczą 27 mln ton. Wobec zapowiadanego spadku zużycia paszowego możliwe będzie odbudowanie zapasów oraz zwiększenie eksportu. Dobre zbiory zbóż zapowiadane są także w innych krajach europejskich.

Mimo wysokiej dynamiki skupu rosną ceny mleka w skupie. Wyjątkowo wysokie ceny odtuszczonego mleka w proszku na rynkach światowych oraz dobra koniunktura na światowych rynkach pozostałych przetworów mlecznych sprawiają, że pomimo konsekwent-

nego wdrażania reformy WPR ceny zbytu przetworów mlecznych w Unii nie maleją, a nawet wykazują tendencje wzrostowe. Sprawia to, że popyt eksportowy rośnie, a mleczarnie konkurują o surowiec, zwłaszcza, że kwoty mleczne w roku 2006/07 nie zostały w pełni wykorzystane.

Rynek żywca wieprzowego zbliża się do przełamania fazy wzrostowej, na co wskazują słabe tendencje wzrostowe cen żywca wieprzowego. Oczekiwany wzrost cen w drugiej połowie roku w sytuacji spadku cen zbóż zapowiada wyraźną poprawę opłacalności chowu trzody chlewnej. Na razie nie uwidacznia się to w cenach prosiąt, które nadal spadają. Czy poprawa koniunktury na rynku wieprzowiny wpłynie stabilizująco na rynek drobiu?

Znaczna poprawa sytuacji dochodowej konsumentów oraz znaczne zmniejszenie bezrobocia tworzą dobre warunki dla wzrostu popytu na żywność, która od początku roku relatywnie drożeje. Oczekiwane wysokie ceny owoców (wywołane stratami spowodowanymi przez przymrozki) oraz mięsa i jego przetworów (na skutek przejścia do spadkowej fazy cyklu świńskiego), a także mniejsze od oczekiwanych sezonowe obniżki cen nabiału sprawiają, że sezonowy spadek cen detalicznych całej żywności będzie mniejszy niż w latach poprzednich.

Poprawa sytuacji dochodowej gospodarstw spowodowana zarówno wypłatami środków pomocowych, jak i sprzyjającymi warunkami rynkowymi sprawia, że na rynku środków produkcji oraz rynku usług trwa ożywienie skutkujące wzrostem dynamiki cen.

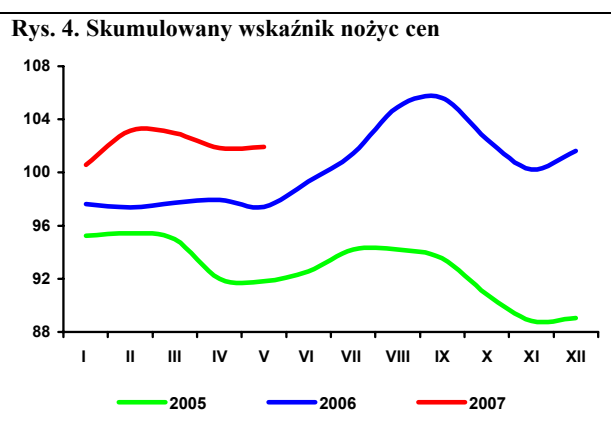
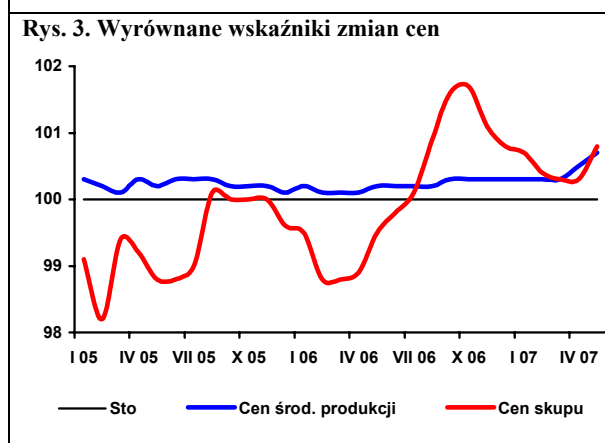
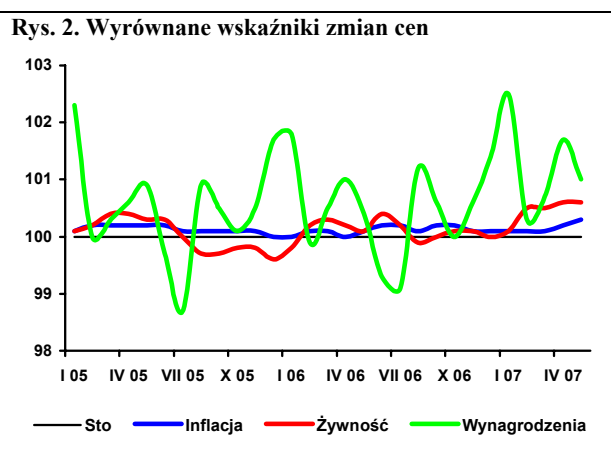
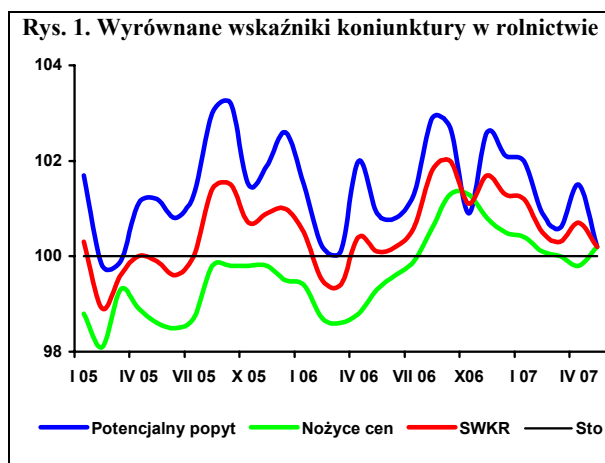
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	V 07	IV07	III 07	II 07	I 07	XII 06	V 06
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,2	100,7	100,3	100,5	101,2	101,3	100,1
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,2	101,5	100,6	100,9	102,0	102,1	100,9
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,2	99,8	100,0	100,1	100,4	100,5	99,3
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,8	100,3	100,3	100,4	100,7	100,8	99,5
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,7	100,5	100,3	100,3	100,3	100,3	100,2
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	99,7	99,6	99,6	99,6	100,0	100,1	99,9
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	100,5	101,2	100,2	99,8	102,4	101,4	100,2
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	99,4	102,3	98,7	99,9	100,6	100,9	100,1

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

W obecnym sezonie ze względu na niskie zbiory podaż zbóż krajowych jest ograniczona, a ceny zbóż i ich przetworów są wyższe niż w dwóch poprzednich sezonach. Jednak w związku z prognozowanymi wyższymi zbiorami zbóż, ich ceny zaczynają się obniżać.

W 2007 r. powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych wynosi 8,1 mln ha tzn. o 1% więcej niż w poprzednim roku. Stan zasiewów zbóż ozimych w maju 2007 r. był lepszy niż przed rokiem. Straty zimowe i wiosenne zasiewów zbóż były bardzo małe. Stan zasiewów zbóż ozimych ocenia się na 3,5-3,7, wobec 3,2-2,4 przed rokiem, natomiast zbóż jarych na 3,3-3,4, tzn. na poziomie ubiegłorocznym.

Powierzchnię zbóż ozimych ocenia się na 4,5 mln ha, tzn. o 0,1 mln ha więcej niż przed rokiem, natomiast jarych na 3,6 mln ha, tzn. nieznacznie mniej niż w poprzednim sezonie.

Przewiduje się, że plony w 2007 r. będą zbliżone lub wyższe od średnich, a zbiory wyniosą 27,6 mln ton, co pozwoli na odbudowę podaży rynkowej.

W obecnym sezonie (od lipca 2006 r. do kwietnia 2007 r.) skupiono o 27% zbóż podstawowych mniej niż w takim samym okresie poprzedniego sezonu. Najbardziej obniżył się skup pszenżyta (o 37%), a najmniej skup jęczmienia (o 13%). Od października 2006 r. do marca 2007 r. skupiono o 44% mniej kukurydzy niż przed rokiem.

W kwietniu 2007 r. ponownie spadły ceny skupu zbóż. W porównaniu z marcem najbardziej (o 5%) obniżyła się cena skupu żyta. Ceny pszenicy i jęczmienia spadły o ok. 2%, natomiast kukurydzy o 1%. W porównaniu z marcem 2006 r. cena skupu żyta była wyższa o 60%, pszenicy o 56%, jęczmienia o 51%, a kukurydzy o 45%. W kwietniu 2007 r. obniżyły się także ceny zbóż uzyskiwane przez rolników na targowiskach. Były one jednak o ok. 60-70% wyższe niż przed rokiem; najbardziej w tym okresie wzrosły ceny żyta i owsa. Zakończony w maju 2007 r. skup interwencyjny nie cieszył się powodzeniem, ze względu na wysokie ceny rynkowe.

W obecnym sezonie obserwuje się także znaczny wzrost cen zbóż za granicą. Pszenica i żyto są o ok. 30-45% droższe niż przed rokiem. O ok. 30% wyższe były ceny jęczmienia, a kukurydzy o ok. 37%.

Krajowa produkcja mąki pszennej w dużych zakładach wyniosła w kwietniu br. 127 tys. ton i była o 2 tys. ton wyższa niż w marcu, ale niższa od średniej miesięcznej produkcji w 2006 r. Produkcja mąki żytniej w kwietniu utrzymała się na poziomie poprzedniego miesiąca. Niższa była natomiast produkcja makaronów. Na w miarę stałym poziomie (60 tys. ton miesięcznie) utrzymuje się produkcja pieczywa

świeżego. Obserwuje się wzrost produkcji mieszanek dla zwierząt, która w pierwszych trzech miesiącach 2007 r. była o 28% wyższa niż przed rokiem.

Ze względu na niską podaż zbóż krajowych, coraz wyższy jest ich import. Obróty handlowe koncentrują się wewnątrz UE (Czechy, Słowacja, Niemcy, Węgry, Dania). W ciągu 9 miesięcy obecnego sezonu sprowadzono do Polski 1,1 mln ton pszenicy. Import kukurydzy wyniósł w tym okresie prawie 500 tys. ton. W trzech pierwszych miesiącach 2007 r. sprowadzono do kraju 110 tys. ton żyta i 90 tys. ton jęczmienia. W marcu 2007 r. ponownie znacząco obniżył się eksport zbóż. W ciągu trzech miesięcy 2007 r. z kraju wywieziono ok. 40 tys. ton zbóż, z czego większość stanowił jęczmień sprzedany do Tunezji. Do końca obecnego sezonu utrzyma się wysoki import zbóż. Wielkość eksportu będzie uzależniona od dalszych zmian cen na rynku krajowym i w sąsiednich krajach.

Niski jest także eksport produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż. W pierwszym kwartale 2007 r. pewne ożywienie obserwuje się w imporcie tych wyrobów, głównie kasz oraz ziarna obrobionego inaczej. Niższe obroty obserwuje się także w przypadku produktów przetworzonych. Wyższy niż w poprzednim sezonie jest eksport i import pasz dla zwierząt hodowlanych (kod CN 230990), obniżył się jednak w tym okresie handel paszami dla zwierząt domowych (kod CN 230910).

Ceny wyrobów zbożowych od początku roku rosną. Wzrastają zarówno ceny detaliczne jak i ceny producenta. Spadła jedynie cena producenta mąki poznańskiej. W kwietniu cena detaliczna mąki poznańskiej była wyższa o 23% niż przed rokiem, kaszy jęczmiennej o 8% natomiast ceny chleba mieszanego i razowego zwiększyły się odpowiednio o 14 i 17%. Ceny producenta zwiększyły się o 41% w przypadku mąki poznańskiej, o 26% kaszy jęczmiennej, a chleba mieszanego i razowego o 15 i 10%.

Kwiecień był kolejnym miesiącem wzrostu cen pasz. Cena mieszanki T-2 była w kwietniu o ok. 23%, a DKA starter o 12% wyższa niż przed rokiem. W kolejnych miesiącach ceny pasz będą nadal wzrastać, a skala wzrostu będzie większa niż w przypadku cen zbóż. Będzie to wpływać na pogorszenie relacji cen pasz do cen zbóż, która na początku 2007 r. jest bardzo korzystna. Niższe niż przed rokiem ceny skupu trzody i bydła powodują, że obniża się poziom opłacalności ich produkcji (mierzony relacją do cen pasz).

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
	Skup				Targowiska				
2005 I-XII	366,9	276,4	351,2	373,4	454,9	346,7	427,1	370,2	.
2006 I-XII	444,1	377,3	.	.	509,3	417,2	478,2	422,2	.
2006 I-VI	395,6	347,5	402,2	382,2	451,1	362,0	429,9	374,8	.
2006 I	375,9	312,8	365,9	377,4	432,0	335,1	413,0	353,4	390,98
II	385,9	339,0	387,4	373,4	439,2	347,0	420,0	366,7	389,58
III	390,9	358,5	391,1	387,3	452,4	362,0	428,8	370,3	399,69
IV	396,5	361,6	407,3	384,4	464,1	379,2	443,8	386,7	406,09
V	410,9	362,5	428,4	383,1	455,5	375,4	434,1	379,4	405,26
VI	419,0	342,6	443,5	387,8	463,3	373,2	439,8	392,0	x
VII	408,2	316,9	451,4	367,4	468,3	377,8	444,5	397,3	x
VIII	435,1	358,8	464,6	390,4	512,8	408,5	478,4	426,0	x
IX	493,8	425,6	525,6	410,9	580,7	476,8	522,8	462,4	x
X	503,7	473,3	460,0	434,7	595,6	512,5	548,3	486,2	x
XI	535,8	487,6	504,0	447,1	612,8	519,5	563,1	506,4	389,77
XII	572,5	509,8	551,1	502,7	635,3	539,8	601,7	539,1	389,80
2007 I	630,5	604,8	606,6	561,2	686,8	584,3	646,7	576,6	398,30
II	646,7	627,0	624,7	593,7	730,9	651,3	698,5	632,3	401,85
III	634,5	608,4	597,2	592,8	737,1	650,3	713,9	663,9	402,72
IV	620,1	580,1	591,1	581,9	733,2	643,3	705,6	666,7	397,46

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Pszenżyto	Zboża podst.	Kukurydza
2005 I-XII	4070,4	393,4	459,8	322,6	5483,1	777,3
2006 I-XII	3724,7	489,2	461,9	322,8	5054,7	591,4
2005/2006	3031,3	378,9	511,4	379,0	4483,1	810,3
VII 05 – III 06	3639,6	487,4	438,9	309,6	4940,9	612,3 ^a
VII 06 – III 07	2667,7	380,2	380,2	196,4	3664,9	333,0 ^a
2006 I	235,1	29,2	25,8	26,7	323,1	46,9
II	314,6	30,1	22,7	26,2	395,4	55,4
III	313,9	34,7	25,9	26,4	408,5	61,7
IV	223,1	30,5	19,9	19,0	294,1	30,4
V	277,4	37,4	30,1	27,4	374,2	41,9
VI	203,1	23,0	22,5	23,4	273,6	47,0
VII	211,6	37,9	44,6	30,0	328,1	23,6
VIII	569,8	95,1	107,5	50,5	841,8	17,2
IX	649,6	69,9	59,5	41,3	826,8	15,8
X	346,7	46,5	39,4	22,4	457,9	72,8
XI	213,6	32,7	33,1	15,7	296,8	123,7
XII	166,2	22,2	30,9	13,8	234,4	55,0
2007 I	150,9	23,8	23,2	8,3	207,6	32,2
II	202,2	30,4	20,5	7,4	262,5	29,1
III	157,2	21,7	21,5	7,1	209,0	20,1
IV	100,9	14,5	.	.	141,5	.

^a od października do ostatniego miesiąca

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Wyszczególnienie	Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2005 I-XII	1662,7	1548,5	129,12	656,2	99,8	4886,5
2006 I-XII	2011,5	1725,9	112,91	710,4	102,5	5401,1
2006 I-VI	973,9	861,0	58,87	349,3	51,2	2521,5
2006 I	165,5	146,7	10,66	56,3	7,71	422,8
II	161,3	140,9	10,37	54,3	8,83	381,7
III	187,0	163,3	10,79	60,7	9,53	346,7
IV	149,2	135,1	8,49	58,2	7,72	422,9
V	153,1	137,4	9,87	60,6	8,75	481,5
VI	157,9	137,6	8,69	59,3	8,68	465,9
VII	163,4	144,5	9,27	58,6	7,76	438,0
VIII	194,9	160,5	9,99	59,9	8,39	481,9
IX	180,8	149,7	8,18	60,1	9,47	482,3
X	172,1	139,8	8,74	61,4	8,74	486,6
XI	174,0	146,3	9,25	59,7	8,82	493,4
XII	152,4	124,2	8,61	61,4	8,10	497,3
2007 I	183,9	150,8	12,22	58,3	9,45	514,2
II	162,8	112,1	8,83	56,4	10,00	457,8
III	180,4	125,3	8,64	64,3	10,58	503,1
IV	.	127	8,6	.	8,4	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Pszemica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszennyto ^b	Pszemica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszennyto ^b
2005 I-XII	454,8	371,3	124,5	269,9	99,3	249,7	2,6	85,3	21,2	5,4
2006 I-XII	650,1	59,0	114,0	249,5	34,4	603,1	18,3	101,1	209,3	7,6
2005 I-VI	35,1	116,8	8,0	55,6	14,0	148,9	0,8	54,6	13,0	4,0
2006 I-VI	141,0	11,8	3,7	166,9	12,9	130,6	5,7	14,4	22,2	5,6
2005/2006	560,7	266,3	120,2	381,2	98,2	231,4	7,5	45,1	30,4	7,0
2006 I	39,1	4,5	1,2	50,3	9,1	22,1	0,5	1,5	1,8	0,1
II	34,3	1,1	0,3	30,1	0,7	17,1	1,3	1,7	2,8	1,7
III	23,4	1,5	0,9	19,9	1,8	19,2	2,6	2,1	5,4	0,7
IV	9,4	0,7	0,6	28,8	0,6	27,5	0,7	1,8	2,1	1,2
V	28,7	1,5	0,4	16,2	0,3	27,3	0,4	0,6	4,5	1,5
VI	6,1	2,5	0,2	21,6	0,3	17,5	0,2	6,7	5,7	0,4
VII	11,6	4,8	9,4	24,9	1,5	20,0	0,2	18,2	2,2	0,1
VIII	99,6	10,8	18,1	19,7	8,1	48,6	0,6	8,9	1,0	0,2
IX	90,3	13,2	3,0	6,5	4,3	140,4	5,0	18,9	7,6	0,6
X	75,5	10,1	1,2	20,3	5,4	107,3	5,9	13,3	43,9	0,3
XI	174,8	5,7	51,6	7,4	1,6	85,2	0,1	6,1	56,2	0,5
XII	57,3	2,5	27,1	3,8	0,6	71,0	0,9	21,4	76,1	0,3
2007 I	0,2	1,9	25,1	1,2	0,6	179,2	60,6	28,7	89,3	7,3
II	2,6	1,0	1,7	3,4	0,1	271,1	33,7	43,8	119,9	5,7
III	0,1	0,6	0,1	2,5	0,0	160,5	15,2	17,7	95,0	0,7

^a razem z pszenicą durum

^b razem z gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2005 r. dane ostateczne, za 2006 i 2007 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiaki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiaki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód
2005 I-XII	15,3	1,5	4,7	5,8	17,7	37,1	19,1	41,3	30,9	184,9
2006 I-XII	10,8	2,4	4,7	1,1	8,8	37,6	15,4	30,7	30,0	196,9
2005 I-VI	5,3	0,4	1,8	1,1	17,7	18,5	9,3	21,7	14,7	97,4
2006 I-VI	7,8	1,8	2,5	0,6	5,5	17,3	9,6	16,2	17,8	100,1
2005/2006	17,8	2,9	5,4	5,3	5,5	35,9	19,4	35,8	34,0	187,6
2006 I	1,4	0,3	0,4	0,1	0,0	2,4	1,8	2,5	3,0	11,4
II	1,5	0,4	0,4	0,1	4,0	2,2	1,6	2,3	1,6	10,6
III	1,4	0,4	0,4	0,1	0,2	2,8	1,9	3,6	4,3	18,1
IV	1,1	0,2	0,4	0,1	0,1	3,2	1,3	2,7	4,5	19,6
V	1,3	0,3	0,4	0,1	0,5	3,5	1,8	2,5	1,7	22,1
VI	1,1	0,3	0,5	0,1	0,8	3,2	1,2	2,6	2,7	18,3
VII	0,6	0,2	0,4	0,1	0,6	2,7	1,2	2,2	3,6	21,5
VIII	0,5	0,1	0,4	0,0	0,8	2,3	1,0	2,2	2,3	22,4
IX	0,5	0,2	0,4	0,1	0,3	4,5	1,3	2,3	2,7	12,1
X	0,5	0,1	0,4	0,1	0,8	4,2	0,7	3,2	1,5	16,8
XI	0,5	0,0	0,3	0,1	0,5	3,4	0,9	3,0	1,0	16,3
XII	0,3	0,0	0,3	0,1	0,3	3,2	0,7	1,8	1,2	7,8
2007 I	0,2	0,0	0,3	0,1	0,5	3,9	1,3	4,2	5,0	18,0
II	0,4	0,1	0,3	0,1	0,5	2,9	1,1	3,8	3,6	15,6
III	0,2	0,1	0,4	0,3	1,1	3,0	0,3	3,4	1,2	7,9

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2005 r. dane ostateczne, za 2006 i 2007 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Pasze (CN230990)	Pasze (CN230910)	Ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Pasze (CN230990)	Pasze (CN230910)
2005 I-XII	8,1	32,8	156,8	72,2	97,9	32,4	8,7	51,2	142,9	71,5
2006 I-XII	6,5	37,1	178,2	109,5	103,9	39,9	9,6	61,7	200,3	73,5
2005 I-VI	3,9	15,4	69,6	29,9	49,1	15,1	2,8	23,0	64,1	32,3
2006 I-VI	3,6	20,7	86,7	49,2	56,3	19,0	5,3	29,2	94,3	34,7
2005/2006	7,8	38,1	173,9	105,1	91,5	36,3	11,2	57,4	173,1	73,9
2006 I	0,4	2,9	12,3	6,5	10,8	2,6	0,4	3,8	14,5	5,7
II	0,6	2,9	12,6	7,3	10,6	3,1	1,0	4,6	12,8	5,6
III	0,6	3,6	17,0	9,3	10,7	3,8	1,1	5,9	15,0	6,6
IV	0,5	3,2	15,0	8,6	9,2	3,0	1,0	4,6	15,0	5,2
V	0,9	5,0	14,8	9,4	9,7	3,2	1,2	5,4	16,5	5,2
VI	0,6	3,1	15,0	8,1	5,3	3,2	0,7	4,8	20,5	6,4
VII	0,5	2,2	13,8	7,9	7,3	2,5	0,8	3,9	16,6	5,5
VIII	0,5	3,8	16,1	9,3	8,4	3,3	1,4	5,0	19,4	5,9
IX	0,4	3,4	17,4	9,5	7,5	4,2	0,5	6,0	19,1	6,3
X	0,5	2,5	16,9	11,0	8,3	3,8	0,7	8,2	20,3	7,8
XI	0,5	2,4	14,4	11,0	8,4	3,8	0,4	4,9	17,8	6,5
XII	0,6	2,1	13,0	11,6	7,9	3,4	0,4	4,5	12,9	6,9
2007 I	0,6	3,1	14,2	9,9	8,5	4,2	0,6	5,6	17,8	6,9
II	0,6	3,6	14,0	8,9	7,9	4,0	0,6	5,8	16,9	6,6
III	0,8	4,5	12,9	7,5	8,8	4,2	0,6	4,7	12,4	7,5

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2005 r. dane ostateczne, za 2006 i 2007 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Miesiące	Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
	Cena producenta	Cena detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna
2005 I-XII	0,68	1,52	1,08	2,38	2,29	2,70	3,13	3,37
2006 I-XII	0,80	1,43	1,04	2,36	2,32	2,72	3,18	3,51
2006 I-VI	0,69	1,37	1,00	2,34	2,27	2,63	3,13	3,39
2006 I	0,68	1,39	1,01	2,34	2,28	2,64	3,12	3,39
II	0,69	1,38	1,00	2,34	2,27	2,64	3,13	3,38
III	0,69	1,38	1,00	2,34	2,27	2,64	3,13	3,39
IV	0,69	1,36	0,98	2,34	2,27	2,64	3,13	3,39
V	0,69	1,36	0,99	2,34	2,27	2,62	3,13	3,39
VI	0,69	1,37	0,99	2,34	2,27	2,62	3,13	3,39
VII	0,70	1,37	1,01	2,34	2,27	2,64	3,13	3,39
VIII	0,83	1,36	1,03	2,34	2,27	2,64	3,15	3,40
IX	1,00	1,47	1,08	2,38	2,39	2,84	3,23	3,65
X	0,99	1,55	1,11	2,38	2,43	2,94	3,27	3,75
XI	0,98	1,60	1,11	2,38	2,44	2,94	3,29	3,79
XII	0,98	1,61	1,11	2,40	2,44	2,94	3,29	3,78
2007 I	1,01	1,64	1,17	2,44	2,52	2,96	3,35	3,81
II	1,02	1,65	1,18	2,48	2,57	3,00	3,41	3,90
III	1,02	1,66	1,22	2,48	2,59	3,02	3,43	3,94
IV	0,97	1,66	1,23	2,52	2,60	3,02	3,45	3,94

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Miesiące	Mieszanka „B” sypka dla bydła dorosłego	Mieszanka „L” sypka dla loch	Mieszanka „P” sypka dla prosiąt	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt	Mieszanka „DJ-1” sypka dla kur niosek	Koncentrat „Provit” sypki dla tuczników
2005 I-XII	810	946	1467	826	1173	1031	1633
2006 I-XII	864,6	943,4	1511,1	784,8	1152,6	1010,8	1594,0
2006 I-VI	817	913	1493	781	1151	1008	1606
2006 I	792	890	1473	795	1161	1013	1609
II	789	897	1478	794	1161	1013	1606
III	806	905	1484	781	1155	1013	1611
IV	808	921	1503	780	1144	1007	1611
V	838	920	1504	768	1145	1002	1605
VI	867	947	1518	767	1140	999	1593
VII	894	947	1510	768	1136	998	1583
VIII	896	951	1514	766	1138	999	1577
IX	909,0	964,7	1528,7	779,6	1149,5	1009,4	1584,8
X	913,2	980,3	1529,7	792,7	1158,7	1015,0	1584,3
XI	928,9	992,1	1533,5	805,4	1165,4	1027,2	1582,1
XII	934,3	1006,6	1558,3	820,2	1177,3	1034,9	1582,7
2007 I	974,0	1055,6	1589,6	860,3	1202,8	1066,7	1593,5
II	995,8	1085,4	1625,5	890,0	1238,9	1097,6	1607,6
III	975,0	1110,1	1675,6	918,0	1264,8	1126,9	1619,2
IV	982,8	1114,3	1694,1	960,7	1284,7	1135,8	1621,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników / ceny targowiskowe żyta	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt / ceny skupu pszenicy	Koncentrat „Provit” sypki dla trzody / ceny targowiskowe żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B” sypka dla bydła	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit” sypki dla tuczników	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt
2006 I	2,37	2,69	4,80	1,20	2,12	4,29	2,25
II	2,29	2,64	4,63	1,21	2,02	4,01	2,28
III	2,16	2,55	4,45	1,17	2,10	4,34	2,20
IV	2,06	2,46	4,25	1,16	2,07	4,28	2,23
V	2,05	2,51	4,28	1,09	2,09	4,36	2,31
VI	2,06	2,46	4,27	1,05	2,23	4,64	2,42
VII	2,03	2,43	4,19	1,01	2,48	5,10	2,56
VIII	1,88	2,22	3,86	1,01	2,71	5,59	2,72
IX	1,64	2,33	3,32	1,00	2,60	5,28	2,26
X	1,55	2,30	3,09	1,02	2,37	4,73	2,53
XI	1,55	2,18	3,05	1,02	2,17	4,26	2,39
XII	1,52	2,06	2,93	1,05	2,08	4,01	2,32
2007 I	1,47	1,91	2,63	0,99	1,98	3,51	2,49
II	1,37	1,92	2,47	0,98	2,03	3,66	2,64
III	1,41	1,99	2,49	1,01	2,03	3,58	2,70
IV	1,49	2,07	2,52	1,00	2,05	3,46	2,55

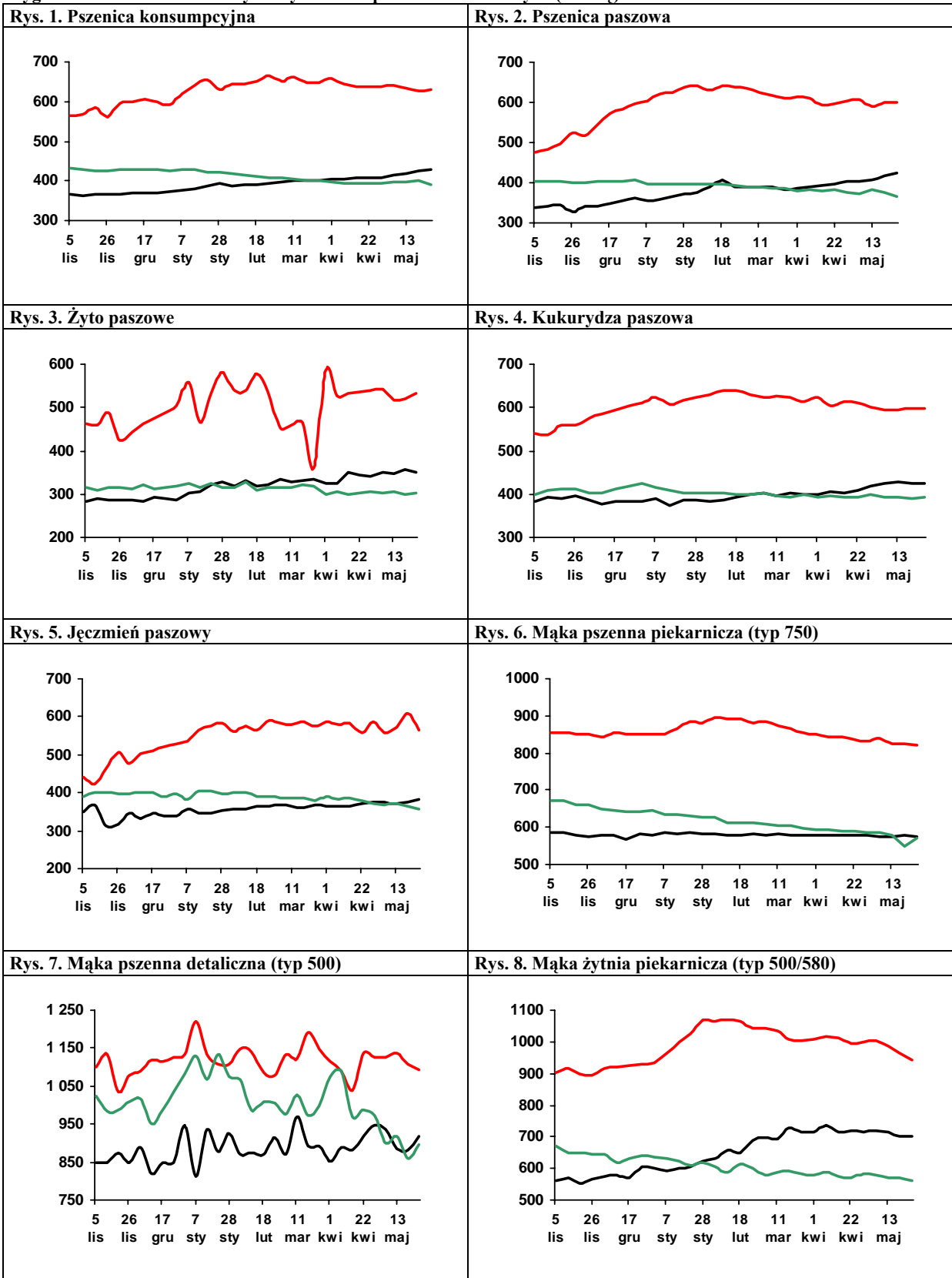
^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów
Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna Niemcy	Pszenica konsumpcyjna Czechy	Żyto konsumpcyjne Niemcy	Jęczmień paszowy Niemcy	Jęczmień paszowy Czechy	Kukurydza paszowa Słowacja	Kukurydza paszowa Czechy
2005 VII	108,32	90,45	94,74	97,00	74,26	87,23	95,27
VIII	104,37	91,90	96,61	87,92	74,33	86,56	97,34
IX	105,93	96,94	106,67	86,58	74,34	83,36	99,22
X	106,00	97,25	109,16	86,41	75,68	84,63	95,20
XI	107,93	98,65	110,00	86,72	76,48	77,21	90,60
XII	108,84	99,43	110,32	91,74	75,33	80,59	92,31
2006 I	108,94	99,83	111,00	110,03	81,33	81,55	83,17
II	111,27	100,32	113,14	108,75	85,25	85,63	95,29
III	112,84	99,61	118,97	108,35	86,08	89,50	94,89
IV	115,70	100,49	121,23	106,53	86,73	91,23	97,75
V	120,68	102,26	120,32	110,00	89,57	91,63	99,66
VI	121,23	102,36	122,33	107,10	89,61	93,18	99,53
VII	122,08	102,33	123,25	98,54	89,00	89,00	102,00
VIII	123,77	110,04	124,00	104,55	89,75	95,83	103,50
IX	136,37	117,75	144,10	111,16	90,50	102,67	105,00
X	145,63	125,33	152,82	118,64	95,00	105,00	111,67
XI	149,36	130,40	156,10	132,56	97,80	113,40	123,80
XII	151,82	137,33	155,95	140,31	100,66	120	134,66
2007 I	154,33	141	155,90	143,62	122	124	154
II	154,91	144	159,66	143,04	116	124	145
III	154,91	148	162,55	139,93	115	131	130
IV	156,13	149	159,58	140,09	120	132	142
V	155,28	149	159,79	142,38	121	125	138

Źródło: Komisja Europejska (do VI 2006), ZMP, biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Legenda:

2006/07 — 2005/06 — 2004/05 —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2004-07; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

W sezonie 2007/2008 kwota produkcji cukru w UE zostanie zmniejszona współczynnikiem redukcji wynoszącym 13,5%¹. Na tej podstawie przewiduje się, że krajowa produkcja cukru wyniesie ok. 1600 tys. ton. Do wyprodukowania takiej ilości cukru niezbędne będą zbiory ok. 9660 tys. ton buraków cukrowych o standardowej zawartości cukru 16%. Według wstępnych szacunków powierzchnia zasiewów buraków cukrowych wynosi ok. 230 tys. ha. W tych warunkach założony poziom zbiorów możliwy będzie przy plonach ok. 42 t/ha, tj. zbliżonych do przeciętnych w okresie 2003-2006.

W sezonie 2007/2008 minimalna cena braków cukrowych w UE będzie wynosiła 29,78 EUR/tonę. Na tej podstawie szacuje się, że ceny skupu w Polsce nie przekroczą 120 zł/tonę i będą o ok. 7% niższe niż przed rokiem. Spadek cen skupu będzie rekompensowany w formie dopłat bezpośrednich. Wartość środków finansowych przeznaczonych na ten cel zwiększy się do 122,9 mln EUR, wobec 99,1 mln EUR w sezonie 2006/2007.

Konsumpcja cukru w gospodarstwach domowych wg GUS utrzymuje się na stałym poziomie ok. 18 kg/mieszkańca. W 2007 r. można oczekiwać wzrostu zużycia cukru w przemyśle spożywczym, gdyż w pierwszych miesiącach br. zwiększyła się produkcja w sektorze cukierniczym. Szacuje się, że przemysłowe zużycie cukru może wynieść ok. 860 tys. ton. Uwzględniając zmiany w spożyciu w gospodarstwach domowych, zużycie w przemyśle przetwórczym oraz w pozostałych działach gospodarki (45 tys. ton) szacuje się, że całkowite zużycie cukru w Polsce w 2007 r. może wynieść ok. 1600 tys. ton.

W pierwszym kwartale br. ceny zbytu cukru workowanego obniżyły się do ok. 2,58 zł/kg, a paczkowanego do 2,60 zł/kg. Ceny detaliczne także wykazują tendencję spadkową z 3,15 zł/kg w styczniu do 3,06 zł/kg w kwietniu.

Eksport cukru w 2007 r. będzie niewielki, a zdecyduje o tym mała produkcja w sezonach 2006/2007² i 2007/2008. Potwierdzają to wyniki w eksporcie w pierwszym kwartale br., kiedy wyeksportowano łącznie zaledwie 24,4 tys. ton. Większość cukru sprzedano na rynek UE (ok. 19 tys. ton). Średnia cena eksportowa do UE wyniosła ok. 644,50 EUR/tonę. Do krajów trzecich wyeksportowano małe ilości cukru (5,6 tys. ton), po średniej cenie 366 EUR/tonę. Import utrzymał się na niskim poziomie 4,2 tys. ton, w tym 3,8 tys. ton z krajów UE. Średnia cena importowa z UE wyniosła 700 EUR/tonę i była wyższa od ceny referencyjnej.

Ceny cukru na świecie spadają. Na giełdzie w Londynie (kontrakt 5) maju br. notowania terminowe obniżyły się do 320 USD/tonę, wobec 335 USD/tonę w styczniu. Notowania gotówkowe cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku (kontrakt 11) spadły do 235 USD/tonę.

1 Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 290/2007 z dnia 16 marca 2007 r. ustalające, na rok gospodarczy 2007/2008, współczynnik procentowy, o którym mowa w art. 19 rozporządzenia rady (WE) Nr 318/2006.

2 Według danych GUS produkcja cukru w sezonie 2006/2007 wyniosła 1620 tys. ton. Według informacji Stowarzyszenia Techników Cukrowników oraz Związku Producentów Cukru produkcja wyniosła 1720 tys. ton.

Tab. 1. Produkcja wybranych artykułów spożywczych zawierających cukier (tys. ton, mln hl)

Miesiące		Czekolada	Wyroby czekoladowane	Cukierki	Marmolada dżemy i powidła	Słodzone napoje bezalkoholowe
2006	I	9,6	8,0	3,7	6,5	1,4
	II	8,7	7,9	3,8	4,4	1,5
	III	8,6	8,6	5,1	5,0	2,4
	IV	10,9	4,9	3,8	4,4	2,7
	V	8,7	4,8	4,7	4,1	3,2
	VI	8,2	4,3	4,9	5,2	3,1
	VII	6,4	3,8	4,0	3,9	3,4
	VIII	10,1	6,1	4,7	4,5	2,9
	IX	11,6	9,3	4,3	3,7	1,9
	X	14,1	10,5	3,8	4,5	1,8
	XI	17,2	11,0	4,4	4,8	1,6
	XII	10,7	7,5	3,5	3,7	1,7
2007	I	13,9	9,1	4,1	4,0	1,5
	II	12,5	9,0	3,9	3,7	1,5
	III	14,5	8,0	4,4	4,2	2,1
I-III 2006		26,9	24,5	12,6	15,8	5,3
I-III 2007		40,9	26,1	12,5	11,8	5,0
$\frac{I-III 2007}{I-III 2006} \cdot 100$		152,5	106,5	99,3	74,7	94,7

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane GUS z przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 pracowników.

Tab. 2. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import				
	Ogółem	UE-27	Kraje trzecie	Ogółem	UE-27	Kraje trzecie		
2006	III	279,55	644,66	256,38	601,83	638,80	543,89	
	IV	296,13	642,48	271,32	635,74	666,13	580,13	
	V	335,47	650,53	295,43	800,63	927,36	622,84	
	VI	366,12	646,98	311,86	623,76	629,81	613,93	
	VII	370,82	636,77	347,72	634,70	641,07	608,78	
	VIII	429,96	617,36	380,14	622,25	623,31	602,79	
	IX	453,12	659,46	370,43	645,80	659,54	557,38	
	X	413,09	654,28	321,57	637,01	647,08	586,17	
	XI	465,48	645,09	317,13	636,81	635,50	659,45	
	XII	488,95	680,88	344,94	684,39	680,85	817,87	
	2007	I	574,97	646,79	390,34	651,81	640,61	
		II	578,56	667,88	348,19	681,33	724,39	398,43
III		588,06	626,03	351,25	716,70	724,28	635,72	

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

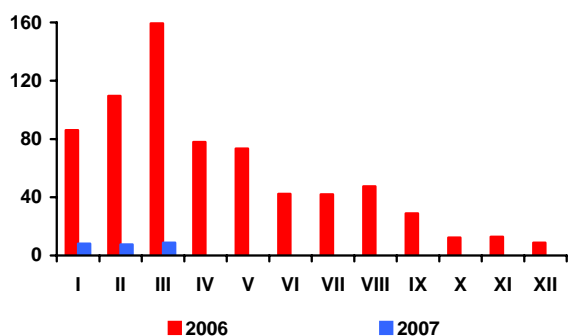
Tab. 3. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena interwencyjna ^a	Cena detaliczna		
	workowany	paczkowy				
2006	III	2,53	2,61	2,45	2,97	
	IV	2,62	2,66	2,48	2,99	
	V	2,67	2,72	2,46	3,02	
	VI	2,75	2,84	2,54	3,03	
	VII	2,67	2,72	2,53	3,08	
	VIII	2,80	2,93	2,47	3,24	
	IX	2,78	2,93	2,51	3,33	
	X	2,71	2,79	2,46	3,34	
	XI	2,61	2,63	2,42	3,28	
	XII	2,55	2,60	2,41	3,19	
	2007	I	2,53	2,58	2,45	3,15
		II	2,57	2,61	2,46	3,12
III		2,57	2,60	2,46	3,07	
IV		2,58	2,60	2,41	3,06	

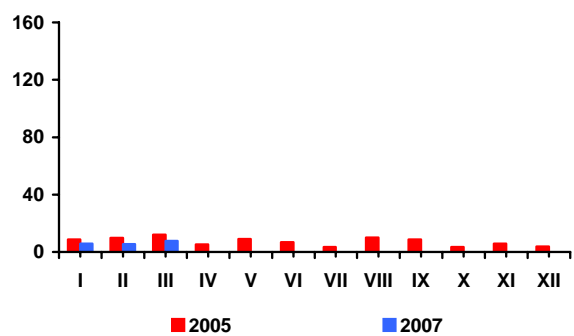
^a cenę interwencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

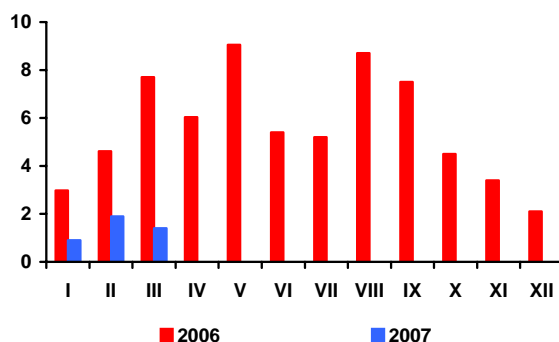
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

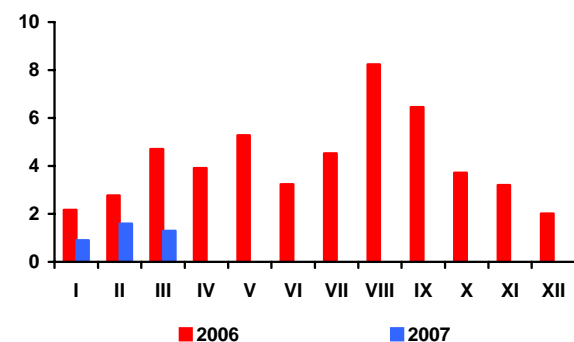
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

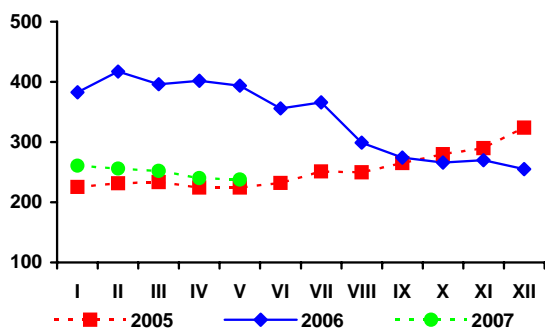
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

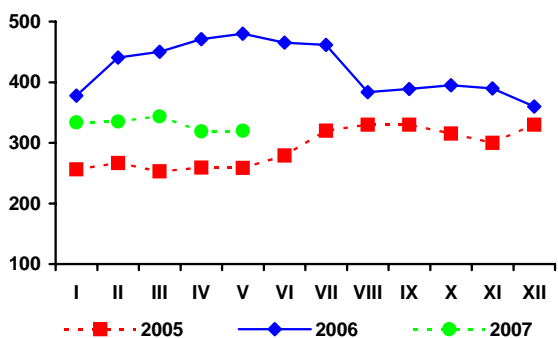
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

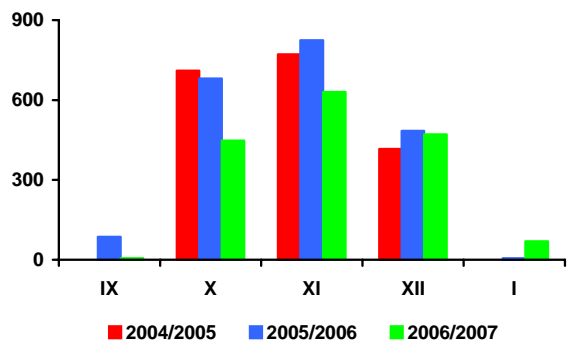
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

Na europejskim rynku ceny rzepaku i produktów pochodnych utrzymują się na wysokim poziomie, zarówno w transakcjach rzeczywistych, jak i terminowych.

W trzecim tygodniu maja za rzepak płacono 363 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 10 USD/tonę więcej niż na początku tego miesiąca i o 19 USD/tonę więcej niż średnio w kwietniu. Olej rzepakowy kosztował 826 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 22 USD/tonę droższy niż na początku miesiąca oraz o 27 USD/tonę droższy niż średnio w kwietniu. Potaniała jedynie śruta rzepakowa, lecz w dalszym ciągu jej ceny były znacznie wyższe niż przed rokiem.

Na rynku krajowym obroty handlowe rzepakiem były wyższe niż przed miesiącem. Według notowań MRiRW zakłady tłuszczowe w maju kupiły 52 tys. ton rzepaku, tj. o 24% więcej niż w kwietniu i prawie pięciokrotnie więcej niż w tym samym miesiącu roku poprzedniego. Przeciętna cena zakupu rzepaku (ok. 1000 zł/tonę) była o niecałe 2% wyższa niż przed miesiącem i o 15% niż przed rokiem. Wzrosły też ceny zbytu śruty rzepakowej (o 1% do 434 zł/tonę), zaś ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego niekonfekcjonowanego zmalały (o 4,5% do ok. 2500 zł/tonę). W porównaniu z majem roku poprzedniego śruta była o 26% droższa, a olej był o 4% tańszy.

W marcu krajowy przerób rzepaku i produkcja oleju rzepakowego były większe niż przed miesiącem. W I kwartale br. zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) wyprodukowały łącznie 151 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. tylko o 7,5% mniej w porównaniu z bardzo wysoką jego produkcją, którą zrealizowały w I kwartale roku poprzedniego. Większa niż przed rokiem była natomiast produkcja olejów rafinowanych (wzrost o 9,1% do 122 tys. ton) oraz margaryn (wzrost o 7,7% do 86 tys. ton). W grupie olejów rafino-

wanych większa była produkcja oleju rzepakowego (o 10,4 % do 102 tys. ton) i słonecznikowego (o 24,6 % do 15 tys. ton), zaś mniejsza oleju sojowego (spadek o 35,2% do 4,6 tys. ton).

Utrzymują się wysokie obroty handlu zagranicznego surowcami i produktami oleistych, zarówno po stronie eksportu, jak i importu. W marcu niewiele niższy niż przed miesiącem był tylko eksport oleju rzepakowego oraz import olejów i nasion oleistych. W I kwartale br. eksportowano 56 tys. ton oleju rzepakowego (o 8% więcej niż przed rokiem), 104 tys. ton śruty rzepakowej (o 24% mniej), 14 tys. ton margaryn (o 63% więcej) oraz 3 tys. ton rzepaku (o 8% więcej). Importowano 489 tys. ton śrut oleistych (o 6% mniej niż w I kwartale 2006 r.), 101 tys. ton olejów roślinnych (o 6% więcej), 30 tys. ton nasion oleistych (o 10% mniej) i 6 tys. ton margaryn (o 7% więcej).

W kwietniu ceny oleju rzepakowego konfekcjonowanego wzrosły u producenta, zaś na poziomie detalu zmniejszyły się. Mimo spadku były nadal wyższe niż przed rokiem.

Po trzech miesiącach powolnego wzrostu, w kwietniu nastąpił niewielki spadek cen detalicznych tłuszczów roślinnych. Potaniały margaryny i oleje, ceny oliwy z oliwek po raz kolejny wzrosły. W pierwszych czterech miesiącach br. przeciętne ceny detaliczne tłuszczów roślinnych były wyższe (o 1,4%), a tłuszczów zwierzęcych niższe (o 1,7%) niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wzrost cen tłuszczów roślinnych był mniejszy niż całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (3,7%). W porównywanych okresach konsumenci więcej płacili za oliwę z oliwek (o 7,4%), margaryny (o 1,5%) i oleje roślinne (o 0,5%); mniej za masło (o 0,7%) i pozostałe tłuszcze zwierzęce i surowe (o 6,1%).

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2005 I-XII	520 081	288 990	117 245	691 826	18,12	22,5	75,2
2006 I-XII	640 000 ^c	422 819	197 910	864 909	22,65	30,9	74,0
2006 III	57 827	33 334	19 242	71 919	1,88	33,3	80,4
IV	49 959	33 136	18 571	64 524	1,69	37,2	77,4
V	54 164	41 241	19 383	76 022	1,99	35,8	71,2
VI	39 212	33 076	18 769	53 519	1,40	47,9	73,3
VII	26 339	30 062	11 212	45 189	1,18	42,6	58,3
VIII	41 971	27 615	15 116	54 470	1,43	36,0	77,1
IX	50 949	37 586	14 746	73 789	1,93	28,9	69,0
X	51 763	48 523	12 325	87 961	2,30	23,8	58,8
XI	46 772	43 434	18 266	71 940	1,88	39,1	65,0
XII	53 648	33 480	15 345	71 783	1,88	28,6	74,7
2007 I	47 877	39 998	15 677	72 198	1,89	32,7	66,3
II	50 100	29 871	21369	58 602	1,53	42,7	85,5
III	52 676	28 718	20363	61 031	1,60	38,7	86,3
Wskaźnik zmian w %							
<u>III 2007</u> <u>II 2006</u>	105,1	91,7	95,3	101,7	101,7	90,6	103,4
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	91,1	86,2	105,8	84,9	84,9	116,2	107,3
<u>III 2007</u> <u>XII 2006</u>	98,2	85,8	132,7	85,0	85,0	135,1	115,5

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe,

^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2005 I-XII	520 081	17 525	113 220	424 386	11,12	21,8	122,5
2006 I-XII	640 000 ^c	8 711	185 692	463 019	12,13	29,0	138,2
2006 III	57 827	788	18 325	40 290	1,06	31,7	143,5
IV	49 959	125	17 849	32 235	0,84	35,7	155,0
V	54 164	358	17 989	36 533	0,96	33,2	148,3
VI	39 212	188	17 584	21 816	0,57	44,8	179,7
VII	26 339	463	9 111	17 691	0,46	34,6	148,9
VIII	41 971	207	13 266	28 912	0,76	31,6	145,2
IX	50 949	3 340	14 200	40 089	1,05	27,9	127,1
X	51 763	847	11 754	40 856	1,07	22,7	126,7
XI	46 772	513	17 107	30 178	0,79	36,6	155,0
XII	53 648	576	15 063	39 161	1,03	28,1	137,0
2007 I	47 877	363	15 333	32 907	0,86	32,0	145,5
II	50 100	265	20 846	29 519	0,77	41,6	169,7
III	52 676	166	19 887	32 955	0,86	37,8	159,8
Wskaźnik zmian w %							
<u>III 2007</u> <u>II 2006</u>	105,1	60,8	95,4	111,6	111,6	90,7	94,2
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	91,1	21,1	108,5	81,8	81,8	119,1	111,4
<u>III 2007</u> <u>XII 2006</u>	98,2	28,8	132,0	84,2	84,2	134,5	116,7

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe,

^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2005 I-XII	780 122	1 975 956	326 810	2 429 268	41,9	32,1
2006 I-XII	960 000 ^c	2 117 084	400 744	2 676 340	41,7	35,9
2006 III	86 741	186 228	51 996	220 973	59,9	39,3
IV	74 939	145 756	33 249	187 446	44,4	40,0
V	81 246	170 064	29 623	221 687	36,5	36,6
VI	58 818	190 500	25 065	224 253	42,6	26,2
VII	39 509	194 033	13 854	219 688	35,1	18,0
VIII	62 957	129 345	17 850	174 452	28,4	36,1
IX	76 424	145 567	38 528	183 463	50,4	41,7
X	77 645	186 416	29 658	234 403	38,2	33,1
XI	70 158	225 577	34 514	261 221	49,2	26,9
XII	80 472	208 053	40 956	247 569	50,9	32,5
2007 I	71 816	175 263	37 096	209 983	51,7	34,2
II	75 150	121 744	35 482	161 412	47,2	46,6
III	79 014	191 497	37 669	232 842	47,7	33,9
Wskaźnik zmian w %						
<u>III 2007</u> II 2006	105,1	156,8	105,9	144,0	100,7	73,0
<u>III 2007</u> III 2006	91,1	102,8	72,4	105,4	79,5	86,4
<u>III 2007</u> XII 2006	98,2	92,0	92,0	94,1	93,7	104,4

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe, ^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2005 I-XII	780 122	3 168	325 959	457 331	41,8	170,6
2006 I-XII	960 000 ^c	9 563	392 913	576 650	40,9	166,5
2006 III	86 741	105	51 543	35 303	59,4	245,7
IV	74 939	98	33 041	41 996	44,1	178,4
V	81 246	277	29 229	52 294	36,0	155,4
VI	58 818	815	24 077	35 556	40,9	165,4
VII	39 509	519	13 634	26 394	34,5	149,7
VIII	62 957	662	17 281	46 338	27,4	135,9
IX	76 424	3 563	37 768	42 219	49,4	181,0
X	77 645	2 580	29 032	51 193	37,4	151,7
XI	70 158	200	33 392	36 966	47,6	189,8
XII	80 472	534	38 570	42 436	47,9	189,6
2007 I	71 816	483	35 314	36 985	49,2	194,2
II	75 150	316	33 390	42 076	44,4	178,6
III	79 014	475	35 148	44 341	44,5	178,2
Wskaźnik zmian w %						
<u>III 2007</u> II 2006	105,1	122,7	105,3	105,2	100,1	99,9
<u>III 2007</u> III 2006	91,1	452,4	68,2	125,6	74,9	72,5
<u>III 2007</u> XII 2006	98,2	89,0	91,1	104,5	92,8	94,0

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe, ^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2005 I-XII	347 835	21 267	34 258	334 844	8,77	9,8	103,9
2006 I-XII	347 870 ^c	24 596	39 941	332 525	8,71	11,5	104,6
2006 III	29 274	2 142	3 308	28 108	0,74	11,3	104,1
IV	26 866	1 854	2 793	25 927	0,68	10,4	103,6
V	26 937	1 713	3 447	25 203	0,66	12,8	106,9
VI	29 319	2 138	3 592	27 865	0,73	12,3	105,2
VII	23 511	1 545	2 855	22 201	0,58	12,1	105,9
VIII	29 056	1 591	2 810	27 837	0,73	9,7	104,4
IX	29 681	2 513	3 443	28 751	0,75	11,6	103,2
X	31 994	2 395	4 000	30 389	0,80	12,5	105,3
XI	35 861	2 803	4 091	34 573	0,91	11,4	103,7
XII	25 572	2 135	4 532	23 175	0,61	17,7	110,3
2007 I	27 006	1 964	3 842	25 128	0,66	14,2	107,5
II	27 201	1 878	3 589	25 490	0,67	13,19	106,71
III	32 064	2 042	5 787	28 319	0,74	18,0	113,2
Wskaźnik zmian w %							
III 2007 II 2006	117,9	91,6	142,6	111,6	111,6	121,0	105,6
III 2007 III 2006	109,5	95,3	174,9	100,8	100,8	159,7	108,7
III 2007 XII 2006	125,4	95,6	127,7	122,2	122,2	101,8	102,6

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe,

^c szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2005 I-XII	773,9	367,3	2,11
2006 I-XII ^b	929,8	445,5	2,09
V	867,7	410,9	2,11
VI	977,2	419,0	2,33
VII	942,6	408,2	2,31
VIII	924,6	438,2	2,11
IX	938,1	493,8	1,90
X	976,5	503,7	1,94
XI	987,6	535,8	1,84
XII	987,6	572,5	1,73
2007 I	992,8	630,5	1,57
II	1039,8	646,7	1,61
III	1008,9	634,5	1,59
IV	983,3	620,1	1,59
V	999,0	x	x
Wskaźnik zmian w %			
V 2007 IV 2007	101,6	x	x
V 2007 V 2006	115,1	x	x
V 2007 XII 2006	101,2	x	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW, ^b szacunek IERiGŻ-PIB

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy
2005 I-XII	3,23	3,92	4,27	4,72	5,40	5,90
2006 I-XII	3,22	3,87	4,07	4,70	5,24	5,60
2006 IV	3,22	x	3,99	4,68	5,24	5,70
V	3,25	x	4,09	4,69	5,24	5,64
VI	3,33	x	4,10	4,67	5,21	5,56
VII	3,20	x	4,15	4,69	5,22	5,55
VIII	3,26	x	4,09	4,69	5,24	5,54
IX	3,23	x	4,11	4,73	5,24	5,50
X	3,23	x	4,06	4,74	5,25	5,48
XI	3,25	x	4,03	4,75	5,26	5,49
XII	3,39	4,01	4,02	4,74	5,25	5,47
2007 I	3,41	3,94	4,08	4,79	5,26	5,47
II	3,38	3,92	4,12	4,81	5,25	5,46
III	3,64	4,00	4,03	4,80	5,28	5,46
IV	3,73	3,85	4,06	4,79	5,24	5,42
Wskaźnik zmian w %						
<u>IV 2007</u> <u>III 2006</u>	102,5	96,3	100,7	99,8	99,2	99,3
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	114,8	x	99,3	102,1	100,0	96,1
<u>IV 2007</u> <u>XII 2006</u>	110,0	96,0	101,0	101,1	99,8	99,1

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

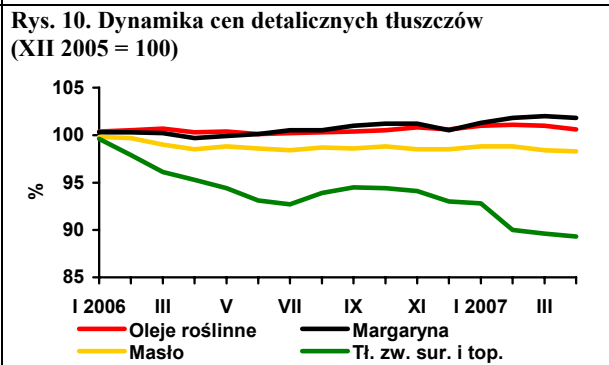
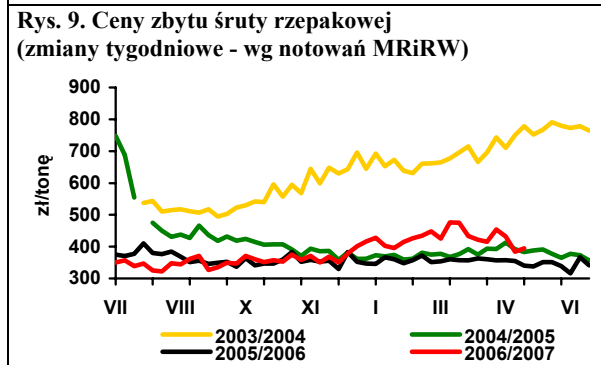
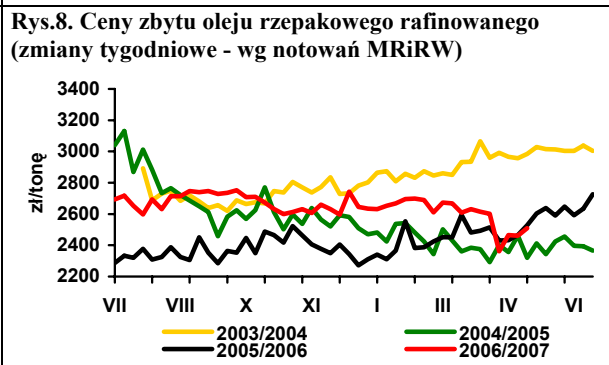
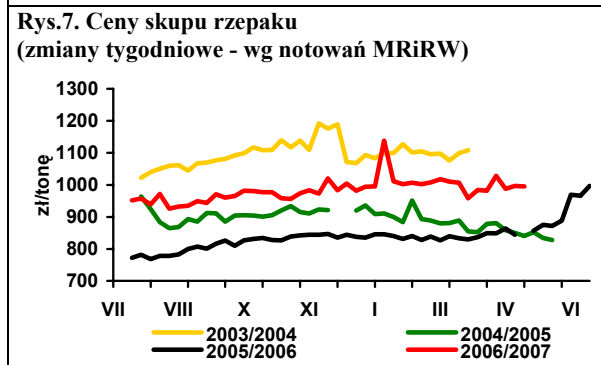
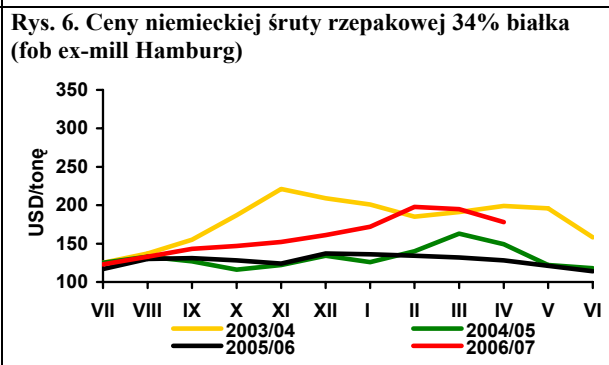
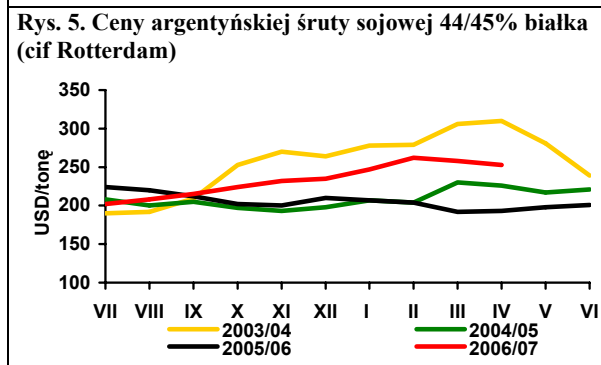
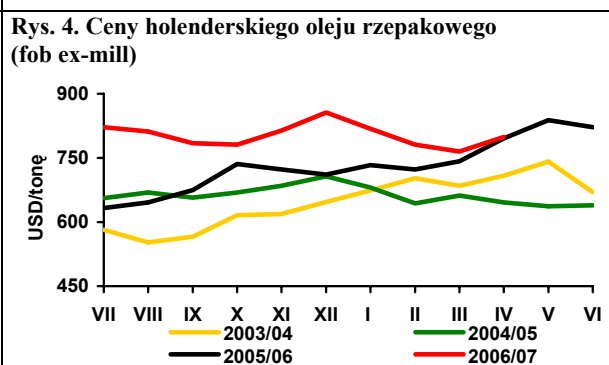
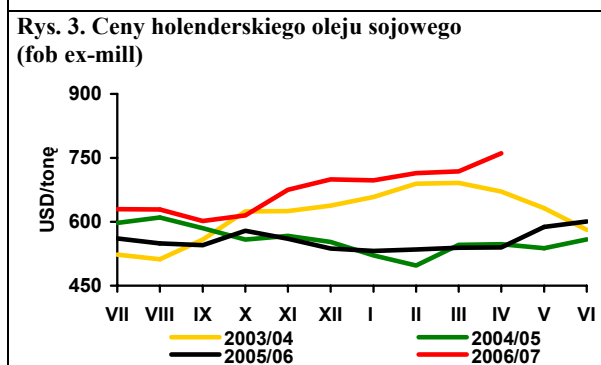
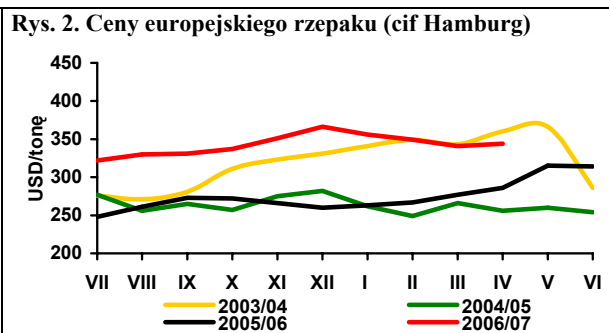
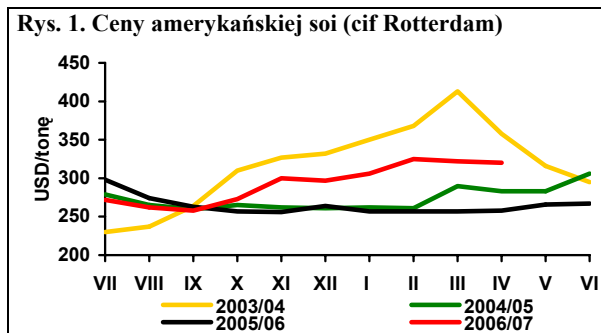
Tab. 8. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 250 g	Masmix za 1 kg	Masło w op. 200 g ^a	Smalec w op. 250 g	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 500 g	Masmix w op. 400 g	Masło w op. 200 g ^b	Smalec w op. 250 g
2005 I-XII	3,68	4,68	7,20	12,01	3,70	4,96	6,44	12,50	15,75	5,56
2006 I-XII	3,72	4,76	6,62	11,44	2,83	4,88	6,26	12,13	15,15	4,60
IV	3,68	4,80	6,6	11,45	2,89	4,88	6,32	12,25	15,05	4,68
V	3,68	4,68	6,30	11,33	2,83	4,88	6,26	12,13	15,10	4,64
VI	3,68	4,72	6,34	11,31	2,83	4,88	6,24	12,00	15,15	4,56
VII	3,76	4,72	6,49	11,28	2,76	4,92	6,24	11,90	15,20	4,56
VIII	3,76	4,68	6,56	11,32	2,76	4,88	6,24	11,90	15,20	4,52
IX	3,76	4,72	6,77	11,40	2,76	4,88	6,22	12,05	15,15	4,48
X	3,72	4,84	6,70	11,53	2,85	4,92	6,24	12,13	15,20	4,44
XI	3,72	4,80	6,66	11,64	2,83	4,92	6,26	12,15	15,15	4,44
XII	3,80	4,80	6,63	11,58	2,84	4,84	6,26	12,10	15,05	4,40
2007 I	4,12	5,28	7,00	11,56	2,71	4,92	x	12,13	15,10	4,44
II	4,16	5,28	6,82	11,55	2,70	4,96	x	12,08	15,15	4,32
III	4,16	5,40	7,06	11,55	2,65	4,96	x	11,98	15,15	4,32
IV	4,08	x	7,15	11,62	2,64	4,96	x	11,98	15,25	4,32
Wskaźnik zmian w %										
<u>IV 2007</u> <u>III 2006</u>	98,1	x	101,3	100,6	99,6	100,0	x	100,0	100,7	100,0
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	110,9	x	108,3	101,5	91,3	101,6	x	97,8	101,3	92,3
<u>IV 2007</u> <u>XII 2006</u>	107,4	x	107,8	100,3	93,0	102,5	x	99,0	101,3	98,2

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

Na rynku ziemniaków w kwietniu utrzymał się wzrost cen, chociaż jego dynamika zdecydowanie zmalała, a w części województw ceny się nawet obniżyły. W kwietniu, w stosunku do poprzedniego miesiąca, ziemniaki podrożały o ok. 1% i ich przeciętna cena na targowisku w skali kraju wyniosła 127 zł/dt i była o 44% wyższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Wzrost cen wystąpił w w dziewięciu województwach, natomiast w siedmiu spadek. Najdroższe ziemniaki w cenie, 150-160 zł/dt były w północno-zachodniej Polsce. Natomiast najtaniej, poniżej 100 zł/dt były oferowane ziemniaki w województwach: podlaskim, lubelskim i świętokrzyskim. W końcu sezonu, wraz ze zwiększonymi dostawami ziemniaków wczesnych, można oczekiwać spadku cen ziemniaków z ubiegłorocznych zbiorów nawet o 10-20%.

Wysokie ceny w bieżącym sezonie spowodowały wzrost arealu uprawy ziemniaków wczesnych w Unii Europejskiej. W krajach Europy Południowej już na początku kwietnia były oferowane ziemniaki z tegorocznych zbiorów. Duże są też ich dostawy na rynek europejski z Izraela i z Maroka. W bieżącym roku w Unii Europejskiej prawdopodobnie nastąpił niewielki wzrost powierzchni uprawy również i pozostałych ziemniaków. Początkowo okres wegetacji przebiegał w korzystniejszych warunkach niż w roku poprzednim, co powinno korzystnie wpłynąć na poziom zbiorów w 2007 r.

W Polsce w 2007 r. powierzchnia uprawy ziemniaków prawdopodobnie jest zbliżona lub nieco wyższa niż w ostatnich dwóch latach i wynosi ok. 600 tys. ha, gdyż rekordowo wysokie ceny, motywowały rolników przynajmniej do utrzymania powierzchni ich uprawy na poziomie 2006 r. Wczesna wiosna spowodowała, że sadzenia ziemniaków były znacznie przyspieszone. Przymrozki w końcu kwietnia spowodowały spowolnienie wegetacji, a lokalnie wyrządziły znaczące straty w uprawach

ziemniaków na najwcześniejszy zbiór. Ziemniaki wczesne stanowią nie więcej niż 10-15% produkcji ziemniaków ogółem. O wielkości zbiorów w 2007 r. zadecyduje wysokość plonów z głównego zbioru. W przeciętnych warunkach plony ziemniaków mogą wynieść ok. 185 dt/ha, a zbiory ponad 11 mln ton i być o ok. 20-25% większe niż w ubiegłym roku.

Eksport ziemniaków jest niewielki, w pierwszym kwartale br. wyniósł zaledwie 500 ton, wobec 3,3 tys. ton w analogicznym okresie ubiegłego roku. Import ziemniaków w pierwszych trzech miesiącach br. wyniósł 30 tys. ton i był zbliżony do ubiegłorocznego. Zmalał eksport przetworów spożywczych z ziemniaków. W I kwartale br. sprzedaż frytek na rynki zagraniczne wyniosła 22,4 tys. ton, a chipsów 3,9 tys. ton (odpowiednio: 23,5 i 4,9 tys. ton w analogicznym okresie ubiegłego roku.). Niższy jest również eksport suszów z ziemniaków. Systematycznie rośnie natomiast import tych produktów. W I kwartale przywóz frytek wyniósł 11 tys. ton i był blisko 2-krotnie wyższy niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Zwiększa się także przywóz chipsów i suszów z ziemniaków, ale jego dynamika jest znacznie niższa.

Niekorzystnie kształtuje się sytuacja w obrotach handlu zagranicznego produktami skrobiowymi. Na skutek obniżenia produkcji skrobi ziemniaczanej, znacznie obniżył się jej eksport. Niska jest też sprzedaż na rynki zagraniczne skrobi modyfikowanych (dekstryny). Natomiast na stałym poziomie, ok. 3 tys. ton miesięcznie utrzymuje się eksport syropów skrobiowych.

Po stronie importu w 2006 r. obserwuje się wzrost obrotów. Wzrósł przywóz skrobi modyfikowanych, wyższy jest też wolumen sprowadzanych syropów skrobiowych, zwiększył się także, aczkolwiek niewiele, import skrobi nieprzetworzonych.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej ^a		
	2005	2006	2007	2004	2005	2006
I	.	.	.	-	-	1 894
II	.	.	.	-	-	41
III	.	.	.	-	-	-
IV	38 600	39 100	34 600	-	-	-
V	29 100	32 400	.	-	-	-
VI	24 900	29 400	.	-	-	-
VII	25 800	21 900	.	-	-	-
VIII	44 500	36 700	.	4 285	806	-
IX	238 900	159 600	.	36 496	27 538	12 631
X	319 600	326 900	.	38 832	41 608	37 510
XI	144 600	133 700	.	34 780	20 373	17 714
XII	49 900	45 400	.	1035	5 092	1 999
RAZEM	855 900 ^b	747 500 ^c	.	115 428	95 417	71 789

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII 2005, ^c okres VII-XII 2006

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 680	86	53 390	8 431	101 594	18 430	7 981
2006 I	2	0	74	3 173	12	4 318	411	7 491	1 190	739
II	2	0	996	2 926	1	4 092	528	6 644	1 611	1 053
III	2	80	2 196	4 876	7	4 095	501	9 317	2 065	872
IV	66	616	1 539	5 147	0	3 564	570	7 860	1 885	678
V	303	340	2 443	5 800	12	4 083	535	8 422	1 883	664
VI	345	0	232	4 599	1	4 193	751	9 803	1 734	666
VII	26	0	1 379	2 957	13	6 193	874	9 625	1 361	439
VIII	3	0	181	2 229	7	5 131	665	9 578	1 489	573
IX	2	0	15	1 988	10	4 282	817	7 559	1 386	520
X	2	0	1 091	4 862	4	4 867	1 044	7 160	1 396	703
XI	3	0	220	4 346	1	4 168	940	8 914	1 263	525
XII	1	373	276	2 776	16	4 405	796	9 222	1 168	546
2007 I	1	40	80	2011	22	2 752	640	7 164	1 303	646
II	70	0	149	1917	12	2 907	746	7 055	1 039	649
III	1	0	167	2273	2	3 559	930	8 223	1 552	574

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2006 I-XII	44 956	17 364	49 054	18 716	39 349	119 126	83 745	36 896	3 886	4 646
2006 I	1 366	0	3 430	668	3 475	4 873	6 328	1 795	140	532
II	1 992	521	6 542	1 439	2 339	5 958	6 242	1 804	149	413
III	3 424	2 886	8 371	1 587	4 622	8 822	6 206	2 607	290	453
IV	5 793	7 984	8 438	686	2 817	7 039	6 310	2 282	241	506
V	22 668	3 287	10 786	956	3 935	13 000	6 882	3 804	328	325
VI	7 663	221	4 864	601	3 415	9 686	6 700	4 350	434	349
VII	15	0	504	987	3 559	10 521	6 552	3 053	649	292
VIII	114	0	3 650	3 385	2 747	8 743	7 656	4 558	484	320
IX	105	1 678	853	3 372	2 384	11 408	7 446	3 588	325	347
X	237	90	386	1 847	3 219	12 260	8 155	3 532	279	473
XI	541	427	618	1 498	3 225	13 829	7 878	2 522	231	357
XII	1 037	269	611	1 689	3 612	12 987	7 389	3 000	337	281
2007 I	1 472	316	3 015	474	4 992	8 765	5 681	3 678	247	480
II	1 595	4 083	3 319	962	4 462	11 329	6 980	3 348	224	430
III	2 519	8 160	5 500	1 054	4 471	12 557	7 216	4 003	162	286

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	IV	II	III	IV	Wskaźnik zmian cen	
		2006	2007	2007	2007	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	Skupu	54,1			65,0	120,1	
	Targowiskowa	88,1	120,1	125,0	126,6	143,7	101,3
	Detaliczna (zł/kg)	1,18	1,58	1,68	1,75	148,3	104,2
	Importowa	108,0	121,9	126,8		150,7	104,0
	Eksportowa	37,7	122,3	39,8		151,9	32,5
Relacje cen	Skup / targowisko					-	-
	Targowisko / detal	0,75	0,76	0,74	0,72	-	-
	Skup / detal	0,46			0,37	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	Skupu (zł/t)	148,1	147,3	147,0	144,3	97,4	98,2
Skrobia ziemniaczana	Zbytu (zł/kg)	1,48	2,63	2,75	2,88	194,6	104,7
Skrobia ziemniaczana	Detaliczna (zł/kg)	2,78	3,76	4,01	4,23	152,2	105,5
Frytki	Detaliczna (zł/kg)	7,98	8,74	8,88	8,92	111,8	100,5
Chipsy	Detaliczna (zł/kg)	32,30	31,50	31,10	31,30	96,9	100,6
Pyzy ziemniaczane	Detaliczna (zł/kg)	6,40	6,90	7,00	7,08	110,6	101,1
Kopytka	Detaliczna (zł/kg)	7,18	7,46	7,52	7,52	104,7	100,0

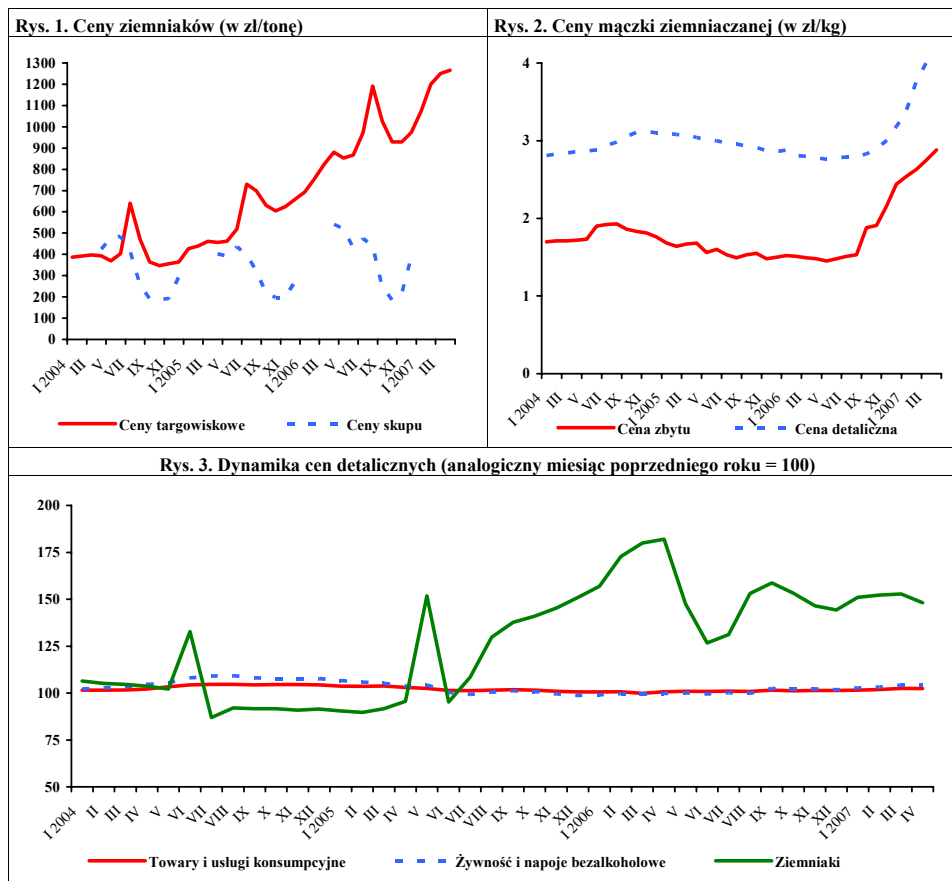
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Województwa		2006		2007		wsk. zmian cen	
		kwiecień	luty	marzec	kwiecień	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	98,7	138,1	144,8	154,3	156,4	106,6
2	Kujawsko-pomorskie	105,2	138,0	143,7	148,8	141,5	103,5
3	Lubelskie	74,9	90,5	90,7	90,2	120,4	99,5
4	Lubuskie	78,8	135,0	146,7	136,0	172,7	92,7
5	Łódzkie	92,4	129,7	133,1	136,1	147,3	102,2
6	Małopolskie	78,5	106,5	113,9	111,4	142,0	97,8
7	Mazowieckie	92,9	114,1	120,5	121,8	131,1	101,1
8	Opolskie	99,5	133,8	147,1	153,1	153,9	104,1
9	Podkarpackie	87,6	108,5	109,4	107,7	123,0	98,4
10	Podlaskie	68,7	102,7	112,5	99,7	145,0	88,6
11	Pomorskie	87,4	135,7	145,8	158,7	181,5	108,8
12	Śląskie	94,5	125,6	136,8	136,5	144,4	99,7
13	Świętokrzyskie	76,1	96,7	97,8	92,7	121,8	94,7
14	Warmińsko-mazurskie	85,3	98,0	107,7	110,8	129,9	102,9
15	Wielkopolskie	95,2	134,9	142,6	149,7	157,2	105,0
16	Zachodniopomorskie	81,2	136,2	145,9	158,1	194,8	108,4
maksimum		105,2	138,1	147,1	158,7	x	
minimum		68,7	90,5	90,7	90,2		
różnica w %		53,0	52,5	62,2	76,0		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: GUS

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

W marcu 2007 r. w porównaniu z marcem roku poprzedniego duże i średnie zakłady przetwórcze zwiększyły produkcję większości przetworów warzywnych. Produkcja marynat warzywnych wzrosła o 50%, konserw o 30%, soku pomidorowego o 24%, a gotowych dań mrożonych o 16%. Obniżyła się produkcja jednogatunkowych soków warzywnych (oprócz soku pomidorowego) o 26% i warzyw mrożonych o 9%.

W marcu 2007 r. wyeksportowano 24,8 tys. ton warzyw świeżych o wartości 9,2 mln EUR, co oznacza spadek ilości w stosunku do marca 2006 r. o 35%, i wzrost wartości o 4%. Sprzedaż cebuli zmniejszyła się o 70%, marchwi o 57% i ogórków o 47%. Natomiast ośmiokrotnie zwiększył się eksport pomidorów, dwukrotnie kalafiorów i o 9% kapusty. W marcu br. sprzedano 42,0 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 21,5 mln EUR. Rozmiary eksportu przetworów spadły w stosunku do marca 2006 r. o 14%, a wartość sprzedaży o 20%. Na zmniejszenie wolumenu eksportu przetworów warzywnych wpłynęła niższa sprzedaż suszy (o 53%), marynat (o 40%) i mrożonek (o 25%). Natomiast nie zmieniły się rozmiary eksportu konserw warzywnych.

Import warzyw świeżych w marcu 2007 r. wyniósł 33,4 tys. ton, a jego wartość 27,5 mln EUR. W porównaniu z marcem 2006 r. wolumen importu warzyw świeżych obniżył się o 4%, a jego wartość wzrosła o 3%. Na spadek importu warzyw wpłynął niższy zakup marchwi i papryki (o 47%), kapusty (o 21%), ogórków (o 12%) i pomidorów (o 4%). Natomiast trzykrotnie więcej zakupiono cebuli i o 58% więcej czosnku. Import przetworów warzywnych wyniósł 9,9 tys. ton, a jego wartość 8,5 mln EUR. Oznacza to spadek w porównaniu z marcem 2006 r. odpowiednio o 20 i 14%. Spośród przetworów o 63% zmniejszył się zakup konserw warzywnych i o 26% mrożonek. Import suszy i marynat wzrósł o 6%.

W kwietniu 2007 r. w porównaniu z marcem wzrosły ceny detaliczne niemal wszystkich gatunków warzyw, a najbardziej kapusty białej (o 20%), selerów (o 15%), cebuli i papryki

(o 13%) oraz kalafiorów (o 11%). W mniejszym stopniu zdrożała marchew i buraki. Natomiast na podobnym poziomie utrzymały się ceny detaliczne pieczarek. Stabilne pozostały ceny detaliczne wszystkich przetworów warzywnych. Nie zmieniły się też ceny zbytu większości przetworów warzywnych (oprócz mrożonych kalafiorów, które staniały). W stosunku do kwietnia 2006 r. ceny detaliczne większości warzyw świeżych obniżyły się, a najbardziej: kapusty białej (o 30%) i porów (o 37%). Natomiast o 85% droższa była cebula i o 43% papryka. Wzrosły ceny detaliczne niemal wszystkich przetworów, a najbardziej: mrożonej fasoli szparagowej (o 22%), mrożonych kalafiorów (o 13%) oraz mrożonych mieszanek warzywnych (o 12%). Nie zmieniła się cena detaliczna ogórków konserwowych. Wzrosły ceny zbytu mrożonej fasoli szparagowej (o 11%), koncentratu pomidorowego, keczupu i mrożonych mieszanek warzywnych. Niższe były ceny zbytu ogórków konserwowych.

W maju 2007 r. w porównaniu z kwietniem wzrosły ceny skupu większości warzyw przeznaczonych do bezpośredniego spożycia (notowania cen skupu w spółdzielniach ogrodniczych). Dwukrotnie zwiększyły się ceny kapusty białej. Cebula podrożała o 16%, marchew o 15% i buraki o 6%. Pomidory szklarniowe staniały o 47%, a pieczarki o 9%. W skupie do przetwórstwa więcej płacono za kapustę białą (o 69%) i cebulę obieraną (o 11%), a mniej za buraki. Zdrożały niemal wszystkie warzywa przeznaczone na eksport, a najbardziej: seler (o 92%), kapusta biała (o 80%) i pietruszka (o 57%). Obniżyły się ceny hurtowe: pomidorów, ogórków, cebuli i buraków ćwikłowych. W hurcie zdrożała kapusta biała (o 53%) i marchew. W stosunku do maja 2006 r. wzrosły ceny skupu cebuli, kapusty białej (prócz kierowanej do przetwórstwa) i pieczarek. Niższe były ceny skupu marchwi, buraków ćwikłowych, pomidorów szklarniowych, selerów, pietruszki i kapusty pekińskiej. Wyższe były ceny hurtowe: cebuli (o 151%), kapusty białej (o 199%), i ogórków (o 77%). Natomiast o 27% obniżyła się cena hurtowa pomidorów, o 25% marchwi i o 20% buraków.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2006 III	0,58	0,99	0,68	0,77	0,67	-	-	-	4,72	-	4,30
IV	0,60	1,04	0,69	0,82	0,73	-	-	-	6,41	-	4,35
V	0,69	1,07	0,63	1,06	0,82	-	-	-	5,34	-	3,95
VI	0,92	1,27	0,68	1,09	0,90	-	-	-	3,21	-	4,14
VII	1,58	1,76	1,50	1,53	0,78	1,22	0,90	-	2,69	-	4,88
VIII	1,14	1,79	0,40	1,23	0,66	1,15	0,81	-	1,66	2,20	5,33
IX	0,94	1,57	0,34	0,74	0,58	0,95	0,70	1,07	1,65	1,91	5,26
X	0,82	1,38	0,29	0,59	0,45	-	-	0,50	1,99	-	4,29
XI	0,90	1,35	0,29	0,57	0,50	-	-	-	2,82	-	4,32
XII	0,93	1,39	0,26	0,58	0,48	-	-	-	4,07	-	4,68
2006 I-XII	0,85	1,29	0,58	0,85	0,64	1,11	0,80	0,79	3,58	2,06	4,50
2007 I	0,94	1,46	0,27	0,61	0,50	-	-	-	5,17	-	4,46
II	1,04	1,56	0,30	0,67	0,51	-	-	-	-	-	4,38
III	1,12	1,65	0,33	0,71	0,54	-	-	-	7,06	-	4,28
IV	1,47	1,81	0,47	0,75	0,54	-	-	-	7,69	-	4,25
V	1,71	2,05	1,08	0,86	0,57	-	-	-	4,08	-	4,09
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{V\ 2007}{IV\ 2007}$	116	113	229	115	106	x	x	x	53	x	91
$\frac{V\ 2007}{V\ 2006}$	248	192	171	81	70	x	x	x	76	x	104

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuły różyczk.	Kalafory różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2006 III	0,65	0,73	0,68	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,68	0,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,76	0,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,91	0,73	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,90	-	-	-	-	0,78	-	-	1,04	-	-
VIII	1,12	0,30	-	-	-	0,95	1,44	0,98	1,03	0,50	0,24
IX	1,16	0,29	0,23	0,25	-	0,96	1,29	1,01	0,90	0,47	0,23
X	1,20	0,25	0,24	0,24	-	0,83	1,34	0,80	-	0,46	0,22
XI	1,42	0,25	0,23	0,22	0,65	-	1,39	0,90	-	-	-
XII	1,45	0,25	0,24	0,23	0,73	-	-	-	-	-	-
2006 I-XII	0,95	0,48	0,36	0,26	0,86	0,88	1,37	0,92	0,99	0,48	0,23
2007 I	1,43	0,28	0,34	0,25	0,98	-	-	-	-	-	-
II	1,43	0,33	0,46	0,26	1,13	-	-	-	-	-	-
III	1,46	0,33	0,43	0,27	0,80	-	-	-	-	-	-
IV	1,59	0,39	-	0,27	-	-	-	-	-	-	-
V	1,76	0,66	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{V\ 2007}{IV\ 2007}$	111	169	x	93	x	x	x	x	x	x	x
$\frac{V\ 2007}{V\ 2006}$	232	89	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2006 II	-	-	0,97	0,72	0,90	-	0,72	1,73	1,30	0,40	2,20	0,45	-
III	-	-	0,87	0,67	0,90	-	0,83	2,05	1,43	0,46	-	0,47	-
IV	-	-	0,86	0,61	-	-	0,88	2,00	1,93	0,49	-	0,48	-
V	5,50	-	1,42	0,59	-	-	0,94	2,50	3,00	0,56	-	0,60	-
VI	2,90	-	0,83	0,47	0,80	-	1,10	3,00	3,25	0,66	-	1,25	-
VII	2,98	0,95	0,92	0,36	0,80	-	1,40	-	-	1,11	-	0,63	-
VIII	2,01	0,80	1,53	0,40	0,70	3,08	1,00	-	3,25	0,91	1,40	0,57	-
IX	2,53	0,75	1,25	0,34	0,65	2,53	0,79	-	1,01	0,88	-	0,40	-
X	2,64	1,60	0,72	0,26	0,49	2,20	0,80	2,20	0,83	0,69	1,00	0,40	-
XI	2,80	-	0,63	0,24	0,43	-	0,62	1,65	0,75	0,74	1,00	0,36	-
XII	-	-	0,61	0,24	0,40	-	0,60	1,50	0,74	0,79	1,00	0,41	-
2006 I-XII	3,05	1,03	0,95	0,45	0,68	2,60	0,85	1,97	1,68	0,67	1,38	0,54	-
2007 I	-	-	0,70	0,24	0,45	-	0,57	1,64	0,79	0,83	1,00	0,37	-
II	-	-	1,02	0,25	0,54	-	0,60	1,70	0,98	0,84	1,00	0,31	-
III	-	-	1,57	0,25	0,69	-	0,60	1,33	1,20	0,84	-	0,28	-
IV	-	-	2,40	0,46	1,18	-	-	1,40	1,30	0,88	-	0,23	-
V	3,06	-	1,21	0,83	-	-	-	2,20	2,50	1,05	-	0,25	-
Wskaźnik zmian w %													
$\frac{V\ 2007}{IV\ 2007}$	x	x	50	180	x	x	x	157	192	119	x	109	x
$\frac{V\ 2007}{V\ 2006}$	x	x	85	141	x	x	x	88	83	188	x	42	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Soki warzywne pozostałe	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Dania mrożone gotowe	Marynaty
2005 I-XII	33 595	13 215	413 560	76 538	14 430	57 777
2006 I	2 139	707	34 676	3 116	1 291	2 018
II	2 411	1 002	31 559	3 692	1 340	2 497
III	3 232	1 391	36 214	4 361	1 397	3 464
IV	3 292	1 111	25 062	3 526	1 215	2 075
V	2 232	1 017	20 071	3 061	1 072	1 837
VI	2 414	648	20 236	4 221	871	2 172
VII	2 727	258	20 451	10 320	642	8 353
VIII	2 890	571	25 791	12 150	853	12 760
IX	3 331	898	57 993	12 202	1 333	8 031
X	2 561	1 080	71 581	6 593	1 605	6 089
XI	2 226	840	52 278	5 611	1 540	4 566
XII	2 152	933	32 767	3 384	1 343	3 325
2006 I-XII	32 607	10 456	428 679	72 237	15 502	57 187
2007 I	3 306	837	37 035	5 341	1 626	3 285
II	3 335	929	33 376	5 075	1 543	3 331
III	4 138	690	30 500	6 577	1 789	4 986
Wskaźnik zmian w %						
$\frac{III\ 2007}{III\ 2006}$	124	74	91	130	116	150

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2005			2006												2007			II 2007 II 2006 (%)	
	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III			
Warzywa ogółem	463277	30210	33181	37908	31239	36057	28253	30748	31029	33519	35116	26403	22876	376540	25758	22820	24799		65	
Cebula	158740	19307	18329	18301	14923	16429	10135	6338	6129	7808	7965	10146	7541	143350	8366	7110	5576		30	
Kapusta	97036	2778	4480	6602	6147	6745	2410	1687	1413	2311	5439	3504	4724	48239	4701	5257	7199		109	
Marchew	22014	645	1546	1855	1624	2277	1800	454	266	266	340	854	508	12434	819	683	804		43	
Ogórki	29806	66	104	57	263	802	2163	5812	7665	4212	566	220	215	22246	410	154	30		53	
Pomidory	63554	314	297	164	914	3409	6161	10327	10523	11101	9115	2080	1320	55724	945	1017	1413		862	
Kalafiory	14552	170	106	149	116	147	2154	2848	1636	2581	3848	973	111	14839	174	202	322		216	
Przetwory ogółem	430657	38526	40075	48941	33787	30414	28715	21020	21666	34253	43494	41120	34053	416063	39028	37891	41976		86	
Susze	14093	1530	1472	1837	1441	1385	1256	1143	1160	1447	1856	1840	971	17337	1546	1211	872		47	
Marynaty	31151	2180	2365	3509	2460	2383	1967	1874	2177	2779	3450	3320	2261	30726	2247	2295	2117		60	
Konserwy	35245	2931	3500	3763	2784	2465	1873	1060	1742	2973	3967	3986	3877	34922	3680	3952	3752		100	
-kapusta kwasz.	12170	782	973	1109	834	904	527	375	628	1142	1109	1466	1696	11543	1783	1852	1986		179	
Mrożonki	327375	29711	30404	37042	24622	22167	21117	15214	14437	24923	21441	28669	24482	304229	29181	28025	27928		75	
Pieczarki i ich przetwory	133923	12514	11425	13077	10735	10392	9394	7827	7845	9447	11626	12540	14211	131033	14639	12724	14501		111	
Warzywa ogółem	131836	7073	7593	8809	7885	12882	13646	16262	16543	17968	16939	10724	11642	147967	9594	8532	9204		104	
Cebula	29822	3739	3600	3667	3084	3465	2995	2336	2630	3708	4202	4682	3840	41948	4249	3602	2760		75	
Kapusta	9661	527	732	1104	934	1141	527	310	254	333	619	562	673	7716	571	674	1191		108	
Marchew	3458	135	237	311	246	351	329	190	131	110	136	144	2003	4323	139	136	139		45	
Ogórki	11508	35	45	48	207	516	984	1981	2512	1453	363	185	227	8554	247	55	37		77	
Pomidory	44378	124	185	92	1058	4001	5807	8686	7958	8324	6502	1525	1179	45442	680	715	1211		1316	
Kalafiory	4335	114	60	89	65	108	662	848	730	1061	1049	413	94	5295	94	109	169		190	
Przetwory ogółem	212840	21402	21724	27024	19950	18034	16356	11925	13887	21941	27176	25848	22177	247443	24231	21948	21514		80	
Susze	23092	2638	2191	3028	2423	2195	2111	1855	2017	2580	3239	3218	2343	29837	2958	2181	1839		61	
Marynaty	21486	1685	1765	2620	2062	2042	1618	1549	1655	2205	2873	2711	1911	24695	2072	1926	1850		71	
Konserwy	19105	1829	2172	2614	1956	1655	1584	858	1340	2125	2517	2393	2293	23336	2068	2091	2103		80	
-kapusta kwasz.	3713	344	456	520	399	404	272	196	234	410	423	492	590	4739	507	514	568		109	
Mrożonki	133496	13444	13546	16600	11626	10618	9180	6506	7053	13278	16427	15624	13720	147621	15235	13884	13436		81	
Pieczarki i ich przetwory	166481	17098	15426	17928	16174	16892	14705	12308	12780	15099	19599	19306	21494	198809	21554	18160	19923		111	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW, MF, od 1.1.2006 r. CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2005			2006												2007			II 2007	II 2006
	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	(%)		
Warzywa ogółem	179112	24538	25906	34673	27353	21568	20432	10077	5595	8235	9803	20426	30511	239117	32460	31000	33420	96		
Cebula	19094	1215	1770	2368	2030	3862	8285	3699	2596	6031	5903	6362	8524	52647	8326	10525	6850	289		
Kapusta	2276	81	258	354	675	431	26	11	2	0	2	0	8	1848	21	47	279	79		
Marchew	20373	3326	3754	5050	4160	5697	5677	2966	1580	185	602	91	639	33727	975	1830	2663	53		
Ogórki	16328	3138	2427	2413	2102	355	123	22	34	43	1151	3163	2948	17919	4659	2385	2120	88		
Pomidory	58210	8735	9191	11323	7318	4864	3290	1573	552	178	358	655	10574	64503	10169	8444	10923	96		
Papryka	20480	2528	2470	3766	2396	2019	1679	962	82	874	376	1998	2880	2203	2343	2153	1994	53		
Czosnek	7727	455	668	458	703	353	452	441	407	476	363	403	847	6028	734	271	724	158		
Przetwory ogółem	108525	8357	8282	12269	9666	7557	7579	7137	9410	10173	10842	11778	9128	112178	11500	11792	9875	80		
Mrożonki	20879	2200	2458	3550	2510	2096	1720	1510	2776	3264	2343	2559	2414	29400	2781	3567	2638	74		
Susze	8873	834	660	975	1100	1102	824	506	547	605	563	811	621	9149	1690	1037	1035	106		
Marynaty	8375	761	692	734	642	523	572	520	525	710	1098	944	798	8519	831	884	781	106		
Konserwy	26622	1841	1887	2778	2390	1075	1242	1334	2212	2232	3263	2310	2269	24833	1303	2346	1033	37		
<i>-kukurydza konserv.</i>	12303	781	948	1568	1759	471	629	722	1605	1538	2104	1531	1389	15044	672	1605	323	21		
Koncentrat pomid.	33766	1988	1580	3032	2004	1719	2481	2484	2490	2186	2406	3901	1954	28224	3641	2946	3105	102		
Warzywa ogółem	133089	19952	20443	26833	22958	15985	9337	4773	2242	2382	4141	13937	24602	167586	28966	22211	27517	103		
Cebula	1732	163	277	647	260	301	996	473	477	986	1162	1378	1620	8740	1544	1992	1842	285		
Kapusta	670	15	57	137	299	183	9	2	1	0	2	1	7	714	15	23	136	99		
Marchew	5219	747	985	1484	1312	1805	1713	759	607	70	118	57	222	9881	265	473	708	48		
Ogórki	13175	3933	3136	1411	939	252	53	39	46	64	786	2728	3245	16633	4961	3334	1837	130		
Pomidory	56550	6738	7447	11076	8240	5579	2370	1410	353	210	499	509	11330	60346	13034	8460	13026	118		
Papryka	24807	3088	3239	4349	3746	3863	2467	1129	111	358	320	2042	3377	28088	3656	3604	3731	86		
Czosnek	6554	685	804	645	1044	558	835	551	371	417	462	660	901	7928	825	468	801	124		
Przetwory ogółem	84264	7330	6627	9906	8145	6671	6354	5880	7101	8497	9325	9526	8292	93654	10463	11272	8494	86		
Mrożonki	15325	1730	1637	2381	1987	1589	1244	1098	1686	2201	1703	1962	1915	20834	2877	2893	2169	91		
Susze	1316	1138	985	1551	1673	1425	1132	761	873	1235	1072	1385	1105	14333	2209	1756	1748	113		
Marynaty	5566	532	495	564	540	481	520	438	399	660	911	723	645	6909	716	717	636	113		
Konserwy	24940	2076	1817	2799	2259	1357	1524	1512	2175	2291	3326	2367	2525	26028	1772	3449	1214	43		
<i>-kukurydza konserv.</i>	8802	635	698	1247	1322	362	461	533	1115	1151	1556	1158	1073	1131	531	1252	267	21		
Koncentrat pomid.	18500	1245	974	1709	1258	1121	1377	1421	1403	1320	1445	2158	1249	16680	1980	1701	1798	105		

Źródło: Opracowanie IERiGZ-PIB na podstawie danych CIHZ. MRiRW, MF, od I.I.2006 r. CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2006 I	0,19	0,19	0,21	0,53	0,40	0,67	1,53	0,72	0,44	0,47
II	0,20	0,16	0,15	0,43	0,62	0,57	1,51	0,70	0,47	0,47
III	0,20	0,17	0,17	0,83	0,56	0,59	1,50	0,68	0,47	0,46
IV	0,21	0,15	0,15	0,79	1,16	0,56	1,43	0,93	0,48	0,50
V	0,21	0,17	0,15	0,64	1,17	0,73	1,49	0,92	0,45	0,50
VI	0,30	0,22	0,18	0,45	0,94	0,31	1,45	0,92	0,52	0,46
VII	0,37	0,18	0,42	0,34	0,84	0,30	1,47	1,02	0,52	0,59
VIII	0,43	0,18	0,49	0,33	0,76	0,45	1,58	0,81	0,37	0,53
IX	0,47	0,14	0,41	0,34	0,75	0,41	1,59	0,80	0,36	0,49
X	0,53	0,11	0,40	0,64	0,71	0,27	1,63	0,91	0,38	0,51
XI	0,46	0,16	0,17	0,84	0,73	0,42	1,49	0,90	0,34	0,53
XII	0,51	0,14	3,94	0,72	0,89	0,85	1,47	0,90	0,35	0,50
2006 I-XII	0,29	0,16	0,35	0,38	0,82	0,36	1,51	0,83	0,41	0,49
2007 I	0,51	0,12	0,17	0,60	0,72	0,54	1,43	1,15	0,28	0,46
II	0,51	0,13	0,20	0,36	0,70	0,54	1,36	1,00	0,28	0,45
III	0,49	0,17	0,17	1,21	0,86	0,52	1,34	1,09	0,29	0,44
Wskaźnik zmian w %										
<u>III 2007</u> <u>II 2007</u>	96	131	85	336	123	96	99	109	104	98
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	245	100	100	146	154	88	89	160	62	96

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała ^a	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2005 XII	0,53	0,51	0,68	0,59	-	-	7,77	3,74	-
2005 I-XII	0,53	0,47	0,89	0,59	2,27	1,19	4,52	4,94	1,86
2006 I	0,57	0,61	0,85	0,64	-	-	9,45	5,40	-
II	0,65	0,78	1,03	0,79	-	-	10,81	7,98	-
III	0,74	0,81	1,07	0,78	-	-	4,86	11,83	-
IV	0,67	0,75	1,08	0,76	-	-	3,53	6,99	-
V	0,69	0,69	1,20	0,81	-	-	2,28	5,74	-
VI	0,88	0,71	1,25	1,17	1,86	-	1,31	3,28	2,23
VII	1,13	1,09	1,41	0,94	1,20	-	0,79	2,88	1,59
VIII	1,21	1,37	1,27	0,78	1,16	1,19	1,34	2,07	2,99
IX	1,18	0,92	0,86	0,69	1,19	0,87	1,23	2,06	2,28
X	1,11	0,92	0,81	0,64	3,13	1,02	3,05	2,62	1,40
XI	1,15	1,00	0,82	0,68	-	-	5,45	3,78	-
XII	1,19	1,06	0,78	0,67	-	-	6,53	5,58	-
2005 I-XII	0,93	0,89	1,04	0,78	1,71	1,03	4,22	5,02	2,10
2007 I	1,28	1,13	0,78	0,69	-	-	13,38	-	-
II	1,29	1,30	0,80	0,69	-	-	11,13	-	-
III	1,31	1,32	0,81	0,63	-	-	7,11	14,08	-
IV	1,83	1,35	0,87	0,66	-	9,37	5,50	9,37	-
V	1,73	2,06	0,90	0,65	-	-	4,04	4,18	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>V 2007</u> <u>IV 2007</u>	95	153	103	98	-	-	73	45	-
<u>V 2007</u> <u>V 2006</u>	251	299	75	80	-	-	177	73	-

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2006 III	2,81	7,48	2,93	2,90	2,77	5,57	2,29
IV	2,74	7,28	2,93	2,89	2,82	5,79	2,29
V	2,74	7,17	2,90	2,85	2,79	5,91	2,40
VI	2,77	7,17	2,91	2,89	2,78	5,93	2,49
VII	2,74	7,21	2,92	2,90	2,75	5,94	2,50
VIII	2,77	7,06	2,96	2,94	2,77	5,93	2,48
IX	2,79	6,95	3,07	2,99	2,85	5,93	2,44
X	2,78	7,22	3,15	3,01	2,93	5,98	2,42
XI	2,73	7,32	3,16	3,06	3,03	5,96	2,45
XII	2,74	7,43	3,21	3,08	3,06	5,97	2,44
2006 I-XII	2,77	7,29	3,00	2,94	2,83	5,79	2,41
2007 I	2,74	7,60	3,31	3,08	3,08	5,98	2,26
II	2,67	7,72	3,23	2,99	3,11	6,07	2,27
III	2,67	7,74	3,22	2,98	2,89	5,98	2,26
IV	2,64	7,83	3,26	2,84	2,88	6,01	2,27
Wskaźnik zmian w %							
<u>IV 2007</u> <u>III 2006</u>	99	101	101	95	100	101	100
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	96	108	111	98	102	104	99

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory gruntowe	Ogórki gruntowe	Kalafioły	Pieczarki
2006 II	1,26	1,13	1,62	1,29	3,26	4,72	9,61	-	-	6,67	5,98
III	1,28	1,22	1,72	1,36	3,41	5,73	10,04	-	-	6,52	5,89
IV	1,31	1,28	1,87	1,41	3,84	6,95	10,23	-	-	6,27	5,98
V	1,39	1,32	2,08	1,48	4,75	7,47	13,13	-	-	5,17	5,73
VI	1,81	1,33	2,36	1,76	5,98	6,66	11,80	-	3,06	3,37	5,75
VII	2,49	1,68 ^a	2,49	2,07	7,37	1,48 ^a	9,77	-	2,02	2,21	6,27
VIII	2,32	2,11 ^a	2,30	1,69	6,70	5,79	5,13	-	1,90	3,95	7,14
IX	2,08	0,98	1,82	1,44	4,66	4,40	3,71	3,21	1,84	3,48	6,65
X	1,90	0,80	1,62	1,34	1,34	4,08	3,39	3,61	2,98	2,37	5,96
XI	1,85	0,75	1,55	1,30	3,20	3,84	5,76	-	-	2,98	5,95
XII	1,92	0,74	1,57	1,29	3,10	3,82	7,31	-	-	4,49	6,15
2006 I-XII	1,74	1,05	1,87	1,47	4,39	4,78	8,23	3,41	2,36	4,45	6,13
2007 I	2,01	0,76	1,59	1,29	3,06	4,08	10,41	-	10,3	5,84	6,11
II	2,09	0,75	1,64	1,29	3,11	4,23	12,11	-	-	5,76	6,05
III	2,15	0,75	1,66	1,29	3,20	4,28	12,96	-	-	5,54	6,02
IV	2,43	0,90	1,75	1,32	3,68	4,40	14,59	-	-	6,14	6,04
Wskaźnik zmian w %											
<u>IV 2007</u> <u>III 2007</u>	113	120	105	102	115	103	113	x	x	111	100
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	185	70	94	94	96	63	143	x	x	98	101

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy	Fasola szparagowa mrożona	Szpinak mrożony	Kalafiori mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Kecup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny
2006 II	4,32	15,57	6,18	5,32	6,74	5,40	8,60	3,79	5,23	7,86	3,80
III	4,29	15,57	6,16	5,42	6,72	5,44	8,65	3,52	5,28	7,89	3,82
IV	4,23	15,57	6,22	5,54	6,68	5,44	8,70	3,52	5,18	7,74	3,82
V	4,22	15,57	6,24	5,60	6,68	5,48	8,70	3,52	5,23	7,86	3,82
VI	4,21	15,43	6,26	5,62	6,68	5,46	8,70	3,54	5,28	7,94	3,82
VII	4,24	15,43	6,22	5,66	6,68	5,46	8,70	3,54	5,33	7,94	3,81
VIII	4,23	15,43	6,24	5,64	6,68	5,48	8,70	3,55	5,35	7,97	3,81
IX	4,24	15,43	6,26	5,66	6,66	5,50	8,70	3,55	5,35	8,00	3,80
X	4,28	15,57	6,48	5,70	6,78	5,62	8,70	3,55	5,40	8,06	3,80
XI	4,30	15,57	6,76	5,76	7,00	5,76	8,75	3,57	5,35	8,00	3,80
XII	4,30	15,57	7,06	5,78	7,18	5,90	8,75	3,57	5,28	7,86	3,79
2006 I-XII	4,26	15,52	6,35	5,57	6,77	5,53	8,69	3,56	5,29	7,91	3,81
2007 I	4,29	15,57	7,22	5,76	7,28	6,00	8,80	3,59	5,33	7,91	3,99
II	4,27	15,57	7,44	5,80	7,42	6,02	8,85	3,59	5,38	7,94	3,98
III	4,26	15,71	7,58	5,80	7,52	6,10	8,85	3,61	5,33	7,97	4,00
IV	4,21	15,86	7,60	5,78	7,54	6,10	8,85	3,61	5,30	7,83	4,01
Wskaźnik zmian w %											
<u>IV 2007</u> <u>III 2007</u>	99	101	100	100	100	100	100	100	99	98	100
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	100	102	122	104	113	112	102	103	102	101	105

^a w zł/l

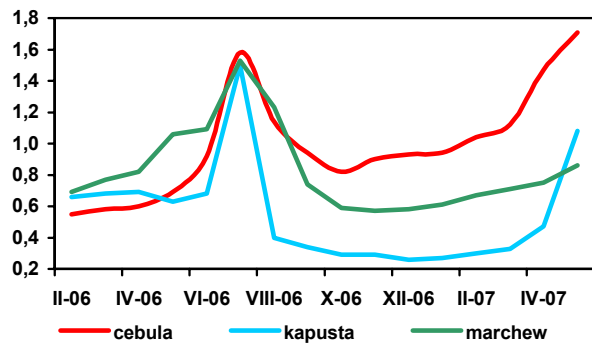
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych warzyw w Polsce i w Niemczech (%)

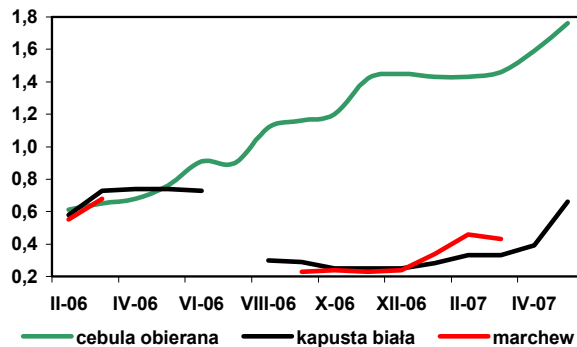
Miesiące	Ceny hurtowe						Ceny detaliczne						
	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafiori	Cebula	Kapusta biała	Kapusta pekińska	Marchew	Buraki	Pory	Kalafior
2005 X	55	72	28	25	-	-	55	35	67	61	71	70	79
XI	52	73	27	25	-	-	53	33	66	61	60	71	70
XII	48	75	35	27	-	-	57	30	61	56	40	65	55
2006 I	46	74	37	28	-	-	57	35	60	56	39	66	83
II	48	68	42	25	-	-	58	37	62	54	44	63	107
III	46	65	44	25	-	-	50	36	59	51	54	66	117
IV	-	59	58	26	-	-	37	38	58	51	54	70	116
V	44	58	65	25	-	-	35	-	-	52	97	95	110
VI	46	61	66	28	-	-	46	-	-	72	107	97	119
VII	45	64	63	29	44	55	64	-	-	75	89	-	62
VIII	52	67	58	28	48	48	73	-	-	77	92	85	66
IX	54	69	31	26	-	-	69	32	-	65	58	67	83
X	52	75	29	28	-	-	62	30	71	63	64	77	68
XI	53	74	30	26	-	-	58	27	66	63	45	80	43
XII	50	75	32	28	-	-	55	34	63	62	68	77	-
2007 I	48	72	35	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	47	68	45	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	47	61	61	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	48	57	66	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse i dla Niemiec ceny detaliczne na podstawie "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

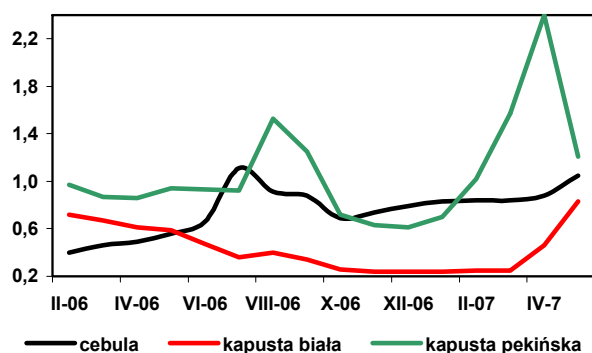
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

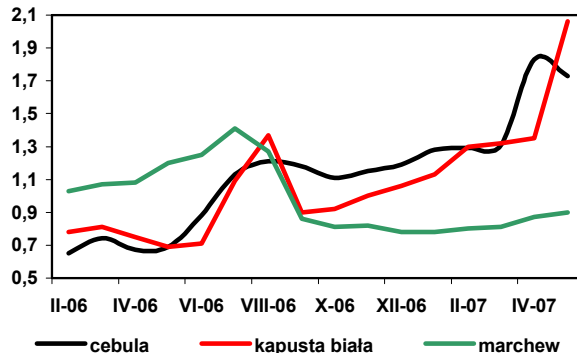
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

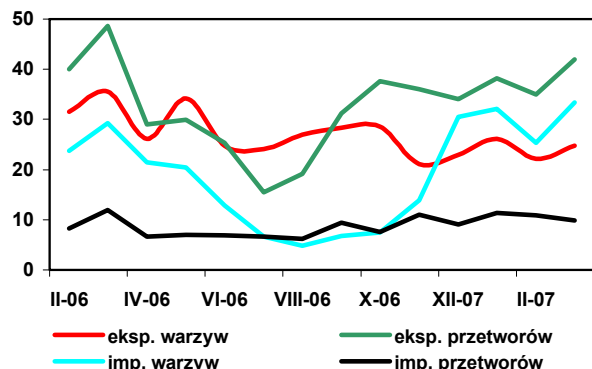
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

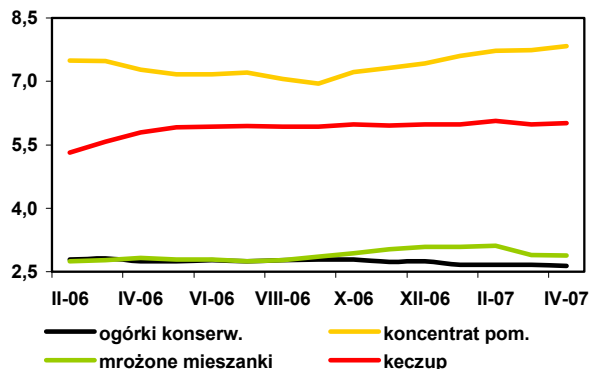
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

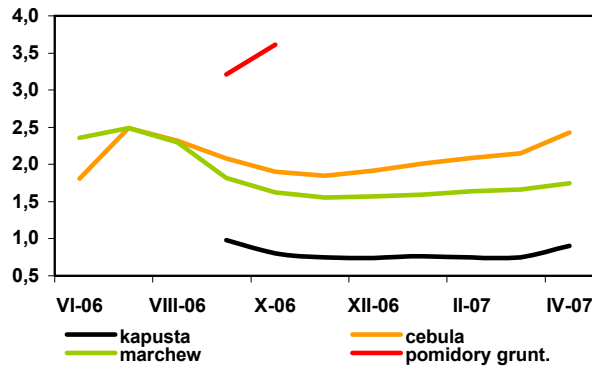
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

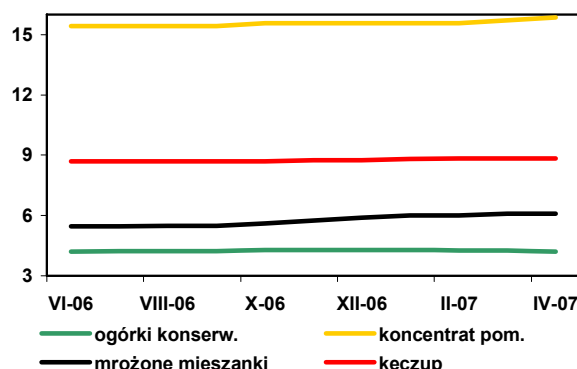
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W marcu 2007 r. łączna produkcja soków pitnych była wyższa w porównaniu z marcem roku poprzedniego o 4,1% i wynosiła 48 tys. ton. Obniżyła się produkcja soków wytwarzanych z owoców cytrusowych, a zwiększyła się soków jabłkowych i mieszanych. Wyższa była też produkcja soków zagęszczonych (przede wszystkim koncentratu soku jabłkowego) oraz owoców mrożonych i kompotów. Niższa była produkcja dżemów (o 14%).

Eksport świeżych owoców wyniósł 111,6 tys. ton i przekroczył poziom z marca 2006 r. o 58%. O wzroście sprzedaży zdecydował wyższy eksport jabłek i gruszek. Mniejszy był natomiast wolumen eksportu większości owoców przetworzonych, (zwiększyła się jedynie sprzedaż zagęszczonego soku jabłkowego). Z powodu spadku średnich cen transakcyjnych (z 0,29 do 0,26 EUR/kg), wpływy z eksportu owoców świeżych zwiększyły się o 16 p. p. mniej niż jego rozmiary. Średnie ceny przetworów zwiększyły się z 0,97 do 0,99 EUR/kg, stąd wartość ich sprzedaży wzrosła bardziej niż rozmiary eksportu (odpowiednio o 5 i 4%).

W marcu rozmiary importu owoców świeżych, głównie w wyniku spadku przywozu bananów i owoców cytrusowych, obniżyły się o 15% do 74,1 tys. ton. Import przetworów owocowych spadł o 22% do 20,0 tys. ton. Zmniejszył się przywóz wszystkich przetworów (z wyjątkiem owoców południowych w puszkach oraz przetworów z orzechów). Przy niewielkich zmianach cen importowych wartość przywozu owoców świeżych i przetworów obniżyła się proporcjonalnie do spadku jego wolumenu odpowiednio o 16% i o 23%. W marcu 2007 r. dodatnie saldo w handlu owocami i ich przetworami wyniosło 11,9 mln EUR, wobec ujemnego na poziomie 35,3 mln EUR w marcu 2006 r.

W kwietniu wyższe niż w marcu br. były ceny detaliczne jabłek, gruszek, cytryn i mandarynek, a także soku jabłkowego i pomarańczowego oraz mrożonych truskawek i brzoskwiń w puszkach. Potaniały natomiast ananasy w puszkach, sok produkowany z porzeczek czarnych oraz banany i winogrona.

Nie zmieniły się ceny detaliczne pomarańcz i dżemów. W kwietniu 2007 r. średnie ceny owoców strefy umiarkowanej wzrosły o 5,5% w stosunku do kwietnia roku poprzedniego, a przetwory owocowe o 1,6%, natomiast owoce południowe potaniały o 1,4%, (średnie ceny żywności wzrosły o 4,6%). W kwietniu 2007 r. wyższe w porównaniu z kwietniem 2006 r. były ceny zbytu niemal wszystkich jednogatunkowych soków pitnych, a także dżemów. Najbardziej (o 27%) zwiększyły się ceny zbytu soku pomarańczowego.

W maju 2007 r. wzrosły w relacji do maja roku poprzedniego ceny płacone za jabłka przez firmy eksportowe (o 20%). Wyższe były też ceny jabłek deserowych skupowanych przez spółdzielnie ogrodnicze, a średnie ceny hurtowe tych owoców wzrosły o 3%. Droższe były jabłka odmiany 'Cortland' i 'Lobo', a tańsze odmian: 'Jonagold' i 'Szampion'. W wyniku konkurencji zakładów przetwórczych o surowiec i wzrostu cen eksportowych soku zagęszczonego, wyższe o 16% były ceny skupu jabłek kierowanych do przetwórstwa. Na rynkach hurtowych obniżyły się ceny bananów, winogron i pochodzących głównie z importu gruszek, a wzrosły ceny owoców cytrusowych.

Ceny hurtowe wszystkich owoców (poza winogronami) były w maju 2007 r. wyższe niż w miesiącu poprzednim. Jabłka w handlu hurtowym podrożały o 32%, a w skupie realizowanym przez spółdzielnie ogrodnicze o 42%. Nie zmieniły się natomiast ceny płacone za jabłka przez zakłady przetwórcze.

W kwietniu 2007 r. ceny hurtowe jabłek w Polsce stanowiły 61% cen w Niemczech, a banany 67%. W marcu roku poprzedniego relacje te wynosiły odpowiednio 55 i 68%.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2006 III	1,17	2,57	-	-	-	-	-
IV	1,27	2,75	-	-	-	-	-
V	1,71	-	-	-	-	-	-
VI	1,97	-	1,74	-	-	-	-
VII	2,54	-	1,82	2,43	1,99	4,38	-
VIII	1,66	-	-	2,06	2,85	2,57	2,05
IX	1,07	2,04	-	-	-	-	1,00
X	0,99	2,03	-	-	-	-	1,24
XI	0,97	2,52	-	-	-	-	-
XII	0,98	2,38	-	-	-	-	-
2006 I-XII	1,37	2,41	1,77^a	2,22^a	2,42	2,99	1,43^a
2007 I	1,05	2,20	-	-	-	-	-
II	1,04	2,34	-	-	-	-	-
III	1,27	2,45	-	-	-	-	-
IV	1,39	2,73	-	-	-	-	-
V	1,98	2,82	8,43	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
$\frac{V\ 2007}{IV\ 2007}$	142	103	x	x	x	x	x
$\frac{V\ 2007}{V\ 2006}$	116	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2006 III	0,43	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,35	1,71	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,31	2,22	0,55	0,61	2,02	-	1,37	0,70	-
VIII	0,27	-	1,18	0,75	2,20	0,63	1,31	0,99	0,51
IX	0,26	-	-	-	1,99	0,66	-	-	0,48
X	0,29	-	-	-	2,25	0,60	-	-	0,42
XI	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,49	-	-	-	-	-	-	-	-
2006 I-XII	0,37	1,99^a	1,02^a	0,63^a	2,16^a	0,64^a	1,36^a	0,90^a	0,47^a
2007 I	0,47	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,48	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,48	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)									
$\frac{V\ 2007}{IV\ 2007}$	100	x	x	x	x	x	x	x	x
$\frac{V\ 2007}{V\ 2006}$	174	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukasówka	Truskawki	Czeresnie	Maliny	Śliwki
2006 III	1,01	1,50 ^a	1,51	0,95	1,01	1,04	1,02	-	-	-	-	-	-
IV	1,08	1,70 ^a	1,53 ^a	1,05	1,03	1,06	1,11	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,47	1,90	2,11	1,58	1,61	1,60	1,29	-	-	-	-	-	-
VI ^a	2,05	2,21	-	2,05	2,25	2,16	2,11	-	-	3,98	3,13	-	-
VII ^a	2,07	2,20	-	2,38	2,20	2,20	2,20	-	-	3,78	3,46	5,33	-
VIII ^a	1,21	2,20	-	2,20	2,20	2,20	2,20	2,31	-	-	3,17	4,22	1,42
IX	0,76	1,00	-	-	-	-	0,79	1,67	1,57	-	-	-	0,82
X	0,73	1,00	-	-	0,63	0,65	0,71	1,56	1,59	-	-	-	1,33
XI	0,78	1,03	1,04	0,76	0,73	0,73	0,73	1,54	1,45	-	-	-	-
XII	0,81	1,04	1,32	0,86	0,79	0,79	0,77	1,48	1,45	-	-	-	-
2006 I-XII	1,15	1,47	1,33	1,38	1,29	1,30	1,23	1,71	1,51	3,88	3,25	4,78	1,19
2007 I	0,89	1,07	1,70	0,93	0,81	0,83	0,83	1,50	1,40	-	-	-	-
II	1,01	1,20	1,80	0,95	0,89	0,90	0,91	-	-	-	-	-	-
III	1,13	1,40 ^a	1,80 ^a	1,12	1,13	1,12	1,10	-	-	-	-	-	-
IV	1,24	1,33 ^a	1,73 ^a	1,17	1,18	1,16	1,15	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,77	1,60	1,98	1,97	1,95	1,96	1,91	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)													
$\frac{V\ 2007}{IV\ 2007}$	143	120	114	168	165	169	166	x	x	x	x	x	x
$\frac{V\ 2007}{V\ 2006}$	120	84	94	125	121	123	148	x	x	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty
2006 II	6 541	10 201	20 920	2 368	9 279	4 372	932
III	7 383	12 295	26 652	2 548	11 368	4 976	1 007
IV	8 325	11 491	22 920	1 946	9 726	4 362	821
V	8 221	11 632	24 640	1 088	8 832	4 073	951
VI	8 943	10 571	19 138	5 250	51 958	5 205	1 013
VII	7 944	11 408	12 656	10 424	79 972	3 974	2 668
VIII	7 266	9 954	21 770	28 726	80 510	4 485	4 673
IX	6 635	9 116	18 917	45 481	34 790	3 703	1 039
X	10 275	9 486	25 762	49 665	15 422	4 447	997
XI	5 851	9 892	24 329	32 662	15 221	4 774	1 511
XII	7 863	10 900	29 010	10 540	8 995	3 698	1 392
2006 I-XII	92 233	129 570	266 594	192 620	336 492	54 544	17 944
2007 I	7 063	9 502	25 947	4 203	11 179	3 951	1 876
II	5 795	7 339	25 776	2 778	10 995	3 702	1 281
III	7 552	9 443	31 246	3 044	14 565	4 273	1 307
Wskaźniki zmian (%)							
$\frac{III\ 2007}{II\ 2007}$	130	129	121	110	132	115	102
$\frac{III\ 2007}{III\ 2006}$	102	77	117	119	128	86	130

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2006												2007			III 2007 III 2006 (%)	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II		III
Owoce świeże	49 138	68 737	70 624	41 591	42 271	36 655	44 252	34 826	31 929	29 524	50 269	71 876	571 691	95 330	99 202	111 605	158
Jabłka	43 048	63 618	60 871	36 042	34 993	11 928	1 893	3 158	14 218	18 867	39 842	58 153	386 630	87 475	91 373	103 677	170
Gruszki	147	162	127	96	103	19	40	174	814	685	499	258	3 126	166	239	269	212
Truskawki	124	43	86	370	204	16 344	6 251	331	274	44	-	-	24 071	1	29	8	10
Śliwki	-	-	-	-	-	16	103	2 332	5 975	1 672	17	5	10 121	74	14	9	-
Małiny	182	39	178	195	165	175	10 143	5 405	3 280	854	99	61	20 776	2	15	-	-
Wiśnie	-	-	-	-	-	-	1 213	7 982	40	-	22	-	9 257	196	-	86	-
Przetwory owocowe	51 179	46 653	56 975	49 237	50 111	52 635	73 648	69 919	80 025	91 657	75 857	52 645	750 541	57 937	53 453	53 951	95
Zagęszczony sok jabłkowy	15 501	11 001	13 353	12 790	12 572	13 195	15 016	14 330	32 929	46 166	35 618	17 458	239 928	18 165	14 267	14 954	112
Truskawki w puszkach	400	639	725	720	733	1 099	802	558	614	624	657	535	8 106	718	644	676	93
Wiśnie w puszkach	465	560	789	549	441	365	333	764	525	581	487	529	6 389	545	635	675	86
Dżemy	1 849	1 845	2 693	2 377	2 360	1 873	1 839	2 427	3 119	3 354	2 701	2 223	28 660	3	14	6	-
Mrożonki	20 706	19 538	23 400	19 513	19 546	20 747	38 603	32 979	26 998	25 185	21 389	18 017	286 621	21 694	21 494	21 642	92
Owoce świeże	12 796	17 645	20 427	12 461	13 870	19 880	30 426	20 467	14 335	9 818	14 940	19 019	206 084	25 279	24 890	28 965	142
Jabłka	9 836	14 988	15 099	9 675	10 008	3 647	594	1 022	2 999	4 230	9 590	11 601	93 289	21 333	20 636	24 679	163
Gruszki	61	73	40	68	63	14	25	83	355	309	240	119	1 450	59	117	142	356
Truskawki	73	25	25	276	303	11 996	5 692	403	539	58	-	1	19 391	1	37	7	29
Śliwki	-	2	-	-	-	6	38	820	2 260	765	8	6	3 904	40	13	9	-
Małiny	245	49	224	267	162	146	7 955	3 657	2 122	590	100	47	15 564	3	21	-	-
Wiśnie	-	-	-	-	-	-	792	3 761	35	-	19	-	4 608	156	-	19	-
Przetwory owocowe	49 536	45 707	55 636	52 046	49 933	56 935	77 727	80 857	86 894	92 809	77 448	50 657	776 184	60 815	55 320	53 529	96
Zagęszczony sok jabłkowy	15 992	10 977	13 911	16 196	13 433	14 495	15 184	13 687	33 528	45 002	34 919	16 428	243 754	18 523	14 164	14 116	101
Truskawki w puszkach	486	713	840	808	855	1 176	939	643	687	706	735	637	9 226	906	799	821	98
Wiśnie w puszkach	610	668	886	617	530	469	395	701	570	620	530	549	7 144	610	678	736	83
Dżemy	1 996	2 224	3 428	3 085	2 936	2 453	2 960	3 069	3 722	3 762	3 374	2 649	35 659	6	11	3	-
Mrożonki	18 852	17 086	21 163	17 796	18 140	19 129	37 543	35 018	26 748	25 477	21 019	17 455	275 427	21 948	21 360	19 895	94

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, Ministerstwa Finansów i od 01.01.2006 Centrum Analityczne Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2006												2007			III 2007 III 2006 (%)	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II		III
Owoce świeże	89 262	77 952	87 071	70 166	70 385	69 664	102 491	100 390	75 755	74 382	85 009	100 455	1 002 982	97 571	82 577	74 123	85
Banany	19 129	17 439	22 407	16 756	21 042	16 714	16 517	20 801	18 134	19 395	22 859	20 027	21 220	21 236	18 118	20 136	90
Owoce cytrusowe	58 480	47 626	44 498	33 843	18 644	12 037	9 145	8 717	11 689	22 368	38 770	60 011	365 827	61 554	50 432	37 614	85
Brzoskwinie i nekt.	61	50	53	24	2 685	8 742	25 188	20 432	12 819	1 706	56	176	71 994	7	83	100	189
Winogrona	2 912	3 607	5 572	7 260	8 277	4 415	6 361	19 096	17 516	19 600	14 311	8 670	117 597	4 853	4 770	5 741	103
Arbuzy	146	195	533	874	7 408	17 457	33 901	22 034	6 782	559	196	294	90 380	103	125	394	74
Jabłka	184	755	889	1 202	2 739	2 859	4 461	1 483	2 883	2 491	767	354	21 067	212	321	760	85
Przetwory razem	19 701	16 401	25 574	21 231	21 684	17 242	20 965	20 603	20 669	22 793	22 077	23 855	252 795	15 960	31 146	19 974	78
Soki zagęszczone	9 735	7 215	7 908	8 751	9 809	7 662	7 054	6 052	7 079	6 946	6 223	7 721	92 156	5 031	6 966	5 662	72
-sok pomarańczowy	5 020	3 389	4 042	4 240	4 080	4 404	4 548	3 886	4 268	3 833	3 385	4 089	49 182	2 213	1 948	2 118	52
Mrożonki	1 442	1 277	2 999	1 431	1 995	962	3 453	6 043	2 676	2 061	1 414	1 753	27 503	1 584	1 805	1 412	47
Susze	1 171	998	819	371	729	651	689	894	861	1 759	1 893	1 263	12 099	1 315	895	853	104
Dżemy	367	418	771	506	510	751	407	431	509	859	442	591	6 562	580	641	478	62
Przetwory puszkow.	6 848	6 343	12 847	10 082	8 516	7 171	9 314	7 060	9 392	10 858	11 929	12 295	112 657	7 295	20 661	11 343	88
-ananasy	1 015	1 794	3 543	2 243	1 506	1 558	1 445	1 632	1 629	2 321	2 969	2 867	24 522	1 349	1 971	2 562	72
-brzoskwinie	2 262	1 702	4 633	3 460	2 826	2 109	1 757	1 803	3 644	3 666	4 859	3 881	36 601	2 043	1 958	4 077	88
Owoce świeże	55 712	51 860	60 582	51 573	55 132	51 118	61 683	59 410	48 221	53 434	62 912	71 858	683 494	62 700	55 013	50 887	84
Banany	11 156	11 544	14 012	11 567	13 483	10 923	6 443	9 570	8 480	10 150	13 622	12 611	133 561	13 482	11 647	13 103	94
Owoce cytrusowe	30 724	25 157	22 877	16 334	9 263	7 105	5 913	5 685	7 808	13 562	22 169	34 216	200 813	31 386	26 168	18 169	79
Brzoskwinie i nekt.	47	80	105	43	2 349	8 259	19 835	16 546	7 854	1 089	438	700	57 345	13	81	124	118
Winogrona	3 968	4 460	7 068	9 231	10 629	4 820	7 135	14 343	11 638	14 341	11 706	8 195	107 533	6 003	5 948	6 855	97
Arbuzy	89	132	344	650	3 370	5 669	8 793	3 605	898	223	375	539	24 687	47	78	265	77
Jabłka	111	385	492	839	2 134	2 088	3 194	533	527	471	371	268	11 411	145	199	435	88
Przetwory razem	21 673	18 192	28 980	21 588	21 936	19 444	25 667	32 397	27 591	28 029	26 183	30 636	302 316	17 668	28 830	22 333	77
Soki zagęszczone	10 439	7 735	9 386	9 367	9 585	8 997	8 716	7 700	9 035	8 710	8 274	11 187	109 131	6 934	9 198	7 057	75
-sok pomarańczowy	5 752	4 134	5 284	5 489	5 224	5 405	5 990	4 905	5 342	5 131	4 598	6 517	63 773	3 341	3 123	3 775	71
Mrożonki	1 322	1 258	3 017	1 650	1 409	898	8 307	14 021	5 880	3 063	1 844	2 392	45 061	1 572	1 992	1 626	54
Susze	2 271	1 888	1 674	721	1 289	1 002	1 037	1 410	1 508	2 956	3 204	2 146	21 106	2 155	1 642	1 315	79
Dżemy	594	711	1 096	760	546	983	447	696	757	1 187	809	1 168	9 754	866	4 266	788	72
Przetwory puszkow	6 929	6 441	13 533	8 921	8 915	7 459	7 062	8 435	10 163	11 737	11 805	13 352	114 752	5 923	11 517	11 312	84
-ananasy	633	1 021	1 982	1 224	866	809	737	808	837	1 238	1 562	1 561	13 278	695	1 045	1 464	74
-brzoskwinie	1 254	983	2 558	1 848	1 590	1 184	955	977	1 655	2 283	3 001	2 447	20 735	1 359	1 152	2 568	100

Źródło: Opracowanie IERiGZ-PIB na podstawie danych MRiRW, MF i od 01.01.2006 CAIAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jablkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2006 II	0,24	0,50	0,60	0,43	1,27	-	0,68	1,03	1,21	1,14	1,19
III	0,25	0,32	0,29	0,51	1,26	-	0,69	1,02	1,26	1,17	1,12
IV	0,28	0,71	0,75	0,46	1,37	3,50	0,72	1,09	1,58	1,15	1,12
V	0,29	0,62	1,49	0,27	0,98	-	0,84	1,05	1,26	1,19	1,20
VI	0,32	1,36	0,73	0,24	0,83	-	0,88	1,11	1,27	1,07	1,29
VII	0,37	0,65	0,91	0,26	0,79	0,65	0,90	0,85	1,20	1,18	1,19
VIII	0,36	0,48	1,22	0,36	0,69	0,47	0,98	0,79	1,17	1,16	0,92
IX	0,23	0,45	1,98	0,59	0,70	0,86	1,01	0,83	1,10	1,17	1,09
X	0,23	0,46	1,61	0,50	0,74	2,70	1,04	0,77	1,02	1,14	1,07
XI	0,25	0,48	1,24	0,27	1,67	0,88	1,03	0,78	1,03	1,14	1,10
XII	0,21	0,49	1,24	-	1,99	0,50	1,04	0,79	1,10	1,40	1,13
2006 I-XII	0,24	0,46	0,81	0,29	0,75	0,50	0,88	0,89	1,13	1,14	1,12
2007 I	0,24	0,35	1,03	0,48	1,67	0,79	1,05	0,74	1,11	1,26	1,12
II	0,23	0,49	1,28	-	1,38	-	1,04	0,73	1,11	1,24	1,07
III	0,24	0,53	0,87	0,46	0,50	0,22	1,02	0,69	1,11	1,21	1,09
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>III 2007</u> <u>II 2006</u>	104	108	68	x	36	x	98	95	100	98	102
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	96	166	300	90	40	x	148	68	88	103	97

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, MF i od 01.01.2006 CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2006 III	1,54	1,11	1,23	1,34	1,50	3,06	-	-	-	-	3,83	2,99	4,01	3,58	8,98
IV	1,75	1,67	1,76	1,98	1,82	3,97	-	-	-	-	3,95	2,66	3,85	3,28	8,59
V	2,22	1,26	2,50	2,01	2,93	4,02	-	-	-	-	4,11	2,88	4,16	3,43	9,44
VI	2,42	2,18	2,30	2,23	2,70	4,55	2,50	-	-	-	3,67	3,04	5,34	3,26	8,58
VII	2,37	-	-	-	-	4,47	4,24	3,42	4,02	3,19	3,00	3,05	5,52	3,61	8,22
VIII	1,92	-	-	-	-	-	6,10	2,02	7,06	2,17	2,85	3,02	5,42	3,66	5,54
IX	2,29	2,05	2,30	2,23	2,75	2,93	6,79	-	-	1,18	2,79	2,89	5,26	3,58	4,32
X	1,36	1,32	1,35	1,38	1,52	3,25	8,27	-	-	2,15	3,01	3,08	4,71	3,77	4,38
XI	1,31	1,29	1,33	1,35	1,49	2,53	10,75	-	-	-	3,24	3,24	3,73	3,64	4,83
XII	1,27	1,31	1,28	1,32	1,48	2,65	-	-	-	-	3,50	3,14	3,56	3,43	5,04
2006 I-XII	1,78	1,46	1,66	1,62	1,90	3,40	6,44	2,72	5,54	2,17	3,47	3,02	4,46	3,54	7,50
2007 I	1,34	1,29	1,30	1,29	1,52	2,98	-	-	-	-	3,62	3,14	3,74	3,34	10,34
II	1,35	1,28	1,31	1,32	1,53	3,00	-	-	-	-	3,65	3,07	3,84	3,16	10,16
III	1,46	1,28	1,38	1,39	1,56	3,14	-	-	-	-	3,71	3,00	4,20	3,28	9,31
IV	1,73	1,29	1,65	1,54	1,98	3,20	-	-	-	-	3,73	3,05	4,40	3,32	8,21
V	2,29	1,62	2,38	2,41	2,68	3,53	6,54	-	4,97	-	3,66	3,19	4,78	3,59	8,15
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>V 2007</u> <u>IV 2007</u>	132	126	138	156	135	110	x	x	x	x	98	105	109	108	99
<u>V 2007</u> <u>V 2006</u>	103	129	95	120	91	88	x	x	x	x	89	146	115	105	86

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki*	Sok jabłkowy ^a	Sok Pomarańczowy ^a
2006 I	7,30	7,57	6,40	2,89	1,47	1,86
II	7,40	7,47	6,37	2,79	1,29	1,64
III	7,30	7,13	6,50	2,88	1,49	1,69
IV	7,63	7,37	6,47	2,98	1,49	1,77
V	7,57	7,30	6,60	2,86	1,52	1,80
VI	7,60	7,27	6,63	2,93	1,51	1,78
VII	7,60	7,27	7,03	3,13	1,49	1,80
VIII	7,63	7,40	6,90	3,11	1,49	1,87
IX	7,73	7,60	7,17	3,14	1,55	1,94
X	7,33	7,30	7,33	3,12	1,54	1,97
XI	7,50	7,33	7,33	3,11	1,52	2,06
XII	7,60	7,27	7,40	3,13	1,50	2,04
2006 I-XII	7,52	7,36	6,84	3,01	1,49	1,85
2007 I	7,53	7,30	7,23	3,14	1,54	2,12
II	7,47	6,93	7,07	3,13	1,55	2,19
III	7,43	7,23	7,03	3,14	1,54	2,22
IV	7,63	7,20	7,07	3,14	1,54	2,25
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>IV 2007</u> <u>III 2007</u>	103	100	101	100	100	101
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	100	98	109	105	103	127

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2006 II	2,19	4,65	-	-	-	-	13,31	5,09	4,58	4,63	4,66
III	2,29	4,84	-	-	-	-	11,59	5,01	4,51	4,44	4,90
IV	2,39	5,17	-	-	-	-	10,80	5,05	4,55	4,24	4,99
V	2,75	5,46	-	-	14,18	-	10,64	5,01	4,62	4,27	5,26
VI	3,25	5,89	-	7,24	5,36	-	10,26	4,89	4,67	4,40	5,72
VII	3,83	6,27	6,42	5,69	4,22	10,38	10,43	4,33	4,83	4,53	6,89
VIII	3,31	5,57	3,79	-	-	10,60	7,63	3,98	5,01	4,51	7,07
IX	2,48	4,25	2,49	-	-	10,24	5,75	3,96	5,01	4,44	6,75
X	2,13	4,04	2,87	-	-	-	5,74	3,89	5,08	4,38	6,23
XI	2,07	4,16	-	-	-	-	6,16	4,25	5,09	4,47	4,82
XII	2,08	4,36	-	-	-	-	6,72	4,41	4,76	4,43	4,58
2006 I-XII	2,58	4,93	3,89	6,47	7,92	10,40	9,36	4,57	4,78	4,46	5,54
2007 I	2,13	4,53	-	-	-	-	11,69	4,58	4,63	4,42	4,66
II	2,20	4,74	-	-	-	-	11,98	4,68	4,57	4,40	4,75
III	2,29	5,03	-	-	-	-	11,11	4,68	4,55	4,37	5,02
IV	2,49	5,31	-	-	-	-	10,67	4,69	4,57	4,36	5,26
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IV 2007</u> <u>III 2007</u>	109	106	x	x	x	x	96	100	100	100	105
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	104	103	x	x	x	x	99	93	100	103	105

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2006 II	11,00	4,06	2,84	3,40	8,26	5,66	4,75
III	10,97	4,05	2,83	3,45	8,12	5,62	4,71
IV	11,03	4,05	2,83	3,45	7,96	5,46	4,55
V	11,00	4,07	2,84	3,50	7,88	5,46	4,54
VI	11,00	4,07	2,87	3,50	7,74	5,44	4,54
VII	10,97	4,06	2,88	3,53	7,78	5,36	4,52
VIII	10,97	4,07	2,89	3,55	8,14	5,32	4,51
IX	11,03	4,02	2,90	3,59	8,62	5,32	4,55
X	10,94	4,00	2,90	3,65	9,04	5,24	4,54
XI	10,97	3,98	2,90	3,71	9,40	5,26	4,65
XII	10,97	4,04	2,87	3,53	9,46	5,22	4,62
2006 I-XII	10,99	4,05	2,86	3,52	8,40	5,42	4,61
2007 I	10,97	3,93	2,93	3,76	9,62	5,24	4,73
II	11,03	3,91	2,93	3,81	9,80	5,20	4,76
III	11,00	3,87	2,93	3,83	9,84	5,16	4,78
IV	10,94	3,85	2,93	3,91	9,82	5,12	4,78
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>IV 2007</u> <u>III 2007</u>	99	99	100	102	100	99	100
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	99	95	104	113	123	94	105

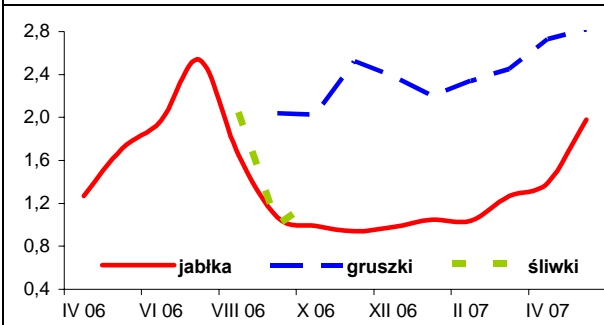
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

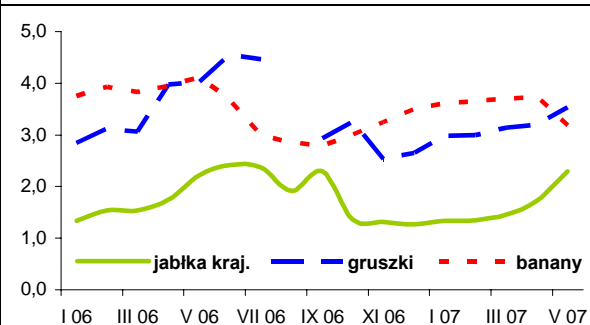
Miesiące	Ceny hurtowe				Ceny detaliczne					
	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2005 XII	45	94	-	70	42	67	-	105	134	-
2006 I	49	96	-	68	45	65	-	108	128	-
II	52	97	-	69	47	68	-	103	122	-
III	55	110	-	67	45	75	-	97	113	-
IV	55	-	-	68	44	76	-	99	116	-
V	56	-	36	66	47	71	83	110	121	-
VI	59	-	34	64	50	75	52	119	122	-
VII	-	54	40	56	56	79	-	105	117	91
VIII	56	-	38	58	46	89	-	102	-	65
IX	55	72	-	69	38	68	-	97	93	40
X	45	77	-	68	39	64	-	96	104	39
XI	46	74	-	72	40	65	-	100	140	-
XII	52	93	-	75	43	71	-	102	118	-
2007 I	52	94	-	65	-	-	-	-	-	-
II	56	99	-	64	-	-	-	-	-	-
III	57	-	-	71	-	-	-	-	-	-
IV	61	-	-	67	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP "Der Markt Obst und Gemüse" i, "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

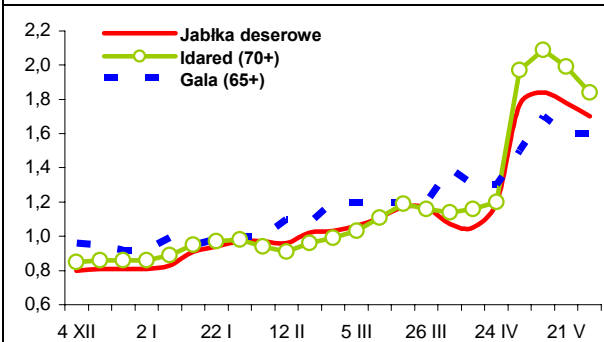
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2006 i w 2007 r. (zł/kg)

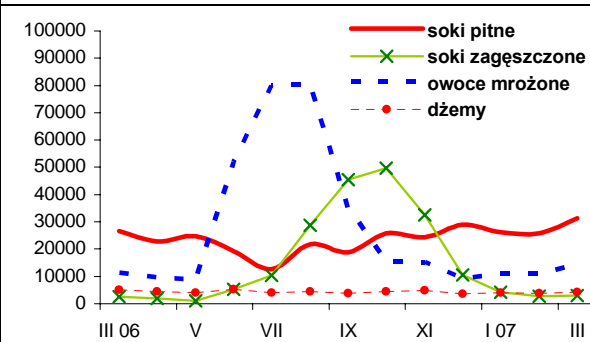
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w 2006 i w 2007 r. (zł/kg)

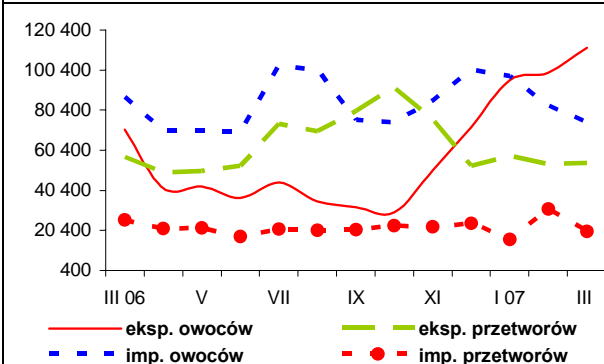
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w XII 2006 r. i w I-V 2007 r. (zł/kg)

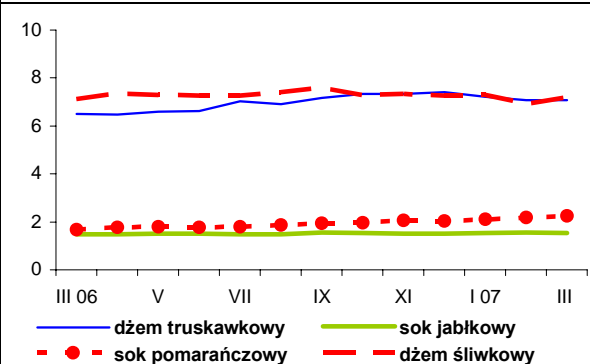
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2006 i w 2007 r. (tony)

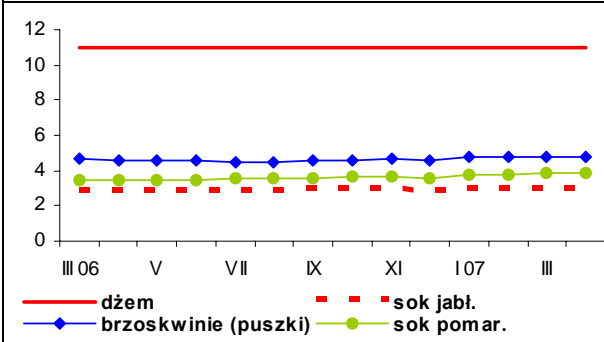
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2006 i 2007 r. (tony)

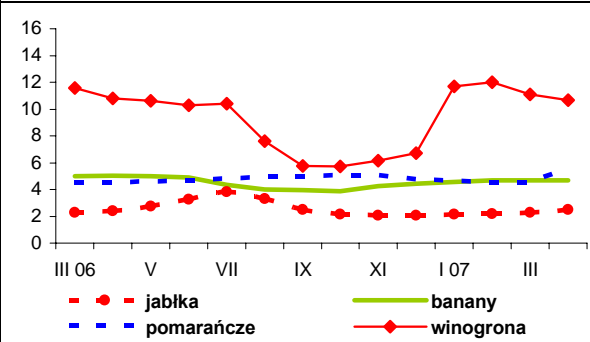
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2006 i 2007 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2006 i 2007 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2006 i 2007 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

Przeciętna cena skupu mleka w Polsce w kwietniu br. wyniosła 98,38 zł/100 l i była nieznacznie wyższa od płaconej miesiąc temu 98,07 zł/100 l. Służby weterynaryjne przedłużyły pewnej grupie producentów mleka okres dostosowawczy do standardów unijnych i nadal jest kierowane do przetwórstwa mleko nie odpowiadające parametrom klasy ekstra. Cena skupu mleka klasy ekstra w kwietniu wyniosła 102,91 zł/100 l i była o 0,6% niższa niż w marcu. Świadczy to pośrednio o wzroście ceny mleka pozaklasowego. Utrzymuje się duże, regionalne zróżnicowanie cen surowca mlecznego. W kwietniu najwyższe ceny mleka surowego o standardowych parametrach płacono w makroregionie północnym 108,15 zł/100 kg, a najniższe w m. południowo-wschodnim 97,10 zł/100 kg.

Ceny bydła mlecznego na targowiskach w maju utrzymywały się na zbliżonym poziomie do notowanych przed miesiącem. Występowały słabe tendencje wzrostowe cen jałówek cielnych, z 2200-2900 zł/szt., średnio 2420 zł/szt. na początku miesiąca do średnio 2490 zł/szt. w końcu miesiąca, przy utrzymaniu się jednakowych rozpiętości cen przez cały rozpatrywany okres.

Ceny skupu mleka w Polsce nadal należą do najniższych we Wspólnocie Europejskiej. W lutym 2007 r. płacono w Polsce 26,52 EUR/100 kg, podczas gdy w Czechach 27,01 EUR/100 kg, w Niemczech 27,15 EUR/100 kg i Słowacji 27,46 EUR/100 kg.

Ceny zbytu wyrobów mleczarskich w maju wykazywały niewielkie zmiany. Nieznaczne wahania cen, zarówno w ciągu miesiąca jak i regionalne, dotyczyły mleka spożywczego i mleka UHT, które utrzymywały się przeciętnie w kraju na poziomie odpowiednio ok. 140 zł/100 kg i 176 zł/100 kg. Jedynie w m. zachodnim ceny mleka spożywczego wynosiły ok. 122 zł/100 kg. Ceny jogurtu naturalnego notowano na poziomie od ok. 280-290 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim do 312-321 zł/100 kg w m. północnym i centralnym. Wyrównanym poziomem cen charakteryzował się kefir (250-280 zł/100 kg), jedynie w m. zachodnim płacono ok. 210 zł/100 kg. Ceny śmietany 10-29% notowano najniższe w m. zachodnim – nieznacznie powyżej 400 zł/100 kg, podczas gdy w m. północnym ok. 415 zł/100 kg i centralnym ok. 475 zł/100 kg.

Ceny masła 82% w blokach utrzymywały się przez cały miesiąc na poziomie 960-1010 zł/100 kg. Natomiast masło konfekcjonowane było najtańsze w m. centralnym 860-900 zł/100 kg, a najdroższe w m. północnym 1150-1180 zł/100 kg.

Ceny mleka w proszku pełnego wynosiły od 930-980 zł/100 kg w m. zachodnim do 990-1100 zł/100 kg w m. centralnym i południowo-wschodnim oraz 1150-1180 zł/100 kg w m. północnym. Ceny mleka odtłuszczonego w proszku były zbliżone do cen prosz-

ku pełnego i wykazywały wyraźne tendencje wzrostowe, ze 1010 zł/100 kg na początku maja do prawie 1100 zł/100 kg w trzeciej dekadzie miesiąca.

Ceny serów dojrzewających w ciągu miesiąca utrzymywały się w granicach 1060-1150 zł/100 kg. Jedynie ceny sera Radamer były wyższe (1260-1280 zł/100 kg) ze słabą tendencją spadkową. Najwyższe ceny twaróg osiągał w m. zachodnim (870-890 zł/100 kg), najniższe w m. północnym (675-700 zł/100 kg), a przeciętnie w kraju ok. 770 zł/100 kg.

W krajach Unii Europejskiej w maju przeważyły tendencje wzrostowe cen wyrobów mleczarskich. W ciągu czterech tygodni maja ceny masła wzrosły w Belgii z 2780 do 2963 EUR/tonę, w Niemczech z 2890 do 3000 EUR/tonę, we Francji z 2680 do 2730 EUR/tonę, we Włoszech z 2750 do 2900 EUR/tonę, w Holandii z 2880 do 2900 EUR/tonę i w Polsce z 2595 do 2627 EUR/tonę. Jedynie w Wielkiej Brytanii ceny masła prawie nie zmieniły się i wynosiły w granicach 2719-2713 EUR/tonę.

Drożało także mleko w proszku. Pełne odpowiednio z 3469 do 3597 EUR/tonę w Belgii, z 3170 do 3285 EUR/tonę w Niemczech, z 3180 do 3480 EUR/tonę we Francji, z 3420 do 3530 EUR/tonę w Holandii, a także w Polsce z 2635 do 2732 EUR/tonę. Natomiast odtłuszczone w Belgii z 3243 do 3371 EUR/tonę, w Niemczech z 3250 do 3335 EUR/tonę, we Francji z 3280 do 3400 EUR/tonę, w Polsce z 2614 do 2761 EUR/tonę oraz w Holandii z 3340 do 3420 EUR/tonę.

Taniała natomiast serwatka w proszku: w Niemczech z 1260 do 1210 EUR/tonę, we Francji z 1290 do 1250 EUR/tonę oraz w Holandii z 1250 do 1240 EUR/tonę.

Na rynku światowym w bieżącym roku notowany jest wzrost cen trwałych wyrobów mleczarskich, a przede wszystkim mleka w proszku, jako trwałego półfabrykatu do dalszego przetwórstwa, oraz masła.

Ceny mleka pełnego w proszku zwiększyły się z 3400-3500 USD/tonę w połowie marca do 4350-4500 USD/tonę w połowie maja, tj. wzrosły w ciągu dwóch miesięcy o 28,3%, a mleka odtłuszczonego w proszku odpowiednio z 3500-3600 do 4500-4900 USD/tonę, czyli o 32,4%. Ceny masła wzrosły w tym samym czasie z 2150-2250 do 2500-2700 USD/tonę, tj. o 18,2%.

Tak wysokie ceny światowe masła notowano incydentalnie jesienią 1995 r. Natomiast ceny mleka w proszku, zarówno pełnego jak i odtłuszczonego, nie osiągnęły dotychczas tak wysokiego poziomu.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka zł/100 litrów		
		średnio	kl. ekstra	kl. I
2005 I-XII	8 583,8	92,77	.	.
2006 I-XII^a	8 419,3	93,02	.	.
2006 III	628,7	94,48	100,21	68,21
IV	667,1	93,87	98,70	64,87
V	772,4	91,56	97,05	64,14
VI	779,9	90,95	96,44	61,61
VII	784,1	89,94	95,77	61,05
VIII	765,1	90,26	96,00	62,97
IX	734,0	91,18	97,58	64,50
X	709,4	93,06	99,47	66,58
XI	620,6	94,60	102,05	68,95
XII	635,3	98,35	102,24	70,33
2007 I	636,0	96,37	102,64	.
II	593,4	97,19	103,30	.
III	674,8	98,07	103,50	.
IV	687,7	98,38	102,91	.
Wskaźnik zmian w %				
<u>IV 2007</u> <u>III 2007</u>	101,9	100,3	99,4	.
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	103,1	104,8	104,3	.

^a dane nieostateczne.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2005 I-XII	2 290,9	142,3	49,6	240,9	313,6	179,5	295,2	239,0
2006 I-XII^a	2 180,9	127,2	33,8	330,6	330,3	166,5	296,5	248,0
2006 II	159,6	6,1	2,6	24,6	20,5	12,0	23,0	18,0
III	181,5	7,3	2,4	31,1	24,2	13,7	25,4	19,5
IV	175,1	9,0	3,8	26,4	25,3	14,1	24,5	18,4
V	192,3	11,7	3,5	31,2	32,4	14,4	26,5	21,7
VI	186,9	15,9	2,2	28,4	36,7	13,9	22,9	21,8
VII	186,0	14,1	2,2	29,0	33,1	13,5	23,0	22,2
VIII	189,4	13,7	2,4	25,4	30,7	14,0	25,3	22,4
IX	190,3	13,5	2,8	23,8	29,1	14,7	23,1	22,6
X	185,6	12,7	3,0	28,7	27,4	15,6	25,9	21,2
XI	174,9	7,8	2,5	26,8	25,3	13,1	25,8	19,6
XII	184,3	8,0	3,1	24,1	24,0	14,3	25,7	19,2
2007 I	186,5	6,8	2,7	32,8	25,0	13,2	27,4	21,3
II	172,1	6,1	1,9	29,2	23,6	12,2	25,4	19,4
III	187,8	7,7	2,0	35,7	28,1	14,4	31,2	21,5
Wskaźnik zmian w %								
<u>III 2007</u> <u>II 2007</u>	109,1	126,2	105,3	122,3	119,1	118,0	122,8	110,8
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	103,5	105,5	83,3	114,8	116,1	105,1	122,8	110,3

^a dane nieostateczne

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2006 III	1,22	1,63	8,12	9,76	9,84	11,42	0,78	4,60	7,15	11,71
IV	1,22	1,63	8,19	9,78	10,08	11,52	0,76	4,61	7,15	11,66
V	1,22	1,63	8,13	9,86	9,75	11,37	0,76	4,61	7,17	11,65
VI	1,22	1,63	8,08	9,78	9,71	11,19	0,76	4,61	7,14	11,52
VII	1,22	1,63	8,12	9,78	9,70	11,07	0,76	4,61	7,16	11,31
VIII	1,22	1,63	8,21	9,80	9,72	11,02	0,76	4,59	7,17	11,32
IX	1,23	1,63	8,59	9,91	9,92	11,11	0,76	4,62	7,20	11,39
X	1,23	1,64	8,89	10,14	.	11,33	0,75	4,64	7,24	11,46
XI	1,23	1,65	9,02	10,34	10,58	11,35	0,76	4,64	7,26	11,61
XII	1,23	1,65	9,12	10,33	10,13	11,34	0,76	4,62	7,27	11,60
2007 I	1,24	1,66	9,20	10,37	10,38	11,62	0,76	4,64	7,29	11,67
II	1,25	1,68	9,27	10,44	10,11	11,59	0,76	4,64	7,30	11,72
III	1,26	1,67	9,79	10,45	10,14	11,23	0,76	4,63	7,31	11,73
IV	1,26	1,67	10,66	11,38	10,62	11,36	0,75	4,66	7,34	11,81
V ^a	1,38	1,76	10,98	10,88	10,03	10,10	.	4,28	7,70	11,20
Wskaźnik zmian w %										
<u>IV 2007</u> <u>III 2007</u>	100,0	100,0	108,9	108,9	104,7	101,2	98,7	100,6	100,4	100,7
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	103,3	102,5	130,2	116,4	105,4	98,6	98,7	101,1	102,7	101,3

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 21-27 V 2007 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (411 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2006 III	1,56	2,40	10,67	3,04	3,03	0,63	1,04	1,34	9,43	16,16
IV	1,57	2,39	10,68	3,05	3,01	0,63	1,03	1,33	9,42	16,21
V	1,57	2,39	10,72	3,02	3,02	0,63	1,03	1,34	9,46	16,12
VI	1,57	2,39	10,68	3,03	3,03	0,63	1,03	1,34	9,49	16,04
VII	1,57	2,38	10,71	3,03	3,04	0,63	1,04	1,34	9,49	15,92
VIII	1,58	2,38	10,71	3,05	3,04	0,63	1,04	1,34	9,51	15,90
IX	1,58	2,39	10,78	3,05	3,03	0,63	1,04	1,34	9,52	15,99
X	1,60	2,38	10,75	3,05	3,04	0,63	1,04	1,34	9,58	16,01
XI	1,59	2,38	10,73	3,04	3,03	0,63	1,05	1,34	9,59	15,93
XII	1,59	2,37	10,65	3,05	3,01	0,63	1,05	1,35	9,59	15,88
2007 I	1,59	2,38	10,73	3,04	3,02	0,63	1,06	1,35	9,65	15,95
II	1,60	2,38	10,70	3,04	3,03	0,63	1,06	1,35	9,69	15,91
III	1,61	2,39	10,69	3,05	3,03	0,63	1,06	1,36	9,72	15,92
IV	1,62	2,41	10,65	3,04	3,05	0,63	1,06	1,36	9,77	15,98
Wskaźnik zmian w %										
<u>IV 2007</u> <u>III 2007</u>	100,6	100,8	99,6	99,7	100,7	100,0	100,0	100,0	100,5	100,4
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	103,2	100,8	99,7	99,7	101,3	100,0	102,9	102,3	103,7	98,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2004 I-XII	129,0	81,2	27,6	52,9	43,7	5,9	8,6	4,1	3,7	1,9
2005 I-XII	152,6	104,5	36,8	205,4	77,2	8,3	14,8	3,6	6,3	4,3
2006 II	6,4	8,4	2,4	11,7	7,8	0,5	1,3	0,2	1,1	0,9
III	6,9	10,0	2,3	16,4	8,2	0,4	1,9	0,6	1,7	1,1
IV	8,0	8,6	1,8	25,8	6,7	0,4	1,4	0,3	1,7	0,9
V	7,4	9,4	1,5	22,3	7,9	0,6	1,7	0,4	1,8	1,3
VI	11,8	9,7	2,7	27,2	7,1	0,8	1,6	0,2	2,1	1,1
VII	13,4	10,1	2,0	27,6	6,9	0,8	1,1	0,3	2,4	0,9
VIII	10,7	11,1	2,3	25,6	6,8	0,5	1,0	0,3	2,9	1,1
IX	11,6	10,1	2,5	20,9	6,5	0,5	1,2	0,4	2,8	0,7
X	9,4	12,3	2,2	23,4	8,0	0,7	1,9	0,6	6,0	0,9
XI	9,1	11,9	1,3	16,6	7,1	0,7	1,8	0,6	2,2	0,6
XII	5,3	10,4	1,1	13,6	7,4	0,8	1,8	0,5	3,1	1,0
2007 I	5,7	11,6	2,5	15,4	8,6	1,0	2,0	0,5	2,6	1,3
II	5,8	11,0	2,5	13,4	7,6	1,0	1,6	0,5	2,1	1,6
III	5,9	9,3	3,0	11,4	8,6	1,0	2,1	0,4	2,7	3,0
Wskaźnik zmian w %										
<u>III 2007</u> <u>II 2007</u>	101,7	84,5	120,0	85,1	113,2	100,0	131,3	80,0	128,6	187,5
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	85,5	93,0	130,4	69,5	104,9	250,0	110,5	66,7	158,8	272,7

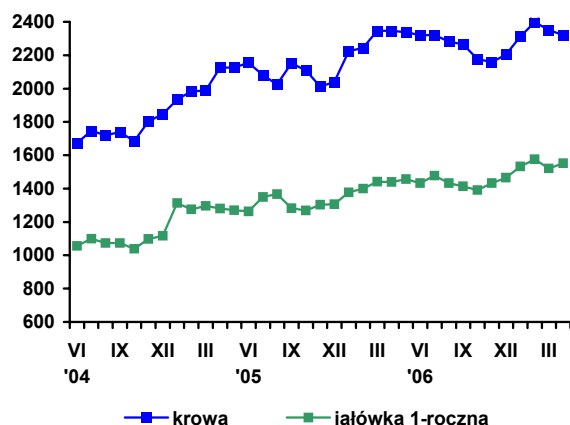
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

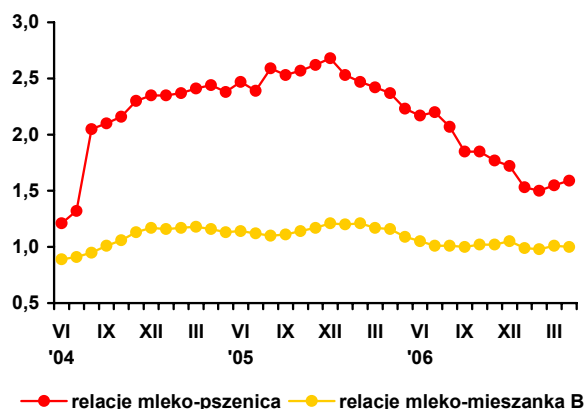
Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2004 I-XII	1 606	2 352	2 397	547	822	1 704	3 232	2 223	1 432	801
2005 I-XII	1 807	2 605	2 326	528	925	1 849	2 998	2 956	964	1 267
2006 II	1 796	2 685	1 949	479	1 444	1 770	3 081	3 798	590	1 265
III	1 861	2 821	1 908	505	1 018	1 669	3 183	5 127	535	1 288
IV	1 866	2 736	1 814	319	986	1 996	3 148	2 764	507	1 178
V	1 858	2 579	2 005	458	985	1 959	2 689	2 972	525	1 161
VI	1 907	2 652	1 916	566	995	2 179	2 834	3 229	611	1 084
VII	1 849	2 534	1 841	549	1 016	1 779	3 428	2 709	504	1 019
VIII	1 999	2 594	1 713	516	879	1 878	3 374	2 871	453	1 074
IX	2 041	2 694	1 879	619	1 030	2 190	3 621	3 150	559	1 166
X	2 112	2 621	1 783	527	1 002	2 196	3 180	2 747	470	1 090
XI	2 206	2 608	1 851	604	994	2 217	2 912	3 063	490	1 005
XII	2 393	2 609	1 962	.	1 030	2 119	2 970	2 987	516	1 098
2007 I	2 263	2 578	1 763	576	988	2 006	3 020	3 015	453	1 060
II	2 250	2 448	1 769	585	1 010	2 548	3 051	2 872	493	1 055
III	2 296	2 399	1 758	647	986	1 722	2 992	2 848	538	990
Wskaźnik zmian w %										
<u>III 2007</u> <u>II 2007</u>	102,0	98,0	99,4	110,6	97,6	67,6	98,1	99,2	109,1	93,8
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	123,4	85,0	92,1	128,1	96,9	103,2	94,0	55,5	100,6	76,9

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ i CAAC.

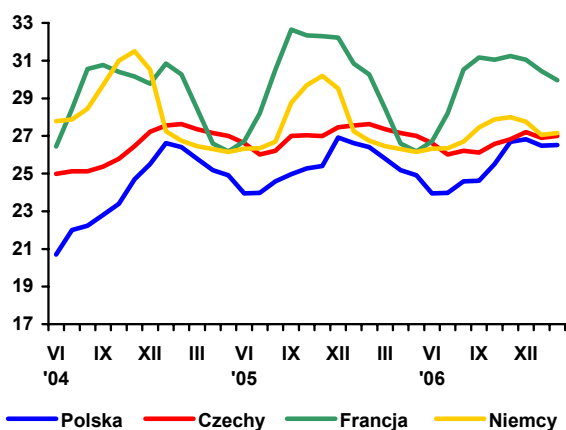
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

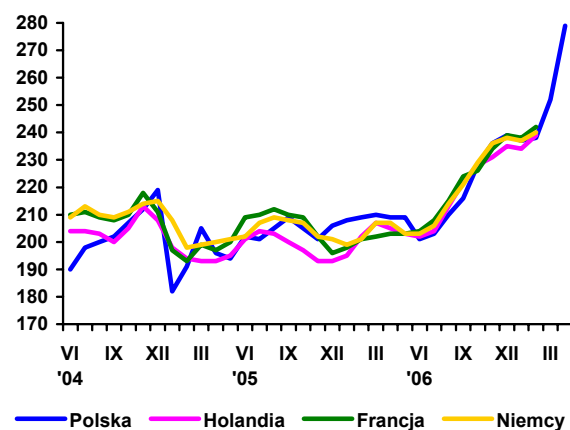
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

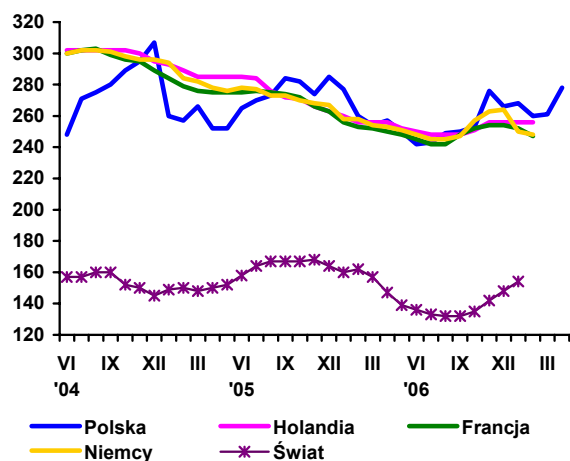
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

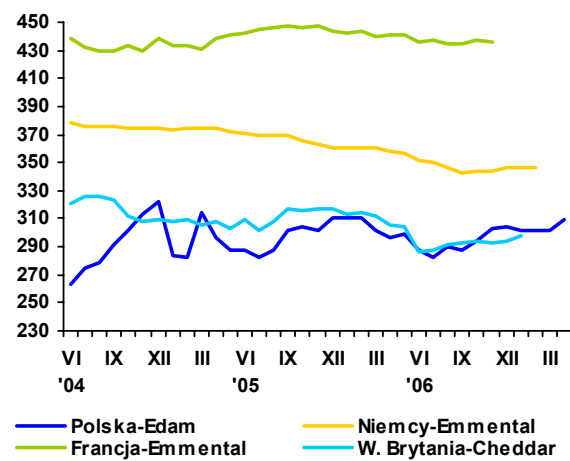
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W kwietniu 2007 r. cena skupu bydła wynosiła 4,09 zł/kg wagi żywej i była o ok. 1% niższa niż w poprzednim miesiącu. Jednak nadal żywiec wołowy był droższy od żywca drobiowego i wieprzowego. W kwietniu 2007 r. relacje cen skupu żywca wołowego do drobiowego wzrosły z 1,22 do 1,25, a do żywca wieprzowego obniżyły się nieznacznie, z 1,26 do 1,23. Z analizy cen zakupu poszczególnych kategorii bydła przez zakłady mięsne wynika, że w okresie od końca kwietnia do końca maja br., ceny buhajów wykazywały powolny spadek z 4,59 do 4,44 zł/kg wagi żywej, a ceny krów wynosiły 3,31 zł/kg wagi żywej i były o ok. 3% niższe. W marcu i kwietniu 2007 r. spadkowi cen skupu bydła towarzyszyły wyższe ceny zbytu mięsa wołowego. Relacje między ceną zbytu i ceną skupu były korzystniejsze dla zakładów mięsnych niż w końcu 2006 r. Natomiast w maju br. ceny sprzedaży ćwierci z buhajów i z krów zaczęły szybko spadać i kształtowały się na poziomie odpowiednio o 5 i 2% niższym niż przed miesiącem. Nastąpił również spadek cen skupu cieląt na targowiskach. W końcu maja 2007 r. były one o ok. 7% niższe niż przed miesiącem.

W końcu maja br. cena referencyjna wołowiny w UE -25 wynosiła 295 EUR/100 kg tuszy wobec ok. 306,6 EUR w końcu kwietnia br. Spadek cen referencyjnych odnotowano w: Niemczech i Holandii (o 4%), we Francji i Irlandii (o 3%), w Wielkiej Brytanii (o 2%), w Hiszpanii i Włoszech (o 1%), a największy w Estonii (o 11%) i na Słowacji (o 6%). W Niemczech ceny hurtowe ćwierci wołowych były o 1% niższe, natomiast w Holandii utrzymywały się na poziomie z kwietnia br. W Chorwacji ceny hurtowe żywca wołowego były niższe niż przed miesiącem – byków o 2% i krów o 3%.

W 2007 r. na sytuację cenową w sektorze wołowiny wpływ ma wyższa niż przed rokiem produkcja drobiu i wieprzowiny w UE-15. Jednocześnie nastąpił duży wzrost eksportu wołowiny z Brazylii. W miesiącach styczeń-kwiecień wyniósł on 455 tys. ton i był o ok. 50% większy niż w analogicznym okresie 2006 r.

W eksporcie brazylijskiej wołowiny udział UE wyniósł 15%, a Rosji 35%.

Wzrostowi importu będzie sprzyjać niższa produkcja wołowiny. W grudniu 2006 r. pogłowie bydła w UE wynosiło 84,8 mln sztuk i było o 1,3% mniejsze niż przed rokiem. Pogłowie bydła na ubój obniżyło się o 9,2%, a pogłowie krów mamek o 0,4%. W poszczególnych państwach członkowskich zmiany w stanie pogłowia były zróżnicowane. Dla przykładu we Francji spadkowi bydła rzeźnego towarzyszył niewielki wzrost pogłowia krów mamek, natomiast we Włoszech wystąpił silny spadek ich pogłowia (o ok. 11%).

W kwietniu 2007 r. skup żywca wołowego wyniósł 14,3 tys. ton i był ok. 10% większy niż w analogicznym miesiącu 2006 r., ale w porównaniu do poprzedniego miesiąca br. obniżył się o 3,2 tys. ton. W kwietniu 2007 r. uboje przemysłowe bydła wyniosły 93,1 tys. sztuk i były o 11,2 tys. sztuk mniejsze niż w poprzednich miesiącach. Wg. informacji Departamentu Rynków Rolnych w miesiącach styczeń-kwiecień br. uboje przemysłowe bydła wyniosły 406,1 tys. sztuk i były o 35,2 tys. sztuk (9,5%) większe niż w analogicznym okresie 2006 r. W ciągu czterech miesięcy 2007 r. uboje byków były o 13,9% większe niż w miesiącach styczeń-kwiecień 2006 r., a uboje krów wzrosły o 4,7%. W strukturze ubojów bydła udział byków wzrósł odpowiednio, z ok. 44 do 46%.

Od stycznia do marca 2007 r. eksport bydła wyniósł 165 tys. sztuk i był o ok. 28 tys. sztuk mniejszy niż w analogicznym okresie 2006 r. Nadal utrzymują się tendencje wzrostowe w eksporcie mięsa wołowego. Jego sprzedaż na rynki zagraniczne, w tym głównie do UE, wyniosła 42,9 tys. ton i była o ok. 8% większa niż przed rokiem. Import produktów wołowych był nadal niski. W I kwartale 2007 r. zakupiono 0,9 tys. ton mięsa wołowego i ponad 5 tys. sztuk bydła.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie	Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny	
		ogółem	żywiec	mięso		
I-XII 2004	255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8	
I-XII 2005 ^c	204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7	
2005	VIII	11,6	11,5	3,3	7,8	1,3
	IX	11,2	12,0	3,3	7,7	0,9
	X	12,0	13,0	3,5	8,8	1,0
	XI	13,1	13,1	3,2	9,4	0,9
	XII	12,3	13,2	3,1	9,7	0,4
2006	I	10,0	11,7	2,5	9,0	0,6
	II	12,2	11,5	2,4	9,0	0,3
	III	14,9	18,5	4,5	13,8	0,7
	IV	13,0	14,6	3,2	10,5	1,7
	V	15,0	18,1	3,3	14,0	1,2
	VI	12,9	15,1	2,7	9,8	0,5
	VII	13,3	14,5	2,3	10,6	0,8
	VIII	13,0	13,0	2,8	9,8	0,5
	IX	13,8	14,2	2,0	11,4	0,7
	X	15,4	11,0	1,5	9,3	0,2
	XI	16,2	13,0	1,4	10,8	0,3
	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	I	15,6	11,5	1,1	9,7	0,7
	II	15,1	13,0	1,2	11,4	0,6
	III	17,5	14,2	1,8	12,4	0,5
	IV	14,3	-	-	-	-

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie	Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
					zbytu	detalicznej
2005	IX	4,10	9,33	16,67	3,58	4,06
	X	3,93	10,13	14,62	3,73	4,25
	XI	3,89	10,90	14,60	3,75	4,28
	XII	3,86	11,32	14,60	3,78	4,34
2006	I	3,93	10,60	14,67	3,73	4,31
	II	4,12	11,35	14,83	3,59	4,12
	III	4,18	11,53	14,95	3,57	4,08
	IV	4,19	11,18	15,01	3,58	4,07
	V	4,17	10,82	15,05	3,61	4,11
	VI	4,23	10,66	15,13	3,57	4,05
	VII	4,10	11,25	15,17	3,70	4,18
	VIII	4,08	9,56	15,32	3,75	4,23
	IX	4,15	9,56	15,36	3,70	4,15
	X	4,05	8,95	15,35	3,79	4,24
	XI	3,93	9,20	15,37	3,91	4,37
	XII	4,00	9,53	15,39	3,84	4,30
2007	I	4,08	9,47	15,62	3,82	4,19
	II	4,20	9,66	15,64	3,72	4,09
	III	4,17	9,95	15,65	3,75	4,14
	IV	4,09	-	15,71	3,84	4,24
w % ceny	sprzed roku	99,7	-	-	-	-
	sprzed m-ca	99,2	-	-	-	-

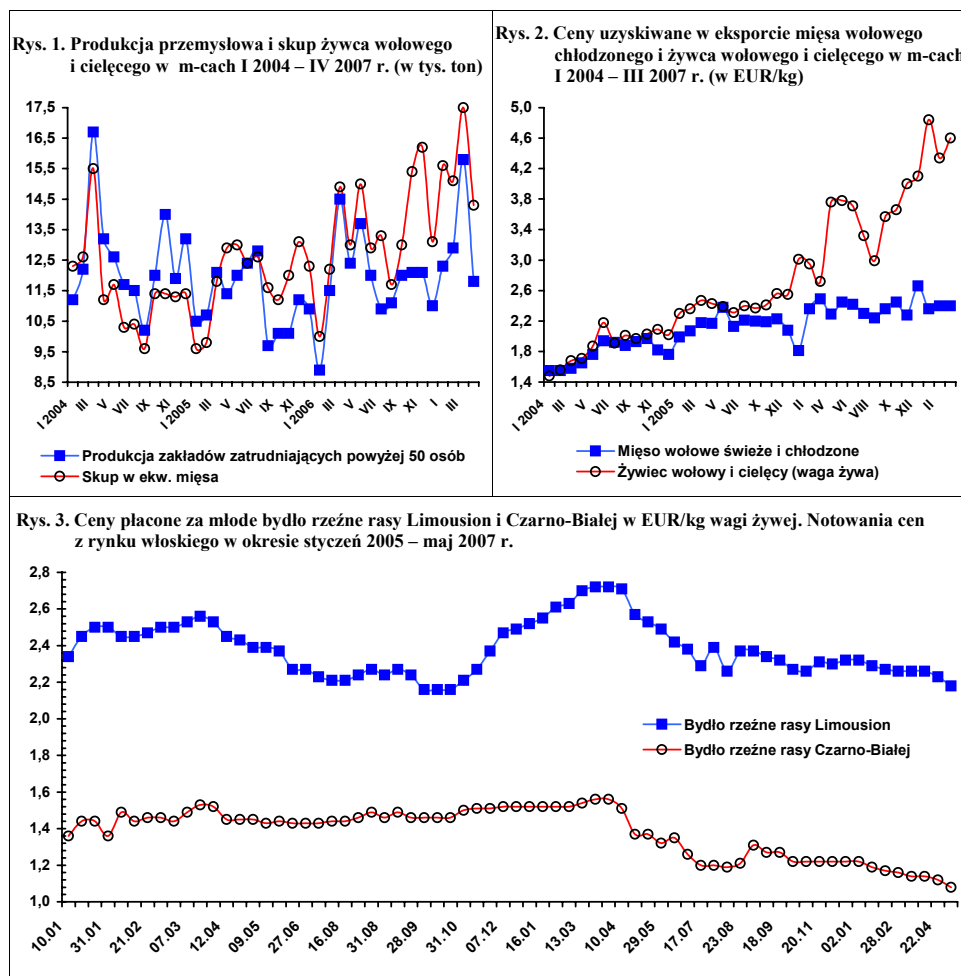
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	IX 2006	X 2006	XI 2006	XII 2006	I 2007	II 2007	III 2007	IV 2007	V 2007
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,33	4,13	4,11	4,04	4,27	4,38	4,27	4,22	4,01
Buhaje	4,83	4,72	4,66	4,40	4,80	4,78	4,69	4,59	4,44
Krowy	3,40	3,37	3,23	3,17	3,32	3,45	3,45	3,41	3,31
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	9,52	9,33	9,44	9,60	9,53	9,73	9,67	9,58	8,16
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	10 010	9 778	9 653	9 815	9 914	9 772	9 515	9 602	9 126
Ćwierci z krów rzeźnych	7 620	7 267	6 996	6 598	7 244	7 375	7 419	7 266	7 127
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-25	314,65	313,65	313,85	311,9	314,2	314,7	309,4	306,6	295,0
Polska	239,31	239,06	240,88	246,6	244,3	243,8	241,1	244,8	247,5

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

Skrajnie niekorzystne warunki chowu trzody, jakie ukształtowały się po ubiegłorocznych zbiorach zbóż prowadziły do wniosku, że załamanie chowu jest nieuniknione. Obecnie nie można mieć wątpliwości, że w lipcu br. pogłowie trzody będzie mniejsze o 8-10% niż rok wcześniej, tak jak przewidywano w październiku 2006 r.

Marcowy spis ujawnił, że pogłowie trzody było mniejsze o 1,1% niż w marcu 2006 r., w tym prosiąt o 5,4%, a macior prośnych o 6,7%. Pogłowie warchlaków było o 4,4% większe, a tuczników o 0,5%, co stało się przyczyną wysokiej podaży trzody w pierwszych pięciu miesiącach br. i niskich nadal jej cen w tym okresie.

W I kwartale 2007 r. skup trzody był większy o 20% niż w I kwartale 2006 r. Co prawda skup określany na podstawie miesięcznych meldunków ulega zazwyczaj znacznej korekcie (na podstawie sprawozdań półrocznych), ale skala jego wzrostu jest tak znacząca, że musi być odzwierciedleniem rzeczywistości dużej podaży. W kwietniu dynamika skupu spadła już do 4%, a w maju skup prawdopodobnie niewiele odbiegał od poziomu ubiegłorocznego, bo ceny skupu w tym miesiącu nadal były tak samo niskie jak w kwietniu. Ocenia się, że w czerwcu lub w lipcu poziom skupu wyraźnie spadnie. Będzie to początek załamania podaży. Takie wnioski można wyciągnąć z marcowego stanu tuczników i warchlaków

Przewiduje się, że w II półroczu 2007 r. na skutek spadku pogłowia, produkcja żywca wieprzowego będzie mniejsza o ok. 10% aniżeli w II półroczu 2006 r., a w I półroczu 2008 r.

będzie mniejsza o około 15% niż w I półroczu 2007 r., ponieważ stopa spadku pogłowia trzody w listopadzie 2007 r. będzie większa niż w poprzedzającym go lipcu. Ponadto podstawą odniesienia dla tego okresu będzie okres rekordowej produkcji, wynikającej także z redukcji stada podstawowego.

W II półroczu 2007 r. ceny trzody, wyraźnie wzrosną. W II półroczu 2004 r., przy podobnym spadku produkcji, średni poziom wyniósł 4,63 zł/kg. W tym roku wzrost cen może być mniejszy ze względu na sytuację, jaka zapowiada się pod tym względem w Unii Europejskiej.

W ciągu pierwszych pięciu miesięcy 2007 r. średnie ceny trzody klasy E w UE-27 były o 7,5% niższe aniżeli w analogicznym okresie 2006 r., w tym w Danii o 5,9%, w Niemczech o 9,9%, a w Polsce o 4,4%. Według prognoz Komisji Europejskiej średnia cena reprezentatywna wieprzowiny w Unii Europejskiej w II kwartale 2007 r. może wynieść 138,80 EUR/100 kg wagi poubojowej, w III kwartale 141,68, a w IV kwartale 131,86 EUR i być niższa odpowiednio o 4,6%, 10,8 % i o 4,3%.

W tej sytuacji ceny trzody w Polsce nie powinny osiągnąć tak wysokiego poziomu jak w 2004 r., gdyż oznaczałby on wzrost w stosunku do II półroczu 2006 r. o 25%. Tak duży wzrost cen mógłby „zdemolować” polski handel zagraniczny wieprzowiną.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^c		Import mięsa, podrobów i przetworów ^c		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	
2005 I-XII	1945,0	103,1	243,0	125,9	197,0	159,5	46,0
I-VI	942,0	96,3	100,0	81,6	68,0	206,1	32,0
IX	100,5	103,3	27,2	215,9	20,7	131,0	6,5
X	108,5	115,4	22,8	148,1	22,0	153,8	0,8
XI	109,9	117,3	23,8	147,8	21,3	125,3	3,5
XII	116,2	107,2	25,2	144,8	18,0	139,5	7,2
2006 I-XII	2146,3	110,3	349,2	143,7	174,4	88,6	174,8
I	109,6	128,3	20,3	132,7	13,5	137,8	6,8
II	105,3	110,3	22,6	143,0	12,4	100,0	10,2
III	122,0	105,2	26,3	137,7	18,2	129,0	8,1
IV	114,4	111,6	25,1	127,4	13,3	114,7	11,8
V	128,8	111,1	30,3	137,7	14,0	121,7	16,3
VI	114,2	101,0	34,6	136,8	14,0	114,9	20,6
I-VI	1030,5	109,4	159,2	159,2	85,4	125,6	73,8
VII	107,2	103,0	31,6	124,4	14,6	91,3	17,0
VIII	124,7	111,6	29,2	111,9	19,1	89,3	10,1
IX	112,0	111,4	32,5	119,5	14,1	60,5	18,4
X	132,8	122,4	35,4	155,3	13,3	58,6	22,1
XI	126,6	115,2	34,9	146,6	15,3	71,8	19,6
XII	128,7	110,7	26,4	104,8	12,4	68,9	14,0
2007 I	137,4	125,4	30,7	151,2	11,8	87,4	18,9
II	128,0	121,4	28,5	126,1	12,3	99,2	16,2
III	140,9	115,5	20,2	76,8	16,0	87,9	4,2
IV	119,7	104,6	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki

^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w ekwiwalencie mięsa

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provit i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiskowa cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: Żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provit w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.
2005 VII	3,98	31,82	12,5	81,4	4,9	162,1	2,5	128
VIII	4,19	32,49	12,9	81,2	5,2	162,4	2,6	129
IX	4,13	31,85	13,0	80,7	5,2	162,0	2,6	130
X	3,90	33,23	11,7	80,6	4,8	161,7	2,4	127
XI	3,60	33,00	10,9	80,3	4,3	161,7	2,5	126
XII	3,60	33,16	10,9	80,2	4,4	161,7	2,2	124
2006 I	3,41	31,28	10,2	79,50	4,3	160,92	2,1	123
II	3,24	33,90	9,6	79,44	4,1	160,64	2,0	115
III	3,39	36,20	9,3	78,12	4,3	161,06	2,1	120
IV	3,34	37,92	8,8	77,99	4,3	161,05	2,1	117
V	3,35	37,54	8,9	76,82	4,4	160,53	2,1	114
VI	3,56	37,32	9,5	76,68	4,6	159,28	2,2	106
VII	3,92	37,78	10,4	76,80	5,1	158,26	2,5	106
VIII	4,28	40,85	10,5	76,57	5,6	157,72	2,7	106
IX	4,12	47,68	8,6	77,96	5,3	158,48	2,6	104
X	3,75	51,25	7,3	79,27	4,7	158,43	2,4	97
XI	3,43	51,95	6,6	80,54	4,3	158,21	2,2	92
XII	3,29	53,98	6,1	82,02	4,0	158,27	2,1	86
2007 I	3,16	58,43	5,4	86,03	3,7	159,35	2,0	85
II	3,26	65,13	5,0	89,00	3,7	160,76	2,0	80
III	3,29	65,03	5,1	91,80	3,6	161,92	2,0	80
IV	3,32	64,33	5,2	96,07	3,5	162,12	2,0	84

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu			
		Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy Toruńskiej	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	
2005	I	4,95	12,42	15,91	10,17	14,42	20,74	12,40	116,1	128,7	121,9
	II	5,06	12,17	15,75	10,08	13,87	20,21	12,20	114,0	128,3	121,0
	III	5,17	12,08	15,70	9,96	13,75	20,10	12,10	113,8	128,0	121,5
	IV	5,17	11,84	15,61	9,85	13,65	20,00	12,03	115,3	128,8	122,1
	V	4,72	11,55	15,59	9,84	13,31	19,84	11,92	115,2	127,3	121,1
	VI	4,69	11,58	15,65	9,85	13,07	19,80	11,86	118,3	126,5	120,5
	VII	4,82	11,71	15,67	9,83	13,16	19,74	11,84	112,4	126,0	120,4
	VIII	5,21	12,01	15,76	9,93	13,49	19,88	11,90	112,3	126,1	119,8
	IX	5,49	12,11	15,79	9,92	13,67	19,95	11,93	112,9	126,3	120,3
	X	5,11	11,98	15,64	9,91	13,56	19,84	11,92	113,2	126,9	120,3
	XI	4,72	11,73	15,55	9,85	13,44	19,80	11,84	114,6	127,3	120,2
	XII	4,72	11,60	15,38	9,67	13,07	19,67	11,82	112,7	127,9	122,2
2006	I	4,47	11,38	15,42	9,37	12,93	19,79	11,81	113,6	128,3	126,0
	II	4,25	11,07	15,57	9,14	12,61	19,64	11,80	113,9	126,1	129,0
	III	4,45	11,02	15,48	9,08	12,29	19,47	11,70	111,5	125,8	128,9
	IV	4,38	11,18	15,34	9,03	12,46	19,12	11,78	111,4	124,6	130,5
	V	4,39	11,22	15,45	9,03	12,53	19,19	11,67	111,7	124,2	129,2
	VI	4,66	11,47	15,53	9,08	12,45	19,22	11,62	108,5	123,8	128,0
	VII	5,14	12,08	15,75	9,16	13,05	19,46	11,71	108,0	123,6	127,8
	VIII	5,59	12,84	16,16	9,33	13,74	19,86	11,84	107,0	122,9	126,9
	IX	5,38	12,88	16,24	9,36	14,28	20,07	12,02	110,9	123,6	128,4
	X	4,91	12,51	16,17	9,24	13,98	20,08	11,98	111,8	128,6	129,7
	XI	4,49	12,11	16,05	9,34	13,61	20,10	11,94	112,4	125,2	127,8
	XII	4,31	11,88	15,82	9,25	13,21	19,72	11,77	111,2	124,7	127,2
2007	I	4,14	11,52	15,46	9,49	13,09	19,69	11,73	113,6	127,4	123,6
	II	4,27	11,37	15,42	9,41	12,75	19,62	11,58	112,1	127,2	123,1
	III	4,31	11,36	15,47	9,40	12,70	19,56	11,69	111,8	126,4	124,4
	IV	4,35	11,45	15,40	9,38	12,77	19,30	11,69	111,5	125,3	124,6

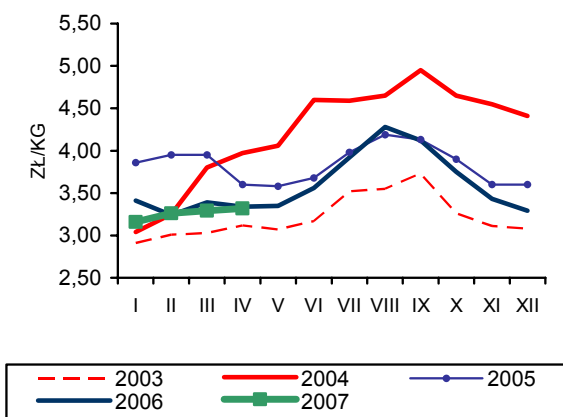
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

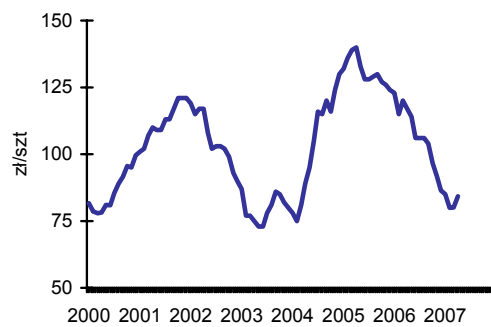
Lata i miesiące	UE-25	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:			
					UE-25	Niemczech	Danii	
2005	VI	142,85	126,10	151,81	118,42	88,3	83,1	106,5
	VII	143,15	135,13	147,54	123,49	94,4	91,6	109,4
	VIII	145,53	142,78	152,35	124,10	98,1	93,7	115,1
	IX	142,92	145,94	148,51	124,70	102,1	98,3	117,0
	X	137,06	138,71	144,68	122,15	101,2	95,9	113,6
	XI	136,22	129,17	146,40	123,73	92,8	88,2	104,4
XII	139,58	130,89	150,96	122,73	93,8	86,7	106,6	
2006	I	136,59	125,26	141,62	116,58	91,7	88,4	107,4
	II	138,73	120,92	143,46	118,05	87,2	84,3	102,4
	III	141,81	122,67	149,77	121,05	86,5	81,9	101,3
	IV	141,80	121,19	151,22	126,73	85,5	80,1	95,6
	V	141,96	122,16	151,73	128,47	86,3	80,9	95,2
	VI	152,66	125,43	165,65	133,65	81,4	74,4	93,3
	VII	157,30	138,36	168,48	135,99	88,0	82,2	101,7
	VIII	162,97	152,15	176,38	137,78	93,8	86,5	110,4
	IX	156,39	143,96	164,19	138,86	92,1	87,7	103,7
	X	143,63	132,88	150,65	132,48	92,5	88,2	100,3
	XI	136,86	124,31	144,25	126,78	90,8	86,2	98,1
	XII	132,99	118,72	140,41	122,26	89,3	84,6	97,1
2007	I	128,52	113,79	129,45	116,45	88,5	87,9	97,7
	II	130,03	115,58	135,04	116,45	88,9	85,6	99,3
	III	128,96	118,23	130,43	114,84	91,7	90,6	103,0
	IV	129,32	119,64	132,21	111,72	92,5	90,5	107,1
	V	131,44	118,31	137,87	115,14	90,0	85,8	102,8

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

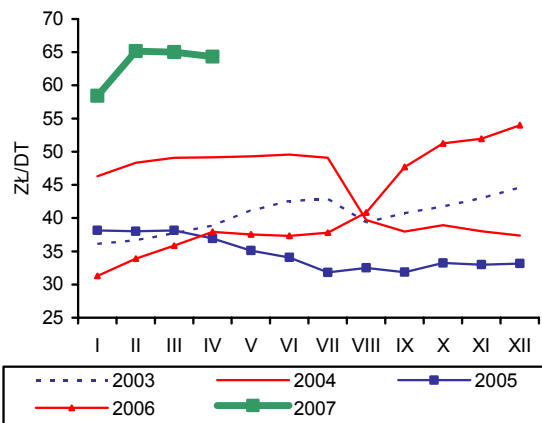
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

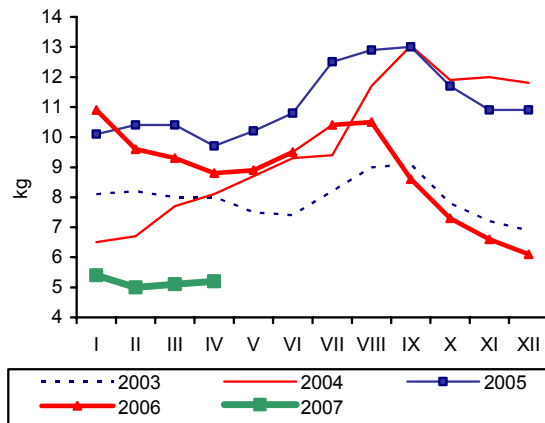
Rys. 2. Ceny prosiąt w Polsce

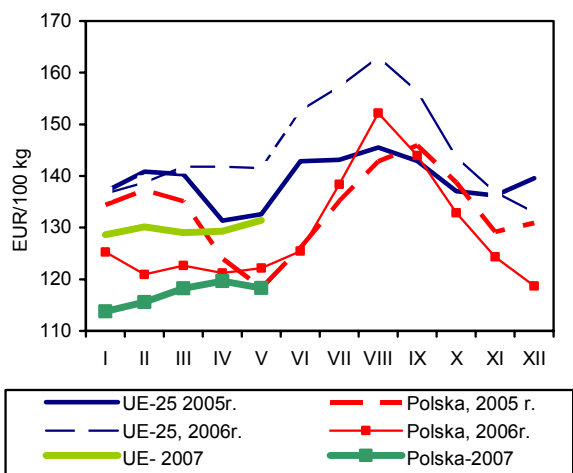
Rys.3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

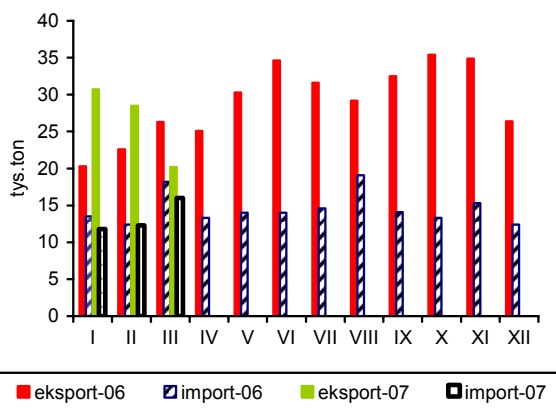
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

W pierwszych czterech miesiącach 2007 r. produkcja w dużych zakładach drobiarskich zatrudniających 50 i więcej osób utrzymywała się łącznie na poziomie zbliżonym do wyników analogicznego okresu 2006 r. W poszczególnych miesiącach występowały jednak znacznie większe wahania poziomu produkcji niż w roku minionym. W 2006 r. produkcja mięsa drobiowego była tylko o 2,5% większa niż przed rokiem, a całkowite uboje żywca pochodzącego ze skupu zmniejszyły się w relacji do 2005 r. o 3,5%. Postępuje koncentracja i uprzemysławianie produkcji mięsa drobiu.

Rozwija się eksport drobiu, pomimo silnego wzrostu cen na polskim rynku drobiarskim, natomiast import wyraźnie zmalał.

Według danych GUS, w 2006 r. przeciętne miesięczne spożycie mięsa drobiowego w przeliczeniu na jednego mieszkańca kształtowało się na zbliżonym poziomie do 2005 r. Ocenia się, że w 2007 r., w miarę zaniku wysokiej fazy cyklu świńskiego, co oznacza wyższe ceny również na rynku drobiarskim, konsumpcja drobiu może się ustabilizować na poziomie zbliżonym do obserwowanego w 2006 r.

Od września 2006 r. obserwuje się powolny wzrost cen mieszanek paszowych dla drobiu. Równocześnie od końca minionego roku rosną ceny skupu żywca kurcząt a tempo tegoż wzrostu przewyższa tempo przyrostu cen mieszanek paszowych. W kwietniu przeciętna cena mieszanek dla kurcząt wg GUS była o 13% wyższa niż w tym samym miesiącu poprzedniego roku. Równocześnie cena skupu kurcząt brojlerów w tej samej relacji była wyższa o 25%. Poprawiła się więc opłacalność produkcji kurcząt, która w 2006 r. była bardzo niska.

Ceny żywca drobiowego wykazują od początku 2007 r. silny wzrost. W maju były one o 25% wyższe niż w grudniu 2006 r. W relacji do poprzedniego miesiąca, ceny kurcząt w maju 2007 r. pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. Przyrost cen w pierwszych miesiącach 2007 roku spowodowany jest okresowym niedoborem podaży żywca. Podaż ta zmniejszyła się w wyniku utrzymującej się przez długi czas niskiej opłacalności produkcji. Większa pro-

dukcyjność piskląt towarowych w lutym i marcu 2007 r. powinna przyczynić się do stabilizacji cen żywca drobiowego w następnych miesiącach. Nagły wzrost cen wystąpił również w zbyciu. Tuszki patroszone kurcząt brojlerów w pierwszych miesiącach 2007 roku systematycznie drożały. Podwyżki nastąpiły po okresie silnej tendencji spadkowej cen, gdyż od września do grudnia 2006 r. ceny detaliczne kurcząt obniżały się systematycznie i w maju 2007 r. w relacji do grudnia 2006 r. tuszki kurcząt były droższe o 43%.

Na rynku indyków, ceny płacone hodowcom od maja 2006 r. wykazywały tendencję wzrostową i rosły nadal w pierwszych miesiącach 2007 r. W maju 2007 r. ceny żywca indorów były o 16% wyższe niż w grudniu 2006 r. oraz o 38% wyższe niż przed rokiem. Ceny zbytu mięsa indyczego, które wykazywały wzrost od sierpnia 2006 r., w pierwszych czterech miesiącach 2007 r. nadal rosły. W maju 2007 r. były o 3% wyższe niż w grudniu 2006 r. i o 15% wyższe niż przed rokiem.

Różnice pomiędzy średnią ceną tuszki kurczęcia w Unii Europejskiej i w Polsce, wyrażone w EUR w 2006 r. były bardzo duże. W grudniu 2006 r. polskie ceny stanowiły średnio 59% przeciętnej ceny unijnej. Było to spowodowane silnym spadkiem cen w Polsce. W 2007 r. różnice te zmniejszyły się istotnie wskutek wzrostowej tendencji cen drobiu notowanej w Polsce w pierwszym kwartale b. r. W kwietniu średnie ceny w Polsce były o 28% niższe niż przeciętne w Unii Europejskiej.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007
I	55,2	62,0	74,4	89,1	93,7
II	57,2	58,1	71,0	84,0	79,7
III	59,2	68,2	84,9	94,3	94,9
IV	62,1	68,3	82,7	83,7	89,2
V	57,8	69,0	77,8	91,6	
VI	56,8	66,2	79,6	94,1	
VII	63,6	68,4	82,9	91,3	
VIII	61,0	70,8	86,3	94,4	
IX	65,1	73,5	87,3	94,9	
X	67,1	76,4	91,4	101	
XI	58,9	71,4	91,6	97,2	
XII	62,1	75,3	90,9	90,4	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2006	2007 ^a	2005	2007 ^a
I	7 049	3 475	15 054	15 943
II	8 154	3 985	13 706	15 412
III	6 262	3 611	14 041	13 697
IV	4 982		12 071	
V	6 362		16 576	
VI	2 649		16 250	
VII	3 974		16 403	
VIII	7 298		16 402	
IX	5 098		19 326	
X	3 974		25 019	
XI	3 729		24 401	
XII	10 593		18 333	
RAZEM	70 124		207 582	

^a dane nieostateczne (na dzień 4 czerwca 2007 r.)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
I	1,41	1,46	1,46	0,20	0,20	0,21
II	1,46	1,47	1,48	0,21	0,21	0,20
III	1,54	1,55	1,54	0,22	0,22	0,22
IV	1,62	1,67	1,60	0,22	0,22	0,22

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt hodowlanych sypka granulowana lub kruszonka (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^a		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
I	1082	1114	1,04	1,04	2,4	2,61	3,61	4,26	4,53	5,52
II	1081	1156	1,05	1,08	2,43	2,97	3,66	5,11	4,71	5,97
III	1073	1190	1,01	1,12	2,34	3,08	3,54	5,05	4,27	6,43
IV	1065	1205	1,02		2,40	2,99	3,76	4,68	4,51	6,09
V	1062		1,05		2,40	3,00	3,89	5,15	5,25	
VI	1060		1,06		2,48		4,07		5,17	
VII	1057		1,03		2,54		4,50		5,19	
VIII	1057		1,04		2,72		4,75		5,91	
IX	1069		1,06		2,55		3,89		5,34	
X	1070		0,96		2,45		3,72		4,80	
XI	1078		1,00		2,38		3,46		4,62	
XII	1087		1,01		2,39		3,59		4,50	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 5. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
I	5,80	5,20	3,55	4,21	6,13	6,54
II	5,90	5,20	3,51	4,36	6,13	6,61
III	5,90	5,40	3,25	4,53	5,85	6,82
IV	5,90		3,29	4,67	5,59	7,09
V	5,60		3,43	4,75	6,04	6,96
VI	5,60		3,60		6,02	
VII	5,60		3,59		5,78	
VIII	5,60		3,65		5,86	
IX	5,60		4,12		6,15	
X	5,60		4,22		6,36	
XI	5,50		4,17		6,45	
XII	5,50		4,10		6,76	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

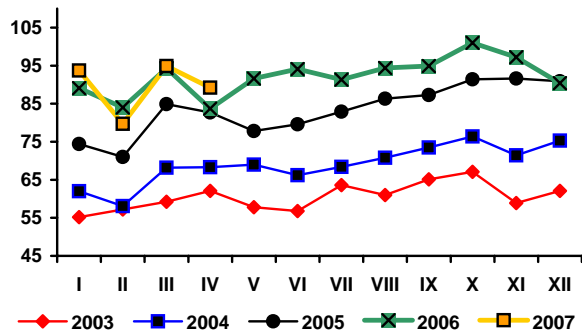
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

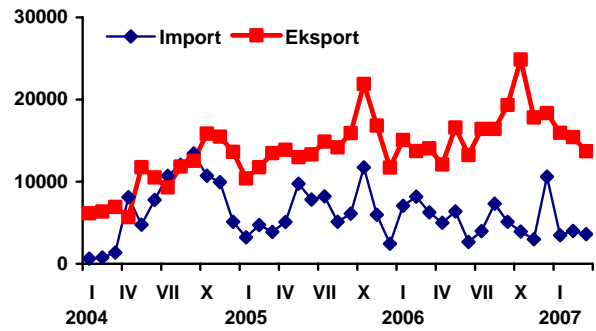
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2006 II	102,38	170,89	137,85	142,03	137,00	144,50	156,14	140,52
III	91,50	170,00	126,96	138,78	141,81	139,92	140,04	134,03
IV	95,87	170,00	124,23	136,80	150,70	135,00	142,73	135,76
V	108,11	170,00	118,82	139,63	173,55	135,00	160,30	151,37
VI	104,04	173,17	127,96	140,86	198,27	135,00	176,17	164,55
VII	110,52	175,00	128,82	139,28	197,19	136,29	178,84	166,37
VIII	123,70	175,00	130,57	142,99	191,94	140,00	179,34	167,71
IX	101,29	177,25	128,51	147,53	188,53	141,00	169,91	161,17
X	96,38	181,37	127,83	154,08	185,00	145,00	173,30	159,37
XI	94,53	183,33	129,78	156,01	185,00	145,00	175,52	162,09
XII	96,00	186,50	132,20	159,95	185,00	145,00	178,09	163,57
2007 I	115,79	192,31	128,59	168,59	185,00	150,48	167,31	160,63
II	130,70	196,89	130,57	168,99	185,00	155,00	164,07	162,96
III	134,92	201,9	137,41	175,5	185,97	159,2	171,93	168,18
IV	126,31	207,62	144,68	176,61	190,72	162,41	186,84	175,35

Źródło: Dane MRiRW.

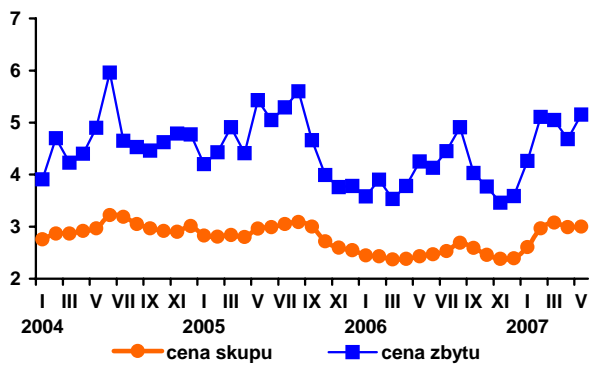
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

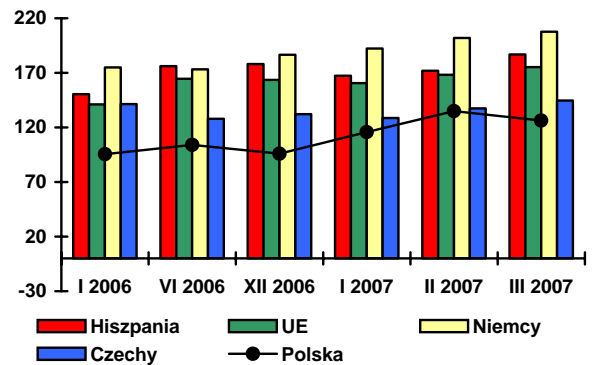
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Rynek jaj

W pierwszych pięciu miesiącach 2007 r., podobnie jak w 2006 r., krajowy rynek jaj konsumpcyjnych był bardzo niestabilny. Występowały na nim krótkookresowe silne wahania cenowe. Średnia cena zbytu jaj ogółem od stycznia do maja 2007 r. wyniosła 22,93 zł/100sztuk; kształtowała się więc na wyższym o 3% poziomie niż w tym samym okresie roku poprzedniego. W maju średnia cena jaj była o 2,2% niższa niż w miesiącu poprzednim. Podrożały tylko jaja w grupie wagowej L (o 0,8%). W pozostałych grupach ceny obniżyły się w stosunku do poprzedniego miesiąca. Najsilniej potaniały jaja najmniejsze klasy S (o 4,2%), następnie M (o 3%) oraz XL (o 2,8%).

Jeszcze większe wahania cen występują w skupie jaj do przetwórstwa. Od listopada 2006 r. ceny jaj do przetwórstwa osiągają poziom znacząco wyższy niż średnio w 2006 r., jednakże miesięczne zmiany mają charakter silnie skokowy. W maju ceny skupu jaj podobnie jak w dwóch poprzednich miesiącach obniżyły się. Spadek cen w maju wyniósł 3% w stosunku do miesiąca poprzedniego.

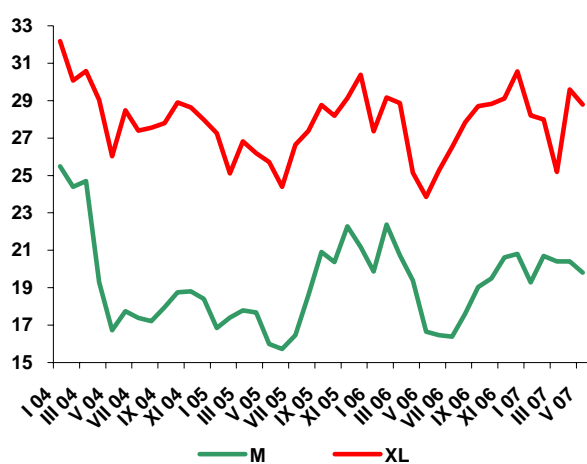
Od początku 2007 r. rośnie eksport jaj i ich przetworów. W I kwartale wg wstępnych danych z kraju wywieziono o blisko 11% więcej jaj, a wywóz przetworów z jaj był 2,3 razy większy niż w analogicznym okresie 2006 r. W tym czasie import jaj

zmniejszył się o 60%, a przywóz przetworów z jaj utrzymał się na ubiegłorocznym poziomie.

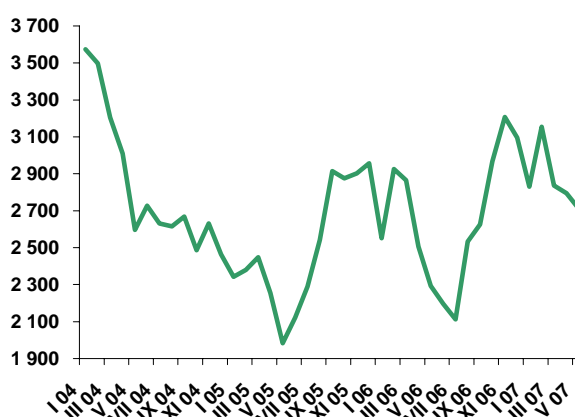
Przeciętne ceny jaj w Unii Europejskiej od kilku miesięcy wykazują dużą zmienność. Przy dużych wahaniami krótkookresowych, długofalowo wykazują one tendencję wzrostową. W pierwszym kwartale 2007 r. przeciętne ceny jaj w Unii Europejskiej były o 9% wyższe niż w tym samym czasie poprzedniego roku. W Polsce, jaja konsumpcyjne w przeliczeniu na EUR w tej samej relacji potaniały o 3%.

W maju 2007 r. ceny jaj jak zwykle w tym sezonie zaczęły silnie spadać na rynkach wszystkich analizowanych producentów. Przeciętna cena sprzedaży 100 kg jaj w Polsce wynosiła 99,98 EUR; była więc o ok. 2% niższa niż średnio w Unii Europejskiej. Ceny jaj u głównych producentów europejskich są znacząco niższe niż średnio w UE. Najtańszym producentem w maju była Holandia, gdzie za 100 kg jaj klasy L i M płacono 77,69 EUR.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2006	2007 ^a	2006	2007 ^a	2006	2007 ^a	2006	2007 ^a
I	456	488	5 580	5966	225	260	253	557
II	1 660	433	4 751	5357	229	292	287	550
III	1 058	428	4 894	5533	318	290	194	570
IV	383		3 544		247		167	
V	313		5 532		142		415	
VI	443		4 377		120		483	
VII	592		4 697		123		468	
VIII	1 055		4 484		178		536	
IX	676		3 881		462		310	
X	464		5 526		215		617	
XI	972		5 473		251		483	
XII	533		4 674		260		279	
RAZEM	8 605		57 413		2 770		4492	

^a dane nieostateczne (na dzień 4 czerwca 2007 r.)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
I	27,37	28,21	22,08	23,83	19,86	19,28	19,51	18,27
II	29,17	28,00	24,98	24,60	22,38	20,70	19,98	20,20
III	28,87	25,20	25,89	24,40	20,73	20,40	19,61	19,10
IV	25,15	29,60	24,28	25,10	19,39	20,40	20,92	19,10
V	23,86	28,80	19,59	25,30	16,65	19,80	15,76	18,30
VI	25,28		18,95		16,47		17,53	
VII	26,51		20,41		16,39		16,21	
VIII	27,84		23,50		17,61		17,25	
IX	28,70		24,67		19,03		16,43	
X	28,83		23,16		19,50		17,14	
XI	29,12		25,57		20,62		19,25	
XII	30,57		25,70		20,80		18,50	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2006 I	95,53	83,64	83,56	77,96	86,32	93,11
II	103,62	85,92	89,18	84,68	94,32	96,25
III	104,17	88,25	92,28	86,67	96,71	98,08
IV	95,59	86,69	86,70	81,43	87,74	94,17
V	79,44	76,01	73,89	71,90	70,50	85,48
VI	79,40	72,92	70,13	71,92	68,39	85,31
VII	87,32	71,88	79,77	73,72	81,13	89,68
VIII	93,22	82,12	89,15	92,08	90,17	98,75
IX	93,22	82,12	89,15	92,08	90,33	98,81
X	95,1	89,65	91,88	90,25	94,97	101,92
XI	100,41	96,56	99,35	102,30	102,42	108,44
XII	103,14	98,77	97,96	98,87	99,54	108,28
2007 I	95,59	93,50	90,64	88,65	84,35	102,14
II	97,07	92,08	97,38	93,46	89,64	104,27
III	102,43	92,08	103,25	97,15	91,24	107,29
IV	99,98	84,34	92,38	91,86	77,69	101,83

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W marcu 2007 r. cena skupu żywca baraniego w Polsce ukształtowała się na poziomie 6,75 zł/kg i po raz pierwszy od kilkunastu miesięcy była wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wzrost ten był jednak raczej przejściowy gdyż z nowszych danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW wynika, że w kwietniu 2007 r. ceny jagniąt o wadze 13-16 kg były o prawie 2%, a owiec o wadze 36-40 kg o prawie 5% niższe niż w kwietniu 2006 r.

W kwietniu i w maju 2007 r. po sezonowym wzroście cen, mieliśmy też do czynienia ze spadkową tendencją cen owiec w całej Unii Europejskiej. Przeciętna cena owiec ciężkich ukształtowała się na poziomie odpowiednio ok. 424 i 406 EUR/100 kg wagi poubojowej. W kwietniu br. była ona o 4%, a w maju o 11% niższa aniżeli w tych samych miesiącach 2006 r. Nieco korzystniej rozwijały się ceny jagniąt, które jeszcze w kwietniu wykazywały wzrost i dopiero w maju ponownie obniżyły się.

Przeciętna cena jagniąt w UE-27 wyniosła w kwietniu 568 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o prawie 8% wyższa niż przed rokiem o tej porze. W maju obniżyła się do 504 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o ok. 2% niższa niż rok wcześniej.

Ceny owiec, a także jagniąt w Unii Europejskiej powinny jednak niebawem rosnąć, gdyż zgodnie z prognozami Offival i AGRESTE¹, w 2007 r. produkcja baraniny i jagnięciny sukcesywnie maleje. W I półroczu spadek tej produkcji może wynieść 2%, a w II półroczu 3% w stosunku do analogicznych okresów poprzedniego roku.

W I kwartale 2007 r., polski eksport owiec i mięsa baraniego wyniósł łącznie 378 ton wobec 260 ton rok wcześniej. Przeciętna cena mięsa w eksporcie wyniosła tylko 4,53 EUR/kg i była niższa niż przed rokiem o ponad 20%.

W ciągu pierwszych czterech miesięcy 2007 r. ceny owiec i jagniąt w Australii, a także w Nowej Zelandii wykazywały dalszą tendencję spadkową. Import mięsa baraniego i jagnięcego z Australii do UE-27 wyniósł w tym okresie ok. 5200 tys. ton i był o ok. 2% wyższy niż rok wcześniej. Nieco wyższy był także import tego mięsa z Nowej Zelandii.

W I kwartale 2007 r. polski import żywca i mięsa owczego wyniósł ok. 16 ton, wobec 18 ton rok wcześniej.

¹ La statistique agricole - (francuskie biuro statystyki rolnictwa)

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	Zmiana w % 2006/2005
I półrocze	1 477	1 305	1 434	110
II półrocze	1 146	1 023	711	70
Rok	2 623	2 328	2 145	92

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencji mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2006	39,9	72,9	146,7	269,4	83,4	42,9	78,2	58,2	41,6	28,7	7,0	145,9	1014,8 ^S
2007	25,3	98,0	254,2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	1000,0 ^P
miesiąc roku poprzedniego = 100	63,4	134,4	173,3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	98,0
Import 2006	3,2	9,8	5,0	6,9	15,8	44,1	5,1	3,3	9,2	18,8	12,9	6,2	140,3 ^S
2007	3,4	1,8	10,5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	150,0 ^P
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,3	18,4	210,0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	107,0

S - szacunek P - prognoza

Źródło: Dane CIHZ, CAAC oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
2005/2006	6,67	6,53	6,43	5,91	6,17	5,52	5,71	5,14	8,18	6,94	6,95	6,27
2006/2007	6,45	6,09	6,04	5,70	5,32	5,35	4,89	5,56	6,72	5,69	4,73	6,75
miesiąc roku poprzedniego = 100	96,7	93,3	93,9	96,4	86,2	96,9	85,6	108,2	82,2	82,0	68,1	107,7

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową		Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
10.09.2006	-	-	-	-	5,73	1,44	12,2	3,06
08.10.2006	-	-	-	-	5,54	1,42	11,8	3,02
05.11.2006	-	-	-	-	5,54	1,45	11,8	3,08
03.12.2006	-	-	-	-	5,60	1,47	11,9	3,12
31.12.2006	8,99	2,35	19,13	4,99	5,54	1,45	11,8	3,08
I 2007	-	-	-	-	5,64	1,43	12,0	3,05
II	-	-	-	-	5,65	1,45	12,0	3,08
III	9,18	2,42	19,53	5,16	5,78	1,53	12,3	3,25
IV	9,00	2,36	19,15	5,01	5,65	1,48	12,0	3,14

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
2005	24,28	23,37	23,46	23,87	23,86	23,71	23,81	23,82	23,27	26,06	27,43	30,36
2006	30,58	30,55	30,48	30,48	30,99	29,34	28,47	31,76	31,95	30,77	30,77	30,65
miesiąc roku poprzedniego = 100	126,2	130,7	129,9	127,7	129,9	123,7	119,6	133,3	137,3	118,1	112,2	101,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-25 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
UE-25												
2005/2006	536,5	566,4	603,0	624,7	719,5	788,2	772,3	654,4	559,3	521,8	527,4	512,7
2006/2007	540,7	601,8	637,0	673,6	644,5	598,1	593,8	530,9	536,4	559,4	567,5	504,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,8	106,3	105,6	107,8	89,6	75,9	76,9	81,1	95,9	107,2	107,6	98,3
Włochy												
2005/2006	626,0	619,1	628,2	712,9	718,1	702,5	723,4	623,9	573,8	567,1	680,4	642,9
2006/2007	666,0	651,5	668,6	695,2	734,4	719,5	735,4	669,0	572,2	587,6	659,2	643,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,4	105,2	106,4	97,5	102,3	102,4	101,7	107,2	99,7	103,6	96,9	100,2

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
UE-25												
2005/2006	407,9	382,7	378,9	376,8	382,7	411,4	414,7	405,9	394,0	408,7	441,4	455,7
2006/2007	456,7	423,1	416,9	412,8	407,4	400,3	390,7	395,8	404,9	413,2	423,7	406,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	112,0	112,0	110,0	113,6	106,5	97,3	94,2	97,5	103,0	101,2	96,0	89,2
Wielka Brytania												
2005/2006	403,8	353,4	342,7	331,7	324,6	347,6	347,6	333,6	332,2	375,8	363,5	448,3
2006/2007	454,8	384,6	362,4	357,8	350,6	347,0	324,0	341,6	361,1	371,3	369,9	361,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	112,6	108,8	105,7	107,9	108,0	99,8	93,2	102,4	108,7	98,8	101,8	80,7

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
2005/2006												
NZD/100 kg cwe	63,47	65,73	66,71	67,45	66,47	64,93	55,36	48,36	45,33	44,12	46,16	50,18
2006/2007												
NZD/100 kg cwe	55,95	57,35	61,35	64,74	65,55	67,52	58,34	46,20	46,16	45,57	45,58	46,45
miesiąc roku poprzedniego = 100	88,2	87,3	92,0	98,8	98,6	104,0	105,4	95,5	101,8	103,3	98,7	92,6

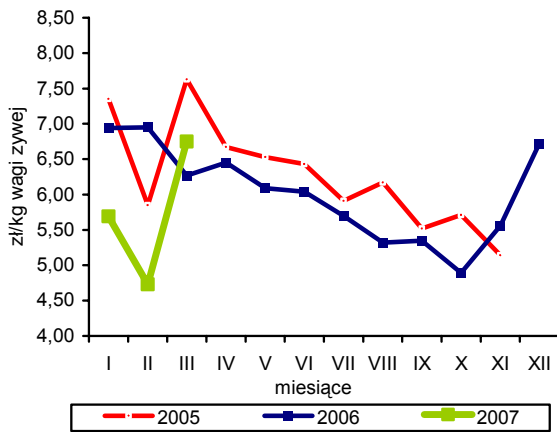
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

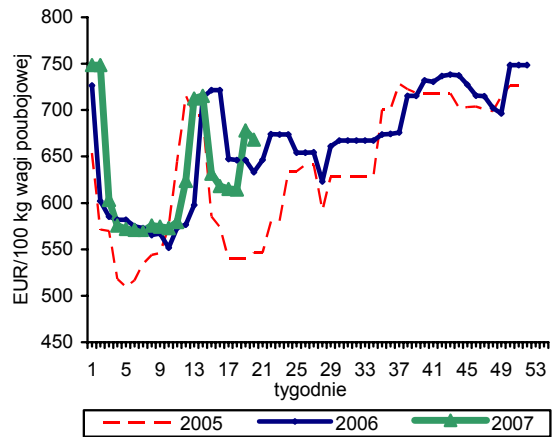
Wyszczególnienie	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
2005/2006												
AUD/100 kg cwe	390	407	407	384	366	356	346	351	369	346	342	346
2006/2007												
AUD/100 kg cwe	350	364	367	315	308	289	290	306	339	337	338	365
miesiąc roku poprzedniego = 100	89,7	89,4	90,2	82,0	84,2	81,2	83,8	87,2	91,9	97,4	98,8	105,5

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

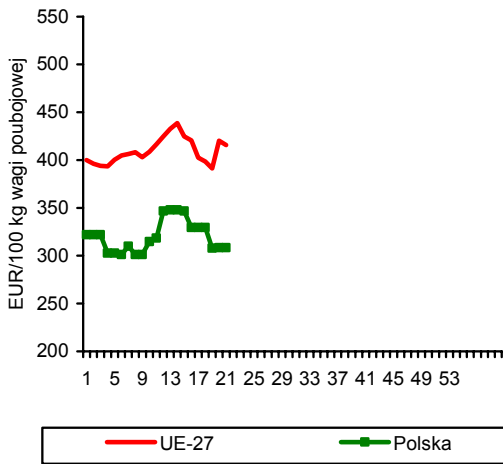
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

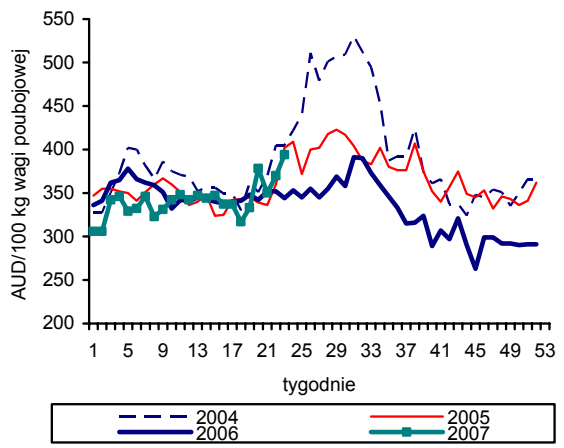
Rys. 4. Ceny jagniąt we Włoszech

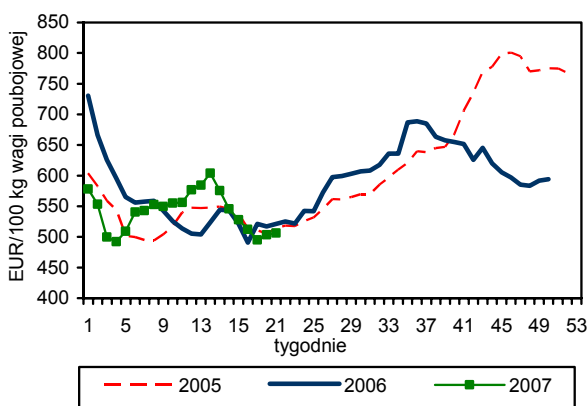
Rys. 2. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-25 i w Polsce

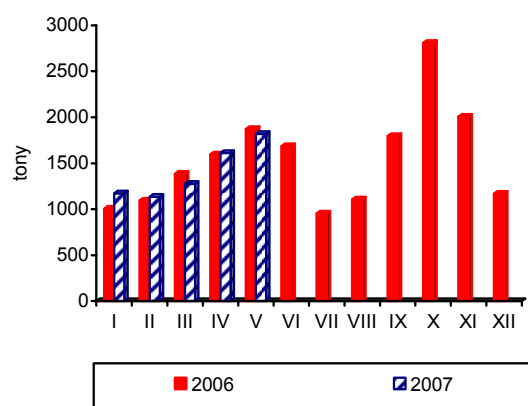
Rys. 5. Ceny jagniąt w Australii

Rys. 3. Ceny jagniąt w UE-25

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

Połowry ryb na Bałtyku wyniosły w kwietniu 19,6 tys. ton i były o 4,1% niższe niż przed rokiem. Podobny jest spadek połowów liczony od początku roku. W okresie styczeń-kwiecień polscy rybacy odłowili 54,9 tys. ton ryb, wobec 57,5 tys. ton w roku ubiegłym. Zmniejszyły się również połowy ryb liczonych w sztukach – troci i łososi (odpowiednio o 30,2 i 13,6%). Jedynym gatunkiem ryby, którego połowy są jak dotychczas wyższe w porównaniu z 2006 r. są szproty (wzrost o 3,9% do 43,4 tys. ton). Najbardziej ograniczono połowy śledzi (o 50%).

Produkcja ryb i przetworów rybnych w zakładach zatrudniających ponad 50 osób wyniosła w I kwartale br. 77,6 tys. ton i była o 6,9% wyższa niż przed rokiem. Po wzrostach w styczniu i lutym (odpowiednio o 9,3 i 14,3%), w marcu odnotowano jej niewielki spadek (o 0,7%). Najwyższą dynamiką wzrostu charakteryzuje się produkcja świeżych i chłodzonych filetów z ryb morskich (wzrost o 48,2%). Produkcja konserw i przetworów (największej grupy towarowej) zwiększyła się o 4,6% – w tym: śledzi o 4,7%, sardynek i szprotów o 0,7%, a makreli obniżyła się o 0,1%. Nieco niższe niż przed rokiem jest przetwórstwo ryb wędzonych (o 2,8%). W I kwartale 2007 r. wyprodukowano 11,9 tys. ton tego rodzaju ryb, z czego wędzone łososie stanowią ok. 40%.

Obroty handlu zagranicznego rybami, produktami rybnymi i owocami morza były w I kwartale 2007 r. wyraźnie niższe niż przed rokiem. Eksport został ograniczony aż o 13,8%, jednak utrzymujące się wysokie ceny spowodowały, że jego wartość wzrosła w tym okresie o 5,0%. Spadek importu był znacznie mniejszy (o 6,7%), co przy stabilizacji cen zakupu ryb na rynkach światowych (wzrost w pierwszym kwartale tylko o 1,8%), powinno wpłynąć na wzrost spożycia krajowego. Z głównych grup towarowych w największym stopniu ograniczono wywóz odpadów rybnych (o 65%), ryb mrożonych (o 34%) oraz filetów i mięsa z ryb (o 23%). Zwiększył się natomiast eksport ryb wędzonych (o 5,0%) oraz przetworów i konserw z ryb (o 1,6%). W ujęciu gatunkowym mniejszy był wywóz dorszy, śledzi i łososi, a zwiększył się tylko eksport szprotów. Po stronie importu spadek obrotów dotyczył większości grup produktowych. Wzrósł tylko przywóz owoców morza oraz przetworów i konserw z ryb. W I kwartale 2007 sprowadziliśmy 24,8 tys.

ton śledzi¹ (spadek o 20%), 10,7 tys. ton łososi (spadek o 10%), (9,7 tys. ton makreli (spadek o 23%) oraz 9,1 tys. ton mintajów (wzrost o 16%). Import pangii został podwojony w stosunku do okresu styczeń-marzec 2006 r. osiągając ok. 10,5 tys. ton.

W marcu, po wyraźnym spadku w styczniu i lutym, wartość wskaźnika zmian cen produkcji sprzedanej przemysłu rybnego wzrosła o 0,4%. Na poziomie zbytu nadal spadają ceny śledzi. W kwietniu za kilogram śledzi solonych, niepatroszonych trzeba było zapłacić 5,67 zł, a za filety 6,67, tj. odpowiednio o 0,9 i 0,5% mniej niż w marcu oraz o 3,7 i 5,7% mniej niż przed rokiem. Od początku roku drożeją natomiast mrożone filety z mintajów. W porównaniu z grudniem 2006 r. ich ceny wzrosły o 3,0% do 8,30 zł/kg. Wysokie są również ceny pstrągów (9,70 zł/kg ryby świeżej niepatroszonej). W obrocie detalicznym ceny ryb i przetworów rybnych praktycznie się nie zmieniły. Spośród 31 badanych produktów 13 podrożało, 15 potaniało, a ceny 2 nie zmieniły się. Największy wzrost cen zanotowano w przypadku krewetek koktajlowych (o 1,2%), wędzonego łososia (o 1,1%) oraz wędzonych szprotów (o 0,7%). Spadły natomiast ceny mrożonych paluszków rybnych (o 0,9%), filetów ze śledzi w śmietanie (o 0,7%) oraz paluszków krabowych (o 0,6%). Od początku roku ceny detaliczne ryb i przetworów rybnych wzrosły średnio o 0,6% i relatywnie potaniały w stosunku do całej żywności (wzrost o 3,9%), zwłaszcza do drobiu (wzrost cen o 25,3%).

W kwietniu i maju odnotowano spadek cen ryb na aukcji rybnej w Ustce. Dorsze w zależności od wielkości wyceniane były w maju od 5,39 do 6,42 zł/kg wobec 5,87-6,78 zł/kg w kwietniu. Są to ceny porównywalne z cenami uzyskiwanymi przez rybaków w roku ubiegłym. Nadal utrzymują się bardzo niskie ceny wątroby dorszowej, choć w stosunku do sytuacji z kwietnia wzrosły o 19% (do 2,23 zł/kg). Niższe są także ceny bałtyckich łososi (średnio 17,98 zł/kg).

¹ W wadze produktu.

Tab. 1. Polowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	Szprot	Śledź	Dorsz	Płaskie	Pozostałe	Razem	Troć wędrowna	Łosoś bałtycki
2005 I-XII	74 368	21 796	12 774	11 248	3 418	123 604	141 459	21 905
2006 I-XII	55 944	20 654	15 091	9 585	2 984	104 258	128 303	21 377
2006 II	7 172	692	1 505	1 509	52	10 930	17 210	1 812
III	13 951	884	1 548	895	10	17 288	20 714	2 300
IV	15 601	2 336	1 559	556	359	20 411	29 605	3 164
V	8 652	1 336	1 669	735	377	12 769	11 580	2 068
VI	1 318	1 933	1 269	807	344	5 671	444	0
VII	179	1 504	81	754	368	2 886	387	0
VIII	449	2 311	34	603	447	3 844	1 613	0
IX	338	3 943	1 030	627	409	6 347	8 549	346
X	518	2 895	1 072	732	299	5 516	10 970	1 338
XI	1 301	1 246	1 901	736	148	5 332	10 397	4 444
XII	1 450	551	1 848	452	69	4 370	3 341	4 839
2007 I	2 191	323	494	387	45	3 440	3 004	182
II	6 755	256	1 356	2 060	49	10 476	4 478	395
III	18 199	885	1 447	905	28	21 464	23 770	2 786
IV	16 209	986	1 605	489	281	19 570	25 322	3 844
Wskaźnik zmian (%)								
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	103,9	42,2	103,0	87,9	78,3	95,9	85,5	121,5
<u>I-IV 2007</u> <u>I-IV 2006</u>	103,9	49,6	79,2	92,8	77,1	95,5	69,8	86,4

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone ^b	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				Razem	w tym			
					Śledzie	Sardynki i szproty	Makrele	
2005 I-XII	4 759	75 171	50 865	113 427	78 883	11 558	6 775	244 222
2006 I-XII	7 437	84 621	61 066	134 737	94 389	9 669	7 739	287 861
2006 II	543	4 958	5 500	12 139	8 373	1 101	631	23 140
III	839	9 088	5 849	13 161	9 291	926	716	28 937
IV	847	7 657	4 706	10 195	6 883	782	487	23 405
V	765	6 151	3 947	8 788	5 490	808	607	19 651
VI	577	4 953	3 591	8 674	5 856	605	450	17 795
VII	432	4 002	2 871	7 441	5 340	568	415	14 746
VIII	464	4 171	4 094	10 879	7 975	724	596	19 608
IX	691	7 019	4 678	12 517	8 592	848	895	24 905
X	644	7 211	6 034	13 420	9 394	851	915	27 309
XI	566	12 584	6 754	14 300	10 477	831	764	34 204
XII	635	11 932	7 732	13 326	10 040	752	700	33 625
2007 I	577	5 539	4 475	11 864	8 085	946	708	22 455
II	776	7 609	5 946	12 118	8 437	967	623	26 449
III	1 339	8 691	5 873	12 845	8 966	1 006	578	28 748
Wskaźnik zmian (%)								
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	159,6	95,6	100,4	97,6	96,5	108,6	80,7	99,3
<u>I-III 2007</u> <u>I-III 2006</u>	148,2	115,3	97,8	104,6	104,7	100,7	99,9	106,9

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, ^b w danych z 2006 r. brak jest wyników produkcji świeżego lub chłodzonego mięsa z ryb, a które były ujmowane w poprzednich numerach Rynku Rolnego. Są one jednak w pełni porównywalne z danymi z 2005 r. (dane z 2005 r. zostały skorygowane o tę pozycję, której wartość wyniosła 14,8 tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	Razem	Przetwory i konserwy	Filety i mięso	Ryby solone, suszone i wędzone	Ryby mrożone	Razem	Filety i mięso	Ryby mrożone	Przetwory i konserwy	Ryby świeże lub chłodzone
2005 I-XII	159,45	60,26	32,76	21,95	13,25	313,17	135,02	73,80	31,59	40,75
2006 ^b I-XII	193,77	69,11	34,62	25,94	11,64	346,02	156,05	75,92	31,12	55,77
2006 ^b I	14,59	4,87	4,07	1,79	0,83	28,42	11,88	7,61	2,43	4,38
II	16,07	6,33	3,22	1,84	1,35	33,98	15,33	8,37	2,94	5,59
III	21,66	6,69	4,06	2,43	1,97	36,14	16,63	9,17	2,68	5,24
IV	27,32	5,12	3,29	2,16	1,26	22,96	10,40	3,29	1,92	5,01
V	18,35	5,04	3,14	1,99	1,23	23,03	9,65	3,80	2,58	4,70
VI	14,13	5,22	2,57	1,94	1,06	21,40	8,27	5,17	2,08	3,51
VII	11,53	4,69	2,27	1,74	0,71	19,72	7,95	3,20	2,93	3,48
VIII	11,64	5,61	1,51	1,70	0,73	21,92	9,11	4,98	2,53	3,38
IX	13,45	5,87	2,66	1,99	0,51	27,28	10,27	7,72	2,73	4,30
X	14,10	6,27	2,34	2,45	0,67	32,82	14,48	7,76	2,87	5,38
XI	14,92	6,61	2,80	2,77	0,47	41,90	23,10	8,09	3,22	4,96
XII	16,00	6,78	2,69	3,14	0,84	36,45	18,94	6,74	2,21	5,83
2007 ^b I	13,76	6,35	2,78	1,77	0,58	32,14	14,61	8,16	3,09	3,92
II	14,05	5,89	2,38	2,03	0,97	29,78	13,66	6,66	2,81	4,77
III	17,29	5,94	3,55	2,53	1,19	30,00	15,34	4,89	3,09	5,06
Wskaźnik zmian (%)										
III 2007 III 2006	79,8	88,8	87,4	104,1	60,4	83,0	92,2	53,3	115,3	96,6
I-III 2007 I-III 2006	86,2	101,6	76,7	104,5	66,0	93,3	99,5	78,4	111,7	90,4

^a bez eksportu z burt statków, ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia		Mrożona makrela			Filety z mintaja		Filety z morszczuka	Łosoś świeży	Konserwy z tuńczyka
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2005 I-XII	4,55	4,88	4,20	3,84	4,46	6,05	7,05	6,56	13,43	6,86
2006 ^a I-XII	3,95	2,79	4,65	4,44	4,40	5,60	7,59	7,49	15,54	7,50
2006 ^a I	4,10	3,85	4,56	5,09	4,73	6,10	6,96	7,41	13,26	7,27
II	4,03	3,89	4,85	5,40	4,63	5,77	6,40	7,28	12,71	7,74
III	4,10	3,49	4,80	5,51	4,53	6,11	6,92	7,29	14,74	7,72
IV	3,97	3,03	4,75	5,45	5,92	6,08	7,95	7,39	15,50	7,06
V	4,10	2,84	5,38	5,29	2,59	5,77	7,80	7,41	19,28	6,74
VI	3,87	3,02	4,51	5,40	2,78	5,61	7,94	7,23	21,64	7,13
VII	4,37	2,71	5,07	5,23	-	5,94	9,48	7,61	18,20	7,68
VIII	4,11	2,93	5,05	5,94	4,75	5,47	8,27	7,39	17,50	7,20
IX	3,91	3,05	4,88	4,38	4,39	5,61	7,51	7,31	15,59	7,44
X	3,85	2,35	4,49	3,89	4,05	5,41	8,15	7,73	14,01	7,24
XI	3,47	2,23	3,95	3,94	3,90	5,32	7,57	7,91	13,43	8,24
XII	3,86	2,05	3,60	4,16	4,30	5,03	7,19	7,79	13,67	7,39
2007 ^a I	3,51	2,81	3,82	4,03	3,90	5,05	6,85	7,43	14,12	7,06
II	3,42	2,83	3,93	4,23	4,42	5,41	6,62	7,89	14,63	7,68
III	3,04	2,58	3,95	4,32	2,18	5,37	6,23	7,93	14,58	8,23
Wskaźnik zmian (%)										
III 2007 III 2006	74,1	73,9	82,3	78,4	48,1	87,9	90,0	108,8	98,9	106,6
I-III 2007 I-III 2006	81,5	73,2	82,3	78,6	75,6	88,0	97,1	105,8	106,4	101,1

^a dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb eksportcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi	Filety z dorsza			Łosoś wędzony	Pstrąg wędzony	Krewetki przetworzone	Filety z flądry
	Niemcy	W. Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania
2005 I-XII	7,61	18,57	16,74	18,10	34,76	31,46	43,62	10,65
2006 ^a I-XII	7,44	18,69	16,80	18,65	41,64	33,77	37,91	11,29
2006 ^a I	7,41	17,85	16,37	17,75	35,79	32,13	36,03	10,36
II	7,09	16,97	15,39	17,13	34,43	31,78	36,90	10,31
III	7,50	17,28	15,14	17,03	35,28	32,67	34,49	10,55
IV	7,86	17,82	15,69	17,96	35,69	33,59	40,02	10,57
V	7,62	17,78	16,90	19,25	38,43	33,94	34,23	11,01
VI	8,15	18,08	15,75	19,84	42,15	34,35	34,25	11,34
VII	7,38	19,74	17,90	18,15	45,45	33,69	39,55	11,88
VIII	7,16	19,21	15,36	21,02	61,11	32,87	39,04	11,12
IX	7,30	21,61	15,21	21,66	52,27	34,41	38,93	15,98
X	7,06	20,54	18,41	18,79	41,10	34,74	39,95	12,65
XI	7,76	21,64	19,28	20,65	39,52	34,80	42,04	12,58
XII	7,35	21,75	19,33	19,17	42,41	34,96	39,58	11,68
2007 ^a I	6,00	24,28	22,45	23,31	40,36	34,71	39,29	12,34
II	7,47	20,76	22,27	20,59	40,46	35,04	44,09	12,64
III	7,80	20,49	20,22	20,31	39,35	34,93	46,01	12,62
Wskaźnik zmian (%)								
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>	104,0	118,6	133,6	119,3	111,5	106,9	133,4	119,6
<u>I-III 2007</u> <u>I-III 2006</u>	96,7	125,8	138,5	123,7	113,9	108,4	120,5	120,4

^a dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2004 I-XII	8,85	-	8,18	55%	8,65	66%	7,77	60%	5,96	76%	7,29	76%
2005 I-XII	8,43	-	8,01	53%	8,89	68%	7,83	59%	5,87	70%	7,39	70%
2006 I	7,95	-	8,69	57%	9,24	70%	7,88	60%	5,87	68%	7,40	69%
II	8,10	-	8,70	56%	9,27	70%	7,83	59%	5,92	69%	7,32	68%
III	8,17	-	8,73	56%	9,22	69%	7,77	59%	5,88	69%	7,19	67%
IV	8,26	-	8,93	58%	9,32	70%	7,80	59%	5,89	69%	7,07	66%
V	8,46	-	9,09	58%	9,38	71%	7,67	58%	5,95	69%	7,14	67%
VI	8,75	-	9,17	58%	9,72	73%	7,79	59%	5,96	70%	7,20	67%
VII	8,77	-	9,17	58%	9,81	74%	7,79	59%	5,93	69%	7,21	67%
VIII	8,83	-	9,23	58%	9,82	74%	7,88	60%	5,94	70%	7,22	67%
IX	8,86	-	9,21	58%	9,82	74%	7,67	59%	5,93	69%	7,19	67%
X	8,86	-	9,21	57%	9,76	73%	7,77	60%	5,93	69%	7,21	67%
XI	8,73	-	9,27	58%	9,87	73%	7,80	60%	5,80	68%	6,96	65%
XII	8,40	-	9,35	58%	9,91	74%	8,06	63%	5,82	67%	6,88	65%
2007 I	8,34	-	9,45	58%	10,00	74%	8,04	63%	5,76	68%	6,91	65%
II	8,43	-	9,52	59%	9,83	73%	8,10	63%	5,78	68%	6,82	65%
III	8,82	-	9,60	59%	9,89	74%	8,13	64%	5,72	67%	6,70	64%
IV	8,74	-	9,70	60%	9,85	73%	8,30	66%	5,67	67%	6,67	64%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>	105,8	x	108,6	x	105,7	x	106,4	x	96,3	x	94,3	x
<u>I-IV 2007</u> <u>I-IV 2006</u>	105,7	x	109,2	x	106,8	x	104,1	x	97,3	x	93,5	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety		Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Dorsz patroszony	Karp świeży
	morszczuk	mintaj	łosoś	szprot	makrela	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.			
2004I-XII	13,05	13,04	56,20	6,34	11,12	12,15	11,16	18,86	9,56	10,84	11,64
2005I-XII	13,06	13,19	56,93	6,74	12,29	12,99	12,08	19,85	10,54	11,47	11,54
2006I	13,19	13,22	56,40	7,01	13,32	13,42	12,60	19,82	10,69	11,68	11,22
II	13,23	13,25	56,60	7,01	13,45	13,48	12,65	19,88	10,69	11,56	11,21
III	13,28	13,19	56,20	7,07	13,49	13,45	12,65	19,94	10,66	11,69	11,27
IV	13,29	13,20	56,60	7,10	13,55	13,52	12,70	19,76	10,64	11,64	11,28
V	13,25	13,14	57,20	7,13	13,57	13,52	12,70	19,82	10,68	11,63	-
VI	13,30	13,12	57,70	7,14	13,60	13,48	12,70	19,88	10,66	11,66	-
VII	13,25	13,09	58,60	7,16	13,64	13,52	12,80	19,94	10,68	11,77	-
VIII	13,28	13,10	60,20	7,20	13,66	13,55	12,85	20,00	10,69	11,89	-
IX	13,32	13,05	61,50	7,28	13,78	13,61	12,95	20,12	10,72	11,92	-
X	13,37	12,94	61,90	7,31	13,74	13,61	13,00	20,18	10,72	11,89	11,67
XI	13,43	12,91	61,40	7,36	13,66	13,68	13,10	20,23	10,70	12,08	11,65
XII	13,45	12,83	61,70	7,41	13,56	13,84	13,15	20,06	10,53	12,24	11,24
2007I	13,46	12,80	62,20	7,48	13,53	13,81	13,10	20,06	10,54	15,94 ^a	11,48
II	13,39	12,76	62,80	7,56	13,45	13,93	13,25	20,18	10,50	16,02 ^a	11,68
III	13,44	12,67	62,80	7,60	13,38	14,00	13,40	20,23	10,48	16,14 ^a	11,86
IV	13,47	12,62	63,50	7,65	13,36	14,03	13,40	20,29	10,49	16,15 ^a	11,92
Wskaźnik zmian (%)											
IV 2007 IV 2006	101,4	95,6	112,2	107,7	98,6	103,8	105,5	102,7	98,6	x	105,7
I-IV 2007 I-IV 2006	101,5	96,2	111,3	107,4	99,8	103,5	105,0	101,7	98,4	x	104,4

^a filety mrożone

Źródło: Dane GUS.

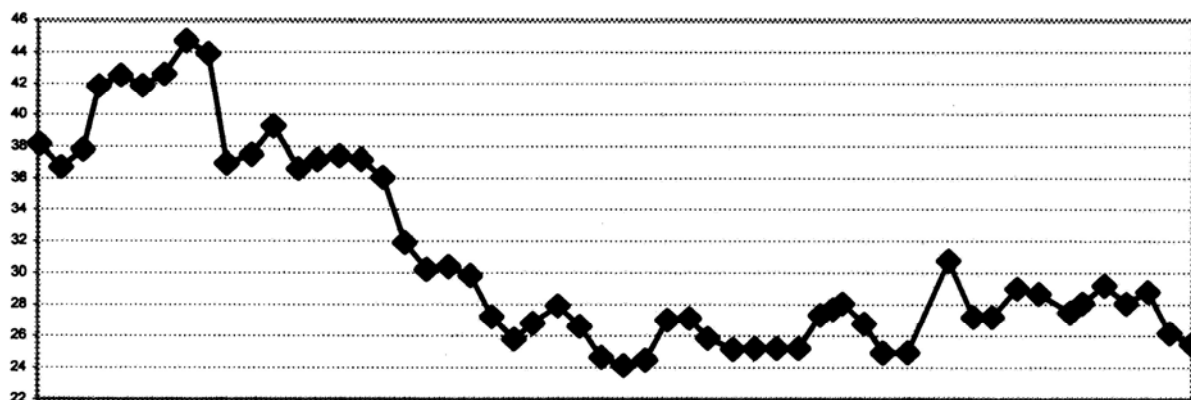
Tab. 8. Ceny pierwszej sprzedaży ryb na Aukcji Rybnej w Ustce (zł/kg)

Miesiące	Dorsz (4) ^a	Dorsz (5) ^a	Flądra (25-27 cm)	Flądra (>27 cm)	Wątroba dorszowa	Łosoś bałtycki średnia
2006 I	6,01	5,79	1,56	1,78	10,35	13,28
II	5,84	5,55	1,57	1,73	10,08	13,35
III	6,05	5,70	1,40	1,60	6,65	15,17
IV	6,06	5,90	-	1,69	5,63	16,38
V	6,04	5,77	-	1,63	4,58	19,71
VI	5,63	5,20	-	1,66	3,48	22,60
IX	5,93	5,53	-	-	4,63	23,88
X	6,28	6,03	1,74	-	6,32	22,12
XI	6,34	6,13	1,40	1,85	9,80	-
XII	6,48	6,32	-	1,91	10,27	-
2007 I	8,08	7,15	2,29	2,29	-	-
II	7,00	6,25	-	1,74	3,87	-
III	6,66	6,10	1,33	1,20	1,93	23,94
IV	6,53	6,11	-	1,15	1,87	21,82
V	6,18	5,88	-	1,51	2,23	17,98

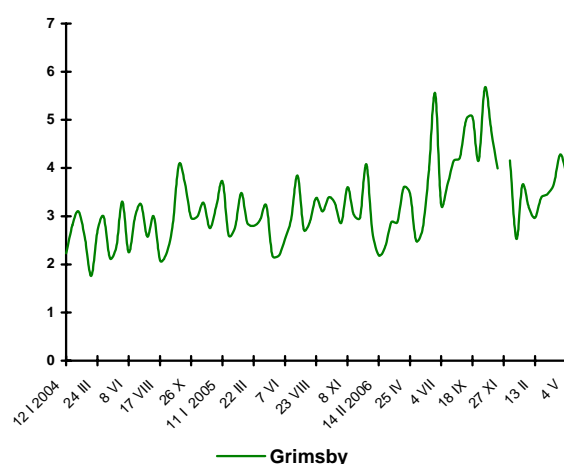
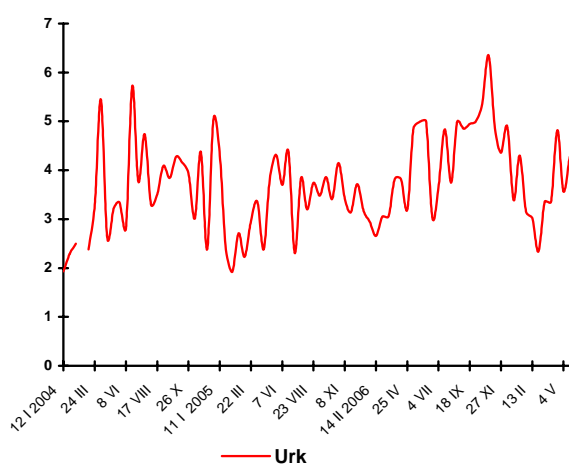
^a wielkość dorszy: 1 – największy, 5 – najmniejszy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Aukcji.

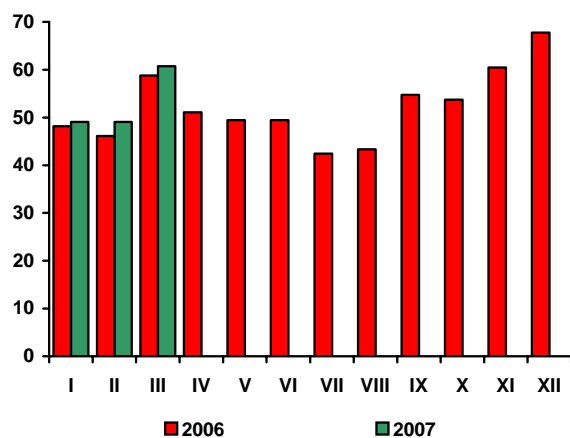
Rys. 1. Ceny zbytu świeżych lososi w Norwegii w okresie maj 2006 r. – maj 2007 r. (NOK/kg)

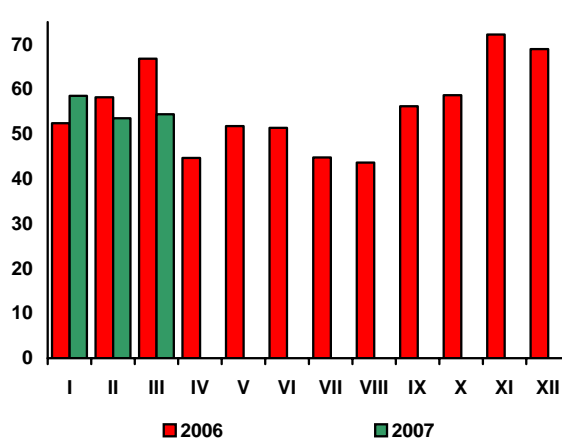
Rys. 2. Ceny dorszy w portach w Holandii i Wielkiej Brytanii (EUR/kg)

Rys. 3. Eksport ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Rys. 4. Import ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Źródło: Rys. 1 i 2 – Worldfish Report, Rys. 3 i 4 – dane CAAC.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W kwietniu br. utrzymała się względnie wysoka dynamika cen żywności obserwowana w I kwartale. W porównaniu z poprzednim miesiącem, łączne ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych podniosły się o 0,9%, w tym żywności o 1,0%, a napojów bezalkoholowych o 0,2%. Najbardziej podrożały warzywa (o 7,2%) i owoce (o 5,0%). Zmiany cen pozostałych produktów spożywczych były niewielkie. Wzrosły ceny pieczywa i produktów zbożowych (o 0,2%) oraz artykułów mleczarskich (o 0,3%). Ceny ryb i jaj pozostały na takim samym poziomie, jak przed miesiącem, przy spadku cen mięsa i jego przetworów o 0,6% oraz tłuszczów, cukru i wyrobów cukierniczych po 0,2%. O spadku cen mięsa zdecydowała istotna obniżka cen drobiu (o 2,5%).

W okresie grudzień 2006 r. – kwiecień 2007 r. łączne ceny detaliczne towarów żywnościowych i napojów bezalkoholowych zwiększyły się o 3,6%, wobec wzrostu o 1,1% w analogicznym okresie przed rokiem. Żywność podrożała bardziej, niż wszystkie pozostałe grupy towarów i usług konsumpcyjnych, z wyjątkiem transportu. Najbardziej zwiększyły się ceny mięsa drobiowego (o 25,3%), warzyw (o 20,4%) i owoców (o 6,5%). Ceny produktów zbożowych wzrosły przeciętnie o 1,8%, w tym mąki o 8,1%, ryżu o 3,2%, a pieczywa o 1,7%. O 0,9% podrożały artykuły mleczarskie i jaja, o 0,8% – mięso wołowe, a o 0,6% – ryby. Obniżyły się natomiast ceny mięsa wieprzowego (o 2,9%), przetworów mięsnych (o 0,6%) tłuszczów wieprzowych (o 2,6%), masła (o 0,3%) i cukru (o 3,4%). Ceny napojów bezalkoholowych podniosły się o 1,0%, w tym kawy o 2,2%, herbaty o 0,9% a wód mineralnych i soków o 0,5%. Wzrost cen produktów przetwórstwa zbóż i warzyw był konsekwencją niskich zbiorów tych ziemioplodów w 2006 r. Spadek opłacalności produkcji drobiu w warunkach dynamicznie rosnących cen pasz i niskiego poziomu cen skupu, doprowadził do jej ograniczenia i w ślad za tym – istotnego wzrostu cen żywca i mięsa drobiowego w I kwartale br. Wzrost produkcji i podaży trzody skutkował spadkiem cen żywca, mięsa i tłuszczów wieprzowych. Zwyżka cen artykułów mleczarskich wiązała się z sezonowym obniżeniem produkcji, a jaj – z sezonowym wzrostem popytu.

W okresie styczeń-kwiecień 2007 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych były o 3,7% wyższe niż w okresie styczeń-kwiecień 2006 r., podczas gdy przed rokiem notowano ich spa-

dek o 0,6%. Wzrosły ceny wszystkich podstawowych grup produktów spożywczych, z wyjątkiem serów twarogowych, tłuszczów wieprzowych, masła i bananów. Za warzywa konsumenci płacili średnio o 12,4% więcej, w tym za ziemniaki o 51,3% więcej niż przed rokiem. Pieczywo i produkty zbożowe były droższe o 6,1%, w tym mąka o 20,9%, kasze o 8,7%, ryż o 7,9%, a pieczywo o 7,5%. Wzrost cen mięsa, podrobów i przetworów mięsnych sięgał 3,5%, w tym mięsa drobiowego 17,4%, wołowego 3,6%, przy nieznacznym wzroście cen wieprzowiny (o 0,3%). O 1,7% droższe niż przed rokiem były artykuły z grupy: „cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze”, głównie za sprawą wydatnego wzrostu cen cukru (o 4,2%). Za ryby w pierwszych czterech miesiącach 2007 r. należało zapłacić o 1,6% więcej, za tłuszcze roślinne o 1,4%, a za artykuły mleczarskie i jaja o 0,9% więcej niż w analogicznym okresie 2006 r. Tańsze niż rok wcześniej były natomiast tłuszcze zwierzęce (o 1,7%), w tym wieprzowe o 6,1% i masło o 0,7%. Średnie ceny jabłek kształtowały się na poziomie o 1,4% wyższym niż przed rokiem, przy 7,5% spadku cen bananów.

Istotnym czynnikiem sprzyjającym wzrostowi cen żywności był wzrost popytu krajowego kreowany przez rosnące dochody ludności i poprawę sytuacji na rynku pracy. W okresie styczeń-kwiecień br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, realna płaca brutto w sektorze przedsiębiorstw zwiększyła się o 6,0%. Siła nabywcza miesięcznych emerytur i rent pracowniczych wzrosła o 2,5%, a rolniczych o 1,1%. Wzrosło zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw. W końcu kwietnia stopa bezrobocia wyniosła 13,7%, tj. o 3,5 pkt mniej niż przed rokiem. Według GUS w okresie styczeń-kwiecień br. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych zwiększyła się o 6,9% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku. Można przypuszczać, że w warunkach coraz szybszego wzrostu gospodarczego i coraz silniejszego popytu konsumpcyjnego, presja na wzrost cen żywności będzie narastać. Sygnalizowane przez rzeczoznawców duże straty mrozowe w tegorocznych uprawach owoców i warzyw oraz straty w przechowywanych warzywach ze zbiorów ub. roku wskazują, że sezonowy spadek cen żywności w br. może być mniejszy niż w latach poprzednich.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w kwietniu 2007 r.

Wyszczególnienie	IV 2007			I-IV 2007
	III 2007=100	XII 2006=100	IV 2006=100	I-IV 2006=100
OGÓŁEM	100,5	101,6	102,3	102,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,9	103,6	104,6	103,7
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,1	100,2	101,9	101,7
Odzież i obuwie	99,9	95,2	92,5	92,4
Mieszkanie	100,3	101,6	102,9	103,3
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,3	101,8	103,5	104,1
w tym nośniki energii	99,9	101,2	103,1	104,6
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,3	100,6	100,7	100,4
Zdrowie	100,2	101,4	101,9	101,6
Transport	101,9	104,7	101,3	100,2
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	103,8	109,6	102,6	100,4
Łączność	100,0	99,9	102,0	102,1
Rekreacja i kultura	99,9	100,2	102,4	102,2
Edukacja	100,0	100,3	101,1	101,1
Restauracje i hotele	100,3	101,1	103,0	102,7
Inne towary i usługi	100,0	100,3	100,8	101,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w kwietniu 2007 r.

Wyszczególnienie	IV 2007		I-IV 2007	
	III 2007=100	IV 2006=100	XII 2006=100	I-IV 2006=100
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,9	104,6	103,6	103,7
Żywność	101,0	104,8	103,9	103,9
Pieczywo i produkty zbożowe	100,2	106,7	101,8	106,1
Pieczywo	100,1	108,2	101,7	107,7
Ryż	101,0	108,7	103,2	107,9
Makarony	100,1	101,6	100,9	101,3
Mięso i przetwory	99,4	105,0	103,0	103,5
Mięso wieprzowe	100,2	101,0	97,1	100,3
Mięso wołowe	100,4	103,4	100,8	103,6
Drób	97,2	123,1	125,3	117,4
Przetwory mięsne i wędliny	99,9	101,8	99,4	101,0
Ryby	100,0	101,6	100,6	101,6
Mleko, sery i jaja	100,2	101,3	100,9	100,9
Artykuły mleczarskie	100,3	101,3	100,9	100,9
Mleko	100,5	102,4	101,4	101,6
Sery twarogowe	99,9	99,7	100,8	99,7
Sery dojrzewające i topione	100,4	100,6	100,8	100,3
Jaja	100,0	101,2	100,6	100,9
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,8	100,3	100,1	99,9
Masło	99,9	99,8	99,7	99,3
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,7	95,0	97,4	93,9
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,8	102,0	101,3	101,5
Oleje roślinne	99,6	100,4	100,1	100,5
Owoce	105,0	101,9	106,5	99,9
Jabłka	109,2	105,0	120,3	101,4
Owoce cytrusowe	101,7	103,8	101,6	100,4
Banany	100,5	92,9	106,2	92,5
Warzywa	107,2	114,1	120,4	112,4
Ziemniaki	103,9	148,0	136,2	151,3
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,8	101,3	99,0	101,7
Cukier	99,4	102,8	96,6	104,2
Napoje bezalkoholowe	100,2	102,4	101,0	102,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	100,5	100,3	100,8	102,1	100,6	102,7	99,2	98,4	100,4	101,1	100,8	100,6
	2005	99,8	99,7	100,2	100,5	100,9	98,8	98,3	99,4	100,6	100,9	99,7	100,0
	2006	100,3	100,3	99,8	100,7	101,3	98,9	98,5	100,7	100,6	100,8	100,2	99,7
	2007	101,1	100,7	100,8	100,9								
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	100,8	101,0	100,8	100,7	100,6	100,6	100,6	100,3	100,3	100,1	100,0	99,8
	2005	100,1	100,1	99,8	99,9	99,8	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	2006	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,2	100,1	100,1	102,8	101,3	100,4	100,0
	2007	100,4	100,8	100,4	100,2								
Mięso	2004	100,0	99,9	101,0	102,0	101,5	105,8	105,2	98,5	100,0	100,8	100,1	99,9
	2005	98,8	98,7	99,7	99,9	100,3	99,8	99,8	100,8	100,1	98,8	98,4	98,8
	2006	99,5	99,2	98,1	99,6	101,3	99,8	101,1	102,8	100,4	98,7	99,1	98,8
	2007	101,9	100,5	101,1	99,4								
Ryby	2004	100,1	99,9	99,9	100,1	100,2	100,4	100,3	100,3	100,2	100,4	100,4	100,4
	2005	100,2	100,2	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,3	100,5	100,1	100,0
	2006	100,2	100,1	100,1	100,1	100,0	100,2	100,1	100,1	100,4	100,1	100,2	99,9
	2007	100,2	100,2	100,1	100,0								
Mleko, sery, jaja	2004	100,4	100,4	100,3	100,0	100,2	100,5	100,5	100,6	100,5	100,7	100,5	100,6
	2005	100,5	100,3	99,9	99,7	99,7	99,5	99,6	99,9	100,5	100,1	100,0	100,1
	2006	100,2	100,1	100,1	99,8	100,0	99,6	99,9	99,8	100,5	100,3	100,3	100,1
	2007	100,4	100,1	100,2	100,2								
Tłuszcze	2004	100,4	100,4	100,1	99,6	100,7	103,6	102,1	100,6	100,6	100,9	100,7	100,3
	2005	100,6	99,5	99,4	99,5	99,3	99,6	99,8	99,8	99,8	99,8	99,7	99,5
	2006	100,1	99,8	99,6	99,5	100,1	99,8	100,1	100,3	100,2	100,2	99,9	99,7
	2007	100,4	100,0	99,9	99,8								
Owoce	2004	99,1	99,2	102,3	104,1	109,6	100,5	88,4	90,0	93,8	109,5	103,2	103,1
	2005	100,5	99,7	102,2	107,0	107,8	81,9	105,0	103,1	99,7	106,0	96,0	99,4
	2006	99,2	100,6	101,6	104,1	109,6	89,8	105,4	94,9	89,5	102,5	102,2	100,5
	2007	98,0	101,4	102,1	105,0								
Warzywa	2004	103,4	100,5	101,9	103,6	94,4	107,2	77,1	86,7	107,6	104,7	107,7	107,3
	2005	100,9	101,3	104,3	102,9	106,0	98,9	80,6	88,1	106,9	112,8	104,1	104,9
	2006	104,9	104,8	102,0	105,2	104,1	95,4	79,7	100,5	104,7	108,3	102,9	101,2
	2007	105,2	103,7	103,0	107,2								
Cukier i wyroby cukiernicze	2004	99,7	101,9	101,0	115,9	101,4	102,3	101,3	100,7	99,9	99,8	99,9	99,6
	2005	99,5	99,0	98,7	99,7	100,2	99,5	99,9	99,8	100,3	100,2	99,8	99,6
	2006	100,1	99,8	100,0	100,1	100,3	100,3	100,6	101,9	101,0	100,2	99,4	98,8
	2007	99,8	99,7	99,7	99,8								
Cukier	2004	98,6	105,2	102,2	148,5	102,4	104,3	102,2	100,9	99,1	99,0	99,4	98,8
	2005	98,4	97,2	96,3	98,9	100,0	98,6	99,5	99,2	100,6	100,4	99,5	99,0
	2006	99,9	99,4	99,8	100,5	100,9	100,5	101,7	105,0	102,5	100,3	98,4	97,2
	2007	98,9	99,2	99,0	99,4								
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	100,4	100,1	100,3	100,8	101,0	100,9	99,9	99,6	100,3	100,6	100,3	100,1
	2005	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8	99,8	99,9	100,4	100,4	99,8	99,8
	2006	100,2	100,0	99,9	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,0	99,8
	2007	100,4	100,3	100,5	100,5								
III. Średnia płaca ^a	2004	87,4	102,2	102,1	100,0	97,0	102,2	101,0	99,4	101,1	97,8	105,0	109,7
	2005	86,8	101,1	102,9	99,6	98,1	103,7	99,8	99,0	100,1	102,2	105,5	104,2
	2006	88,6	102,2	103,5	98,3	99,2	103,0	100,9	98,6	100,0	101,8	103,8	109,7
	2007	88,0	100,9	106,1	97,7								

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	102,2	102,7	103,3	104,7	105,2	108,1	109,1	109,3	108,1	107,7	107,7	107,8
	2005	106,7	105,9	105,3	103,7	104,3	100,4	99,2	100,5	101,0	100,8	99,5	98,7
	2006	99,1	99,8	99,3	99,4	99,8	99,5	100,2	101,8	102,4	102,2	102,2	101,8
	2007	102,8	103,2	104,3	104,6								
Pieczywo i produkty zbozowe	2004	102,6	103,8	104,7	105,5	106,0	105,3	105,6	105,7	106,1	106,1	106,2	105,8
	2005	105,0	104,0	103,0	102,2	101,4	100,7	100,0	99,6	99,3	99,2	99,1	99,2
	2006	99,4	99,4	99,6	99,5	99,7	99,9	100,1	100,2	103,0	104,3	104,8	104,9
	2007	105,2	105,9	106,4	106,7								
Mięso	2004	99,3	100,6	102,4	105,4	106,5	112,1	116,3	114,2	113,2	114,5	115,1	115,6
	2005	114,0	112,6	111,1	108,9	107,5	101,6	96,5	98,7	98,8	96,9	95,2	94,2
	2006	94,6	95,2	93,6	93,6	94,6	94,6	95,8	97,7	98,0	97,9	98,7	98,7
	2007	101,1	102,3	105,6	105,0								
Ryby	2004	98,8	99,0	99,2	99,5	99,7	100,3	100,7	101,1	101,4	101,8	102,3	102,8
	2005	102,9	103,1	103,3	103,5	103,4	103,1	102,9	102,9	103,0	103,0	102,7	102,3
	2006	102,2	102,1	102,2	102,0	101,8	101,8	101,9	101,8	101,9	101,6	101,7	101,6
	2007	101,5	101,6	101,6	101,6								
Mleko, sery, jaja	2004	106,5	106,5	106,5	106,0	105,7	106,0	106,6	107,1	106,2	102,3	101,5	101,4
	2005	101,6	101,9	101,9	102,0	102,2	102,0	101,4	101,0	101,1	100,7	100,2	99,9
	2006	99,6	99,5	99,7	99,8	100,1	100,1	100,4	100,3	100,2	100,4	100,7	100,7
	2007	100,8	100,8	100,9	101,3								
Tłuszcze	2004	107,4	108,0	108,3	108,0	108,8	112,7	115,1	115,1	113,7	111,5	110,7	110,4
	2005	109,5	108,5	107,7	107,6	106,1	102,2	100,0	99,2	98,4	97,4	96,5	95,7
	2006	96,0	96,2	96,5	96,5	97,3	97,5	97,7	98,2	98,5	98,8	100,9	99,2
	2007	99,5	99,8	100,0	100,3								
Owoce	2004	110,1	108,8	109,8	107,7	103,8	108,5	97,3	96,5	95,6	99,4	100,1	100,2
	2005	99,6	100,1	99,8	102,3	103,3	82,2	93,5	105,9	116,7	119,0	111,5	105,6
	2006	106,0	107,2	106,0	104,0	105,4	104,4	107,0	108,9	100,1	96,7	97,1	97,8
	2007	98,4	99,1	100,0	101,9								
Warzywa	2004	101,1	99,5	97,1	93,3	94,2	102,9	101,3	108,8	98,1	94,9	95,1	96,7
	2005	94,3	94,3	96,3	96,5	109,5	103,4	106,2	111,0	113,4	117,3	110,7	107,7
	2006	110,1	114,4	111,5	112,7	111,7	107,8	110,5	122,5	128,2	121,3	115,9	110,9
	2007	112,7	111,3	111,6	114,1								
Cukier i wyroby	2004	98,6	100,3	101,2	117,4	119,0	121,8	123,2	124,2	124,2	124,3	124,5	124,8
	2005	124,2	120,6	117,9	101,6	100,4	97,6	96,3	95,4	95,8	96,1	96,0	96,1
	2006	96,7	97,5	98,8	99,2	99,4	100,2	100,9	103,0	103,8	103,7	103,3	102,5
	2007	102,1	101,9	101,6	101,3								
Cukier	2004	92,4	97,3	99,7	148,6	152,6	159,5	162,7	165,0	164,5	164,5	165,0	167,1
	2005	166,8	154,1	145,1	96,6	94,4	89,3	86,9	85,4	86,7	87,9	88,0	88,1
	2006	89,4	91,5	94,8	96,4	97,3	99,2	101,4	107,3	109,3	109,2	107,9	106,0
	2007	105,0	104,8	104,0	102,8								
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	101,6	101,6	101,7	102,2	103,4	104,4	104,6	104,6	104,4	104,5	104,5	104,4
	2005	103,7	103,6	103,4	103,0	102,5	101,4	101,3	101,6	101,8	101,6	101,0	100,7
	2006	100,6	100,7	100,4	100,7	100,9	100,8	101,1	101,6	101,6	101,2	101,4	101,4
	2007	101,6	101,9	102,5	102,3								
III. Średnia płaca ^a	2004	103,5	106,3	107,0	104,6	104,4	104,5	103,6	105,1	103,7	102,4	102,7	103,2
	2005	102,6	101,4	102,2	101,8	103,0	104,5	103,2	102,8	101,8	106,4	106,9	101,5
	2006	103,6	104,8	105,4	104,0	105,2	104,5	105,6	105,3	105,1	104,7	103,1	108,5
	2007	107,8	106,4	109,1	108,4								

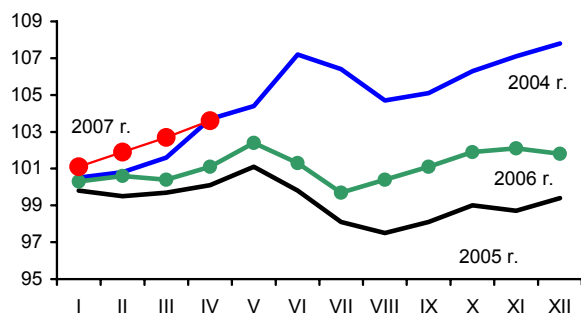
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

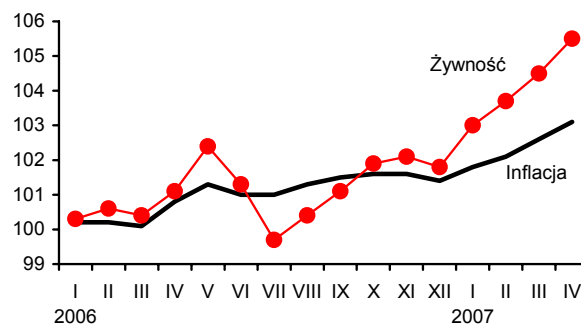
Wyszczególnienie a – 2006 r. b – 2007 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	2,59	2,56	2,57	2,60	2,58	2,62	2,63	2,65	2,69	2,69	2,71	2,72
	b	2,73	2,78	2,79	2,83								
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,32	1,32	1,32	1,32	1,31	1,31	1,32	1,32	1,42	1,47	1,47	1,36
	b	1,48	1,50	1,51	1,51								
Makaron – 250 g	a	1,79	1,80	1,79	1,80	1,79	1,80	1,80	1,80	1,80	1,79	1,79	1,78
	b	1,78	1,78	1,80	1,80								
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,39	1,38	1,38	1,36	1,36	1,37	1,37	1,36	1,47	1,55	1,60	1,61
	b	1,64	1,65	1,66	1,66								
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	16,95	16,96	17,05	17,05	17,13	17,13	17,15	17,27	17,25	17,17	17,18	17,22
	b	17,11	17,19	17,27	17,37								
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	21,30	21,38	21,49	21,55	21,83	21,87	22,10	22,24	22,33	22,30	22,29	21,92
	b	22,48	22,39	22,41	22,45								
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	12,93	12,61	12,29	12,46	12,53	12,45	13,05	13,74	14,28	13,98	13,61	13,21
	b	13,09	12,75	12,70	12,77								
Kurczę patroszone – 1 kg	a	4,53	4,71	4,27	4,51	5,25	5,17	5,19	5,91	5,34	4,80	4,62	4,50
	b	5,52	5,97	6,43	6,09								
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	19,79	19,64	19,47	19,12	19,19	19,22	19,46	19,86	20,07	20,08	20,10	19,72
	b	19,69	19,62	19,56	19,39								
Kielbasa „Zwyczajna” – 1kg	a	8,89	8,70	8,52	8,57	8,52	8,63	8,72	8,93	9,06	8,95	8,88	8,81
	b	8,75	8,70	8,70	8,67								
Filety mrożone z mintaja, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	13,22	13,25	13,19	13,20	13,14	13,12	13,09	13,10	13,05	12,94	12,91	12,83
	b	12,80	12,76	12,67	13,47								
Mleko 3,0-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,44	2,43	2,43	2,41	2,42	2,41	2,41	2,41	2,42	2,42	2,42	2,40
	b	2,41	2,40	2,42	2,44								
Jogurt naturalny – 150 g	a	0,96	0,97	0,97	0,97	0,97	0,95	0,95	0,96	0,97	0,97	0,97	0,97
	b	0,97	0,97	0,97	0,97								
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	9,42	9,43	9,43	9,42	9,46	9,49	9,49	9,51	9,52	9,58	9,59	9,59
	b	9,65	9,69	9,72	9,77								
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	15,95	15,90	15,89	15,96	15,74	15,84	15,74	15,68	15,78	15,83	15,86	15,81
	b	15,71	15,71	15,68	15,85								
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	4,36	4,36	4,37	4,35	4,38	4,41	4,41	4,39	4,41	4,43	4,43	4,42
	b	4,44	4,43	4,45	4,45								
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,34	0,33	0,33	0,34	0,35	0,35	0,35
	b	0,35	0,35	0,36	0,36								
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	3,06	3,06	3,03	3,01	3,02	3,03	3,04	3,04	3,03	3,04	3,03	3,01
	b	3,02	3,03	3,03	3,05								
Margaryna „Palma” w kostkach – 250 g	a	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,23	1,22	1,23	1,23	1,23	1,21
	b	1,23	1,24	1,24	1,24								
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	4,65	4,67	4,69	4,68	4,69	4,67	4,69	4,69	4,73	4,74	4,75	4,74
	b	4,79	4,81	4,80	4,79								
Ślonina – 1 kg	a	3,94	3,81	3,73	3,67	3,61	3,53	3,48	3,56	3,53	3,50	3,48	3,39
	b	3,38	3,35	3,32	3,29								
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,22	1,20	1,18	1,17	1,16	1,14	1,14	1,13	1,12	1,11	1,11	1,10
	b	1,11	1,08	1,08	1,08								
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,00	2,98	2,97	2,99	3,02	3,03	3,08	3,24	3,33	3,34	3,28	3,19
	b	3,15	3,12	3,08	3,06								
Jabłka – 1 kg	a	2,13	2,19	2,29	2,39	2,75	3,25	3,83	3,31	2,48	2,13	2,07	2,08
	b	2,13	2,20	2,29	2,49								

Źródło: Dane GUS.

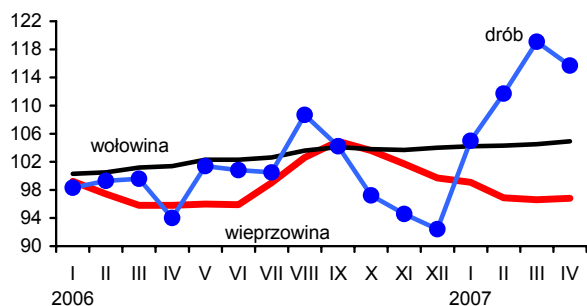
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

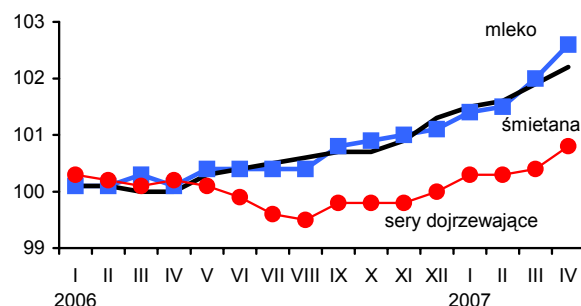
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2005 = 100) (w %)

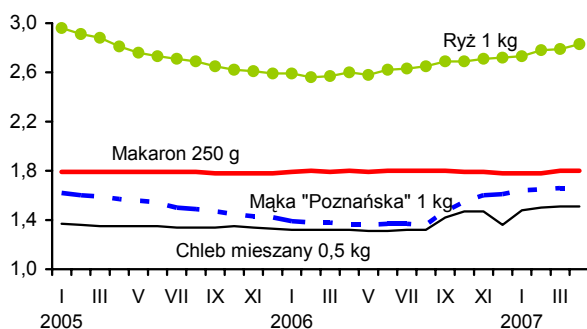
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2005 = 100) (w %)

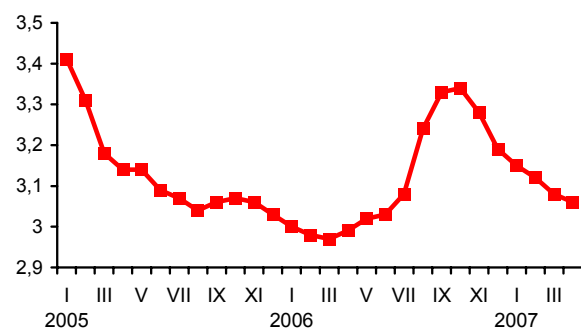
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2005 = 100) (w %)

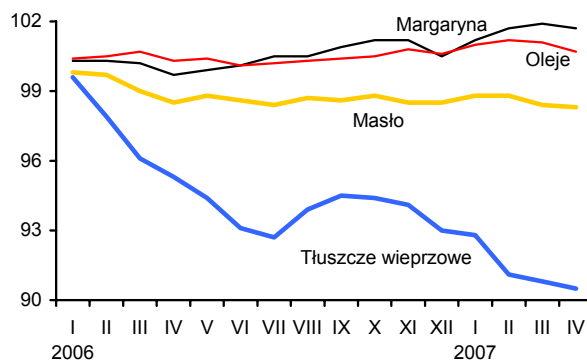
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w złotych)

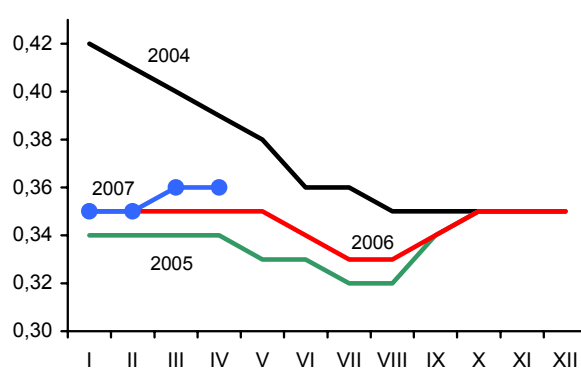
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2005 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski
Lucyna Mieszkowska

Kolejny miesiąc utrzymuje się zwiększony popyt na środki produkcji dla rolnictwa. Wzrost obrotów zanotowano nawet na rynku środków ochrony roślin, podczas gdy w miesiącach poprzednich rynek ten charakteryzował się dużą stabilnością, względnie niewielkim spadkiem popytu. Pogorszyły się relacje cen środków produkcji do cen zbóż.

Na rynku nawozów mineralnych w kwietniu odnotowano wzrost obrotów, jednak nie był on tak dynamiczny jak w miesiącu poprzednim. Średnie ceny nawozów mineralnych wzrosły o 1,6%, a w ciągu 12 miesięcy o 7,5%. Najbardziej podniesiono cenę superfosfatu potrójnego (o 3,5%), saletry amonowej (o 2,8%) oraz mocznika (o 2,3%). Do relatywnie najdroższych nawozów należał superfosfat prosty o zawartości 20% P_2O_5 (5,2 kg pszenicy) oraz saletrzak (4,4 kg). Najtańszym nawozem była sól potasowa (2,4 kg). Na zakup 1 kg NPK należało wydatkować średnio 3,7 kg pszenicy, czyli o 0,2 kg więcej, niż przed miesiącem, ale o 1,6 kg mniej niż przed rokiem. Nawozy wapniowe podrożały o 11,2%, jednak w stosunku do kwietnia ub. r. nastąpił spadek cen o 0,3%.

Na rynku środków ochrony roślin nastąpiło sezonowe ożywienie popytu oraz niewielki wzrost cen. Ceny pestycydów w kwietniu wzrosły średnio o 0,2%, w tym preparaty grzybobójcze zdrożały o 0,3%, chwastobójcze o 0,2%, natomiast środki owadobójcze staniały o 0,1%. Najbardziej drożącym środkiem ochrony roślin był Roundup (1,4%), a najbardziej potaniało Zolone 350 (0,6%). W ciągu ostatniego roku środki ochrony roślin potaniały średnio o 0,2%.

Nośniki energii podrożały w kwietniu średnio o 0,7%. Podobnie jak w poprzednim miesiącu zmalał popyt na paliwa stałe, a obroty paliwami ropopochodnymi wzrosły. Benzyna zdrożała o 5,2% a od początku roku aż o 16,4%. Najbardziej taniejącym nośnikiem energii był gaz propan butan „LPG”

(o 1,1%). Od początku roku potaniał on aż o 11,5%, na co pewien wpływ wywarła także sezonowa zmiana składu chemicznego (zapobieganie skraplaniu gazu w niskich temperaturach). W najbliższych miesiącach spodziewane są niewielkie obniżki cen gazu propan butan oraz znaczne podwyżki cen benzyny oraz oleju napędowego.

Na rynku materiałów budowlanych popyt bije rekordy. Ceny wzrosły średnio o 4,2%. Najbardziej zauważalna była podwyżka ceny cegły budowlanej (o 30%), płyty styropianowej (o 7%) oraz cementu portlandzkiego (o 5,4%). Potaniał jedynie tynk „Atlas” (o 0,8%). W ciągu 12 miesięcy materiały budowlane zdrożały średnio o 16,4%, w tym cegła o 60,3%. W najbliższych miesiącach przewidywany jest dalszy wzrost cen w budownictwie.

Rynek maszyn rolniczych charakteryzował się dużą amplitudą wahań. W ciągu miesiąca ceny wzrosły średnio o 0,3%, a w ciągu ostatniego roku o 7,2%. W grupie 22 badanych maszyn rolniczych ceny 9 maszyn wzrosły, 11 maszyn spadły, a 2 pozostały bez zmian. Najbardziej podrożała glebogryzarka (o 4,3%) oraz pług 3 skibowy (o 4,2%), najbardziej potaniał ciągnik rolniczy o mocy 90 kW (o 2,3%) i kombajn zbożowy (o 2,2%).

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		IV 2006	XII 2006	IV 2007	IV 2007 III 2007	IV 2007 XII 2006	IV 2007 IV 2006	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	69,76	69,88	75,96	102,0	108,7	108,9	4,37	8,17
Saletra amonowa 34%N	„	78,64	78,88	85,96	102,8	109,0	109,3	4,08	7,62
Mocznik 46%N	„	96,32	96,32	104,2	102,3	108,2	108,2	3,65	6,82
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	56,92	57,40	64,08	100,6	111,6	112,6	5,17	9,65
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	84,16	84,88	91,28	103,5	107,5	108,5	3,68	6,87
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	111,28	111,72	120,56	102,2	107,9	108,3	3,04	5,67
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	89,2	87,52	89,68	100,1	102,5	100,5	2,41	4,50
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	107,88	109,88	112,72	100,6	102,6	104,5	3,25	6,06
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	100,4	102,44	106,96	100,5	104,4	106,5	3,45	6,44
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	54,42	48,04	54,23	111,2	112,9	99,7	1,46	2,72

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		IV 2006	XII 2006	IV 2007	IV 2007 III 2007	IV 2007 XII 2006	IV 2007 IV 2006	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Zolone 350	1 l	59,73	58,96	57,38	99,4	97,3	96,1	9,25	17,28
Nurelle D 550 FC	100 ml	43,02	43,46	43,59	100,1	100,3	101,3	7,03	13,13
Karate Zeon O50 CS	100 ml	20,09	20,33	20,07	99,5	98,7	99,9	3,24	6,05
Decis 2,5 EC	250 ml	24,59	25,03	25,38	100,7	101,4	103,2	4,09	7,64
Dithane M-45	1 kg	22,78	22,00	20,86	100,1	94,8	91,6	3,36	6,28
Zaprawa nasienna "Funaben T"	0,8 kg	28,28	28,12	28,27	100,0	100,5	100,0	4,56	8,52
Bravo	1 l	42,9	42,70	42,63	100,1	99,8	99,4	6,87	12,84
Nimrod 250 EC	1 l	98,88	99,63	100,40	100,8	100,8	101,5	16,19	30,24
Roundup	1 l	23,14	23,48	23,73	101,4	101,1	102,5	3,83	7,15
Granstar	8 g	17,98	17,88	17,92	100,0	100,2	99,7	2,89	5,40
Fusilade Forte	1 l	112,49	113,70	112,64	100,0	99,1	100,1	18,16	33,93
Chwastox extra	1 l	14,3	14,50	14,40	99,8	99,3	100,7	2,32	4,34
Reglane 200 SL	1 l	77,1	76,67	76,12	99,8	99,3	98,7	12,28	22,93
Ziarno zatrute fosforem cynku, IAB	1 kg	19,73	19,92	20,12	100,9	101,0	102,0	3,24	6,06

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		IV 2006	XII 2006	IV 2007	IV 2007 III 2007	IV 2007 XII 2006	IV 2007 IV 2006	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	491,78	535,50	527,53	99,2	98,5	107,3	85,07	158,89
Koks opałowy	t	745,33	743,56	735,77	99,6	99,0	98,7	118,65	221,62
Benzyna „Euro Super” 95	l l	4,02	3,65	4,25	105,2	116,4	105,7	0,69	1,28
Olej napędowy	l l	3,84	3,67	3,70	102,2	100,8	96,4	0,60	1,11
Olej opałowy, Ekoterm Plus	l l	2,62	2,48	2,42	102,1	97,6	92,4	0,39	0,73
Gaz propan-butan „LPG”	l l	2,01	2,09	1,85	98,9	88,5	92,0	0,30	0,56
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	l l	11,33	11,36	11,42	99,9	100,5	100,8	1,84	3,44
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	l l	20,91	20,83	20,94	100,0	100,5	100,1	3,38	6,31
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	10,8	11,00	11,09	100,4	100,8	102,7	1,79	3,34
Płyn do chłodziw „Petrygo”	l l	10,2	10,25	10,23	100,1	99,8	100,3	1,65	3,08
Energia elektryczna	10 kWh	4,24	4,24	4,24	100,0	100,0	100,0	0,68	1,28

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		IV 2006	XII 2006	IV 2007	IV 2007 III 2007	IV 2007 XII 2006	IV 2007 IV 2006	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	17,76	18,84	20,90	105,4	110,9	117,7	3,37	6,30
Wapno	1 t	415,05	425,48	444,16	102,5	104,4	107,0	71,63	133,78
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	133,54	165,21	179,75	107,0	108,8	134,6	28,99	54,14
Stal płaska (płaskownik)	1 t	2812,85	3111,52	3282,98	103,6	105,5	116,7	529,43	988,85
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	9,72	11,28	11,56	101,1	102,5	118,9	1,86	3,48
Dwuteownik gruby	1 t	3112,52	3648,26	3850,83	102,1	105,6	123,7	621,00	1159,89
Blacha dachowa	1 m ²	27,97	30,59	32,31	102,6	105,6	115,5	5,21	9,73
Tynk „Atlas”	25 kg	44,08	45,07	46,15	99,2	102,4	104,7	7,44	13,90
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	0,73	0,78	1,17	130,0	150,0	160,3	0,19	0,35
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	709,49	697,57	701,93	100,7	100,6	98,9	113,20	211,42
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	1 m ³	535,3	546,04	570,11	101,1	104,4	106,5	91,94	171,72
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	26,05	26,06	26,67	100,9	102,3	102,4	4,30	8,03
Okno drewniane szklane	1 szt.	1208,91	1261,97	1302,51	101,3	103,2	107,7	210,05	392,32
Drzwi płytowe 2000mmx800 zewnętrzne	1 szt.	1000,78	1086,30	1152,12	101,3	106,1	115,1	185,80	347,02

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	IV 2006	XII 2006	IV 2007	IV 2007 III 2007	IV 2007 XII 2006	IV 2007 IV 2006	pszenicy dt	żyw. wiepr. dt
Kombajn zbożowy TC 54 Hydro	367066,1	345169,38	353192,40	97,8	102,3	96,2	569,57	35,90
Kombajn do ziemniaków	49776,48	50619,39	51469,26	100,2	101,7	103,4	83,00	155,03
Samochód Lublin	63485,2	63348,21	69143,13	101,6	109,1	108,9	111,50	208,26
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	17447,46	17690,48	17998,05	99,9	101,7	103,2	29,02	54,21
Siewnik zbożowy 25 redlic	13089,62	13424,38	13537,77	99,9	100,8	103,4	21,83	40,78
Ciągnik „Ursus” 5314	97647,27	98032,19	101712,56	99,8	103,8	104,2	164,03	306,36
Ciągnik 90 kW	151865,75	157462,37	160430,30	97,7	101,9	105,6	258,72	16,31
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	16068,01	23366,00	24577,55	101,3	105,2	153,0	39,63	74,03
Kopaczka elewatorowa	10136,97	10700,60	11040,42	100,9	103,2	108,9	17,80	33,25
Agregat uprawowy do siewnika	12366,96	12433,83	12808,11	98,3	103,0	103,6	20,65	1,30
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5851,94	6025,80	5645,30	99,1	93,7	96,5	9,10	17,00
Gleboğrafzarka	4596,5	4844,17	5137,64	104,3	106,1	111,8	8,29	15,47
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	33291,89	33844,82	34674,66	100,3	102,5	104,2	55,92	104,44
Opryskiwacz 300 l	2624,81	2639,74	2655,21	100,4	100,6	101,2	4,28	8,00
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	4343,07	4677,96	4731,18	99,9	101,1	108,9	7,63	14,25
Rozsiewacz nawozów	1326,8	1391,45	1483,08	98,8	106,6	111,8	2,39	4,47
Sadzarka 2 rzędowa	2520,61	2637,25	3001,71	101,6	113,8	119,1	4,84	9,04
Pług 3 skibowy	3484,05	3603,16	3820,87	104,1	106,0	109,7	6,16	11,51
Kultywator 14-18 zębowy	1440,43	1484,31	1488,76	100,0	100,3	103,4	2,40	4,48
Dojarka 2 konwie ^a	8149,35	8083,65	8061,17	99,9	99,7	98,9	13,00	2428,06
Dojarka z rurociągiem ^a	47275,97	46262,43	49997,63	100,0	108,1	105,8	80,63	15059,53
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17402,35	16785,81	16692,13	99,8	99,4	95,9	26,92	5027,75

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek usług dla rolnictwa

Magdalena Talarek
Arkadiusz Zalewski

Rośnie popyt na usługi dla rolnictwa, na co duży wpływ ma wyraźna poprawa sytuacji dochodowej gospodarstw wiejskich.

Liczba krów objętych oceną użytkowości mlecznej w kwietniu 2007 r. wyniosła 523 tys. sztuk i wzrosła o 0,8% w porównaniu z miesiącem poprzednim, zmalała jednak o 0,4% wobec kwietnia 2006 r. (tab. 1, rys. 1). Średnioroczna liczba krów ocenianych w 2006 r. wyniosła 520 tys., o 2,2% więcej niż w 2005 r. Stado krów w gospodarstwach stosujących ocenę w kwietniu 2007 r. liczyło przeciętnie 30,5 sztuki, a w marcu 2007 r. 30,4 sztuk. Usługi oceniania krów upowszechnione są najbardziej w zachodnich i północno-zachodnich regionach Polski (rys. 5). Liczba krów inseminowanych w I kwartale 2007 r. wzrosła o blisko 48% w porównaniu do analogicznego okresu 2006 r.

Rozwija się sieć usługowa rolnictwa (rys. 2). W grudniu 2006 r. zarejestrowanych było 23,9 tys. przedsiębiorstw usług rolniczych, o 2,7% więcej niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę stanowiły placówki usług mechanizacyjnych (45,2%) i weterynaryjnych (33,9%). Mniej liczną grupę stanowiły zakłady usług zootechnicznych (12,6%) i naprawczych maszyn (8,4%). W ciągu roku liczba zakładów usług mechanizacyjnych wzrosła o 7%, placówek zootechnicznych o 2,1% i zakładów naprawczych o 3,5%, zaś liczba zakładów weterynaryjnych zmniejszyła się o 2,5%.

Ceny usług dla rolnictwa w kwietniu 2007 r. wzrosły o 0,6% wobec miesiąca poprzedniego i o 3,4% wobec kwietnia 2006 r. W kwietniu 2007 r. wobec marca ceny usług bezpośrednio rolniczych wzrosły o 0,2%, a usług pośrednio rolniczych o 0,7%. W grupie usług bezpośrednio rolniczych o 0,2% spadły ceny usług mechanizacyjnych, a o 0,2% wzrosły ceny usług w zakresie produkcji zwierzęcej (o 0,1% weterynaryjne i o 0,5% inseminacyjne). W grupie pośrednich usług dla rolnictwa o 1,7% zwiększyły

się ceny usług ubezpieczeniowych, o 0,1% handlowych, o 1,0% budowlano-remontowych i o 0,2% naprawczych, a młynarskich o 1,1%. Systematycznie maleją ceny usług bankowych, co wiąże się z relatywnie niskimi stopami procentowymi oraz rosnącą konkurencją o klienta. Ceny usług weterynaryjno-zootechnicznych były najwyższe w województwach południowych (śląskie, małopolskie i podkarpackie), a najniższe w województwach zachodnich i środkowych (zachodniopomorskie, lubuskie, dolnośląskie, mazowieckie, kujawsko-pomorskie, świętokrzyskie i łódzkie (rys. 6).

Pogorszył się indeks zmian cen produktów rolnych i usług. W lutym 2007 r. indeks zmian cen 8 podstawowych produktów rolniczych względem zmian cen 34 usług dla rolnictwa wyniósł 103,5, w marcu br. 100,5, a w kwietniu obniżył się do 98,7. Indeks zmian cen produktów roślinnych i usług mechanizacyjnych wyniósł 97,9 (tab. 2). Wynika to ze spadku cen wszystkich produktów rolnych poza żywcem trzody chlewnej i mlekiem (średni ważony spadek cen produktów rolnych wyniósł 0,69%).

Masa produktów rolnych odpowiadających cenie jednostki usługi kształtowała się zmiennie. Na przykład orka pługiem za 1 godz. w kwietniu 2007 r. odpowiadała cenie skupu 1,69 dt pszenicy, a w kwietniu 2006 r. – 2,46 dt pszenicy, zaś przewóz samochodem 10 ton cegły na odległość 20 km wyniósł 37,37 kg żywca trzody w kwietniu 2007 r. i 35,29 kg rok wcześniej. W relacji do ceny skupu 1 kg żywca trzody droższa była również opłata prac murarskich. Ceny unosiennienia sztucznej krowy oraz badania klinicznego krowy wyrażone w litrach mleka praktycznie nie zmieniły się w porównaniu z cenami z kwietnia 2006 r.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Okresy	Rodzaje usług i placówek	Liczba krów ocenianych tys.	Średnia l. krów w gospod. stosujących ocenę szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług naprawczych maszyn	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych
2004	I-XII	480	26,9	1 669	991	9 066	1 868	8 466	2 748
2005	I-XII	509	29,5	1697	1182	10 053	1 936	8 357	2 939
2006	I-XII	520	30,7	1684	1152	10 761	2 004	8 146	3 001
2006	IV	525	30,7	x	x	x	x	x	x
	V	539	31,6	x	x	x	x	x	x
	VI	520	30,9	467	332	10 506	1 978	8 173	3 045
	VII	520	30,9	x	x	x	x	x	x
	VIII	517	30,8	x	x	x	x	x	x
	IX	515	30,7	460	249	10 755	1 981	8 152	3 033
	X	512	30,6	x	x	x	x	x	x
	XI	510	30,5	x	x	x	x	x	x
	XII	509	30,4	361	270	10 761	2 004	8 146	3 001
2007	I	513	30,5	x	x	x	x	x	x
	II	515	30,4	x	x	x	x	x	x
	III	519	30,4	587	217	x	x	x	x
	IV	523	30,5	x	x	x	x	x	x
Wskaźnik zmian (%)									
<u>III 2007</u> <u>III 2006</u>		99,2	99,3	147,9	72,1	x	x	x	x
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>		99,6	99,3	x	x	x	x	x	x

^a dane w tej i następnych pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Okresy	Wskaźniki zmian cen		Produktów sprzedawanych i usług dla rolnictwa ^b	Produktów sprzedawanych i usług bezpośrednio rolniczych	Produktów roślinnych i usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych i usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa
		wskaźnik wobec poprzedniego okresu					
2004	I-XII		106,7	105,6	104,1	116,3	107,6
2005	I-XII		90,9	89,9	83,5	97,4	91,5
2006	I-XII		103,7	100,9	109,0	91,0	105,6
2006	IV		100,2	99,9	102,5	99,3	100,3
	V		100,4	100,1	100,5	100,0	100,5
	VI		101,8	102,3	101,5	102,9	101,6
	VII		98,8	99,1	95,8	103,0	98,7
	VIII		100,7	103,7	98,8	99,1	101,9
	IX		100,2	99,8	100,5	95,3	98,6
	X		96,3	96,3	96,1	96,5	96,4
	XI		102,6	102,7	107,7	96,2	102,6
	XII		112,7	112,7	123,0	99,9	112,7
2007	I		106,3	107,2	.	101,3	106,1
	II		103,5	104,1	.	104,1	103,4
	III		100,5	100,4	97,2	100,9	100,6
	IV		98,7	99,1	97,9	99,3	98,6
<u>IV 2007</u> <u>IV 2006</u>			112,1	112,4	152,1	106,5	111,9

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średni wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

^b usługi dla rolnictwa dzielą się na usługi bezpośrednio rolnicze (w tym mechaniczne i weterynaryjno-zootechniczne) oraz pośrednie usługi dla rolnictwa (por. tab. 3)

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2004		2005		2006		% wobec poprzedniego okresu												IV 2007		I-IV 2007	
	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	IV 2007	I-IV 2007			
Wskaźnik zmian cen usług	104,0	104,2	103,7	100,3	100,2	99,9	99,8	100,2	100,3	100,1	100,1	100,0	100,1	100,7	100,4	100,5	100,6	103,4	103,1			
I. Usługi bezpośrednio rolnicze ^a	105,1	105,3	106,5	100,6	100,5	99,4	99,5	100,3	100,7	100,1	99,9	100,1	100,1	99,8	99,8	100,9	100,2	104,5	104,7			
1. mechanizacyjne	106,2	105,2	107,1	98,9	100,5	99,2	99,3	100,4	100,7	100,1	99,9	100,1	100,1	99,4	99,7	101,6	99,8	105,3	104,7			
a. uprawowe	107,9	107,0	106,9	98,2	100,5	99,1	100,7	100,3	100,0	100,1	99,7	100,0	100,1	99,4	99,7	101,6	99,3	105,8	104,8			
b. siewu-sadzenia	104,7	106,9	108,1	99,1	100,0	99,1	100,2	100,0	100,1	100,1	99,7	100,0	100,1	99,4	99,7	101,6	100,6	107,2	106,2			
c. chemiczne	109,3	103,9	106,2	100,0	101,0	99,8	100,3	100,0	100,3	100,2	100,0	100,0	100,1	99,4	99,7	101,6	100,1	103,9	103,9			
d. zbioru plodów	106,0	104,2	107,5	100,0	100,0	98,8	98,7	100,5	101,4	100,1	99,7	100,0	100,1	99,4	99,7	101,6	100,1	103,9	103,9			
2. usługi robocizny przy pracach polowych	104,5	101,6	101,6	107,7	101,0	99,0	100,0	98,9	100,7	98,8	99,5	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	102,3	109,8	114,8			
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	103,3	106,2	104,2	100,4	100,2	100,0	100,0	100,3	100,1	100,1	100,1	100,1	100,0	100,1	100,0	100,4	100,2	101,6	101,7			
a. weterynaryjne	101,4	105,2	106,1	100,5	100,4	100,0	100,0	100,5	99,8	100,0	100,0	100,0	100,0	100,5	99,7	100,4	100,1	100,9	101,1			
b. inseminacyjne	105,2	107,3	102,3	100,3	100,0	100,0	100,0	100,1	100,5	100,2	100,3	100,0	100,0	99,8	100,2	100,5	100,5	102,4	102,3			
II. Pośrednie usługi dla rolnictwa ^a	103,2	103,5	101,8	100,2	100,1	100,1	99,9	100,1	100,1	100,0	100,0	100,0	100,1	100,8	100,5	100,4	100,7	103,1	102,5			
1. transportowe	103,1	102,2	96,8	100,2	100,0	100,4	100,1	100,4	100,3	100,5	100,3	100,0	100,0	101,0	100,3	100,2	100,9	104,3	103,4			
2. naprawcze	104,4	104,9	102,8	100,5	100,1	100,3	100,5	100,0	100,0	99,9	100,3	100,1	100,1	100,8	100,8	100,2	100,2	103,9	103,5			
3. budowlano-remontowe	101,7	105,4	103,4	100,3	100,5	100,0	99,6	100,2	100,1	100,1	100,0	100,0	100,3	101,0	100,8	100,7	101,0	104,6	103,8			
4. młynarskie ^b	104,0	103,1	101,3	100,8	100,1	100,9	100,6	100,6	100,2	100,0	99,3	100,0	100,0	100,6	100,2	100,6	101,1	103,8	103,5			
5. handlowe	103,1	100,7	103,6	100,3	99,9	99,7	99,8	99,9	100,1	100,2	100,0	100,1	100,1	100,7	100,1	100,4	100,1	101,0	101,8			
6. finansowe	102,6	102,8	100,7	99,7	99,7	99,9	99,8	100,1	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	100,7	100,4	100,4	100,8	101,5	100,1			
- ubezpieczeniowe	97,8	106,4	106,5	100,1	100,0	100,0	100,0	100,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	101,3	100,8	100,5	101,7	105,0	103,4			
- bankowe	107,9	95,6	89,1	98,7	99,1	99,6	99,4	99,5	99,8	99,6	99,7	99,7	99,7	99,4	99,4	100,1	99,1	94,7	93,5			
Wskaźnik inflacji	103,5	102,1	101,0	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,0	100,0	99,8	100,4	100,3	100,5	100,5	102,3	102,1			

^a ceny średnie ważone, obliczenia własne, ^b przemiał zbóż

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych usług dla rolnictwa (w zł)

Rodzaje usług	Jedn. miary	2004		2005		2006		2006		2006		2007				IV 2007	I-IV 2007				
		I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	IV 2006	I-IV 2006	
																				%	%
Orka pługiem	za 1 godz.	86,22	92,01	98,81	97,37	97,88		99,36	99,36	99,46	99,49	99,16					106,67	105,09	107,9	108,2	
Siew siewn. rzędowym	za 1 godz.	71,17	76,51	82,08	82,30	82,65		81,50	81,64	81,67	81,75						87,75	88,24	107,2	106,4	
Opryskiwanie roślin	na obszarze 1 ha	59,65	61,75	63,68	62,40	63,63		63,94	64,08	64,08	64,35							65,34	104,7	104,7	
Rozsiew nawozów szt.	na obszarze 1 ha	61,02	63,69	68,58	68,55	68,55		68,54	69,23	69,21	69,63	69,63	69,63	69,63	69,63	69,63	69,53	72,38	105,6	104,3	
Zbiór zielonok siewkarnią	za 1 godz.	168,74	194,87	221,78		219,92	216,96	217,46	218,46	228,93	228,93										
Sprzet zboż kombajnem	za 1 godz.	221,59	228,03	230,86				232,33	229,80	230,52											
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	114,87	117,74	126,14			126,40	122,18	126,57	127,72	127,85										
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	41,80	43,70	44,38	44,85	45,28	44,82	44,83	44,33	44,66	44,59	44,38					48,57	49,26	109,8	113,1	
Srutowanie na paszę	100 kg żyta	8,25	8,62	8,59	8,49	8,51	8,70	8,70	8,70	8,70	8,70	8,70	8,70	8,74	8,78	8,80	8,88	9,02	106,2	105,4	
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	42,36	45,46	46,50	46,38	46,38	46,37	46,41	46,57	46,79	46,89	47,01	47,01	47,01	46,93	47,01	47,26	47,48	102,4	102,3	
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	19,84	20,87	22,15	22,13	22,21	22,21	22,21	22,32	22,28	22,27	22,28	22,28	22,28	22,39	22,32	22,46	22,52	101,8	102,2	
Przewóz 10 ton cegły samochodem	na odległ. 20 km	123,49	123,77	118,35	117,93	118,06	117,07	117,60	118,34	118,68	119,20	119,79	119,69	121,02	121,37	121,37	121,73	124,07	105,2	103,5	
Naostrzenie lemiesza	1 szt.	11,00	11,75	12,51	12,36	12,36	12,36	12,60	12,60	12,60	12,60	12,60	12,60	12,60	12,60	12,60	12,67	12,67	102,5	101,5	
Praca mechanika przy naprawie maszyn roln.	za 1 godz.	27,58	28,36	28,84	28,79	28,89	28,89	28,92	29,03	29,03	29,03	29,44	29,60	29,90	30,38	30,38	30,45	30,58	106,2	107,1	
Oplata prac murarskich	za 1 dzień	61,86	65,12	66,90	66,35	66,65	66,63	66,88	67,15	67,32	67,88	68,13	68,52	68,98	69,61	69,61	70,50	71,54	107,8	106,4	
Oplata projektu budynku inwentarsko-składowego	1 szt.	989,90	1040,89	1028,13	1045,94	1047,45	1049,39	1022,54	1023,61	1026,60	1026,60	1024,29	1025,76	1029,00	1043,41	1043,41	1049,58	1055,55	100,9	102,1	
Wypożyczenie betoniarki	na 1 dobę	30,26	31,64	31,29	31,44	31,51	31,51	31,08	31,23	31,30	31,13	31,13	31,13	31,97	31,64	31,64	31,71	31,92	101,5	101,4	
Oplata powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	25,57	26,04	27,69	27,75	27,75	27,64	27,49	27,50	27,55	27,50	27,61	27,62	27,76	27,59	27,59	27,65	27,68	99,7	99,2	
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	104,19	106,75	116,02	116,24	116,18	116,15	115,86	115,86	115,86	115,86	115,86	115,65	115,73	115,82	115,82	115,75	115,79	99,6	99,6	
Składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika	1 rok	573,35	658,09	697,91	692,71	694,31	694,48	695,96	710,79	710,75	710,75	711,58	712,43	727,45	741,73	741,73	743,18	750,45	108,3	108,5	
Odsetki kredytu krótkoter. 10 tys. zł	za 1 rok	690,18	662,17	590,68	594,22	591,06	588,91	584,25	581,57	581,13	578,36	576,36	574,36	570,58	576,46	576,46	566,82	566,91	95,4	93,8	
Odsetki kredytu średnioter. 50 tys. zł	za 1 rok	5932	5699	5070	5296	5274	5180	5127	5062	5046	5023	5001	4980	4967	4950	4938	4818	4818	94,0	93,6	

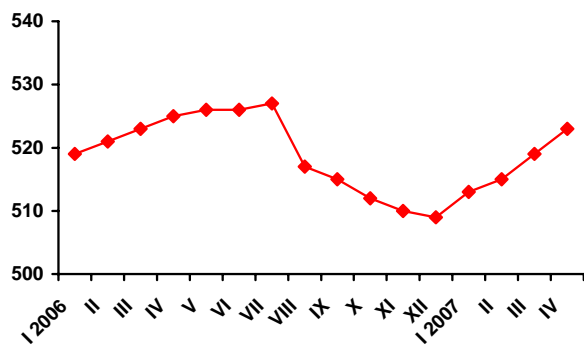
Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 5. Ceny detaliczne wybranych usług wyrażone w dt (kg, l) produktów rolnych

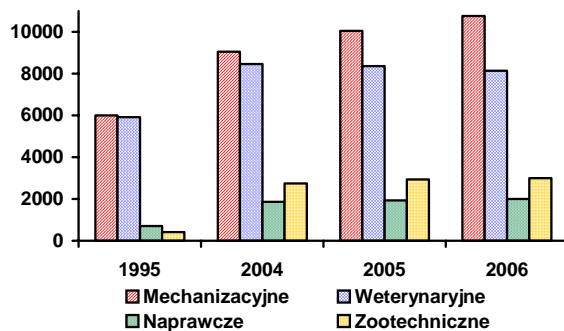
Rodzaje usług	Jedn. miary	Wyrażone w dt (kg, l)	2006												2007				IV 2007		I-IV 2007	
			2004		2005		2006		2006		2006		2006		2007		IV 2007		I-IV 2007			
			I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	IV 2007	I-IV 2007	IV 2006	I-IV 2006
Orka pługiem	za 1 godz.	dt pszenicy	1,50	2,45	2,23	2,46	2,38	2,43	2,28	2,01	1,98	1,85	.	.	.	1,68	1,69	69,0	67,9	69,0	67,9	
Siew siem. rzędow.	za 1 godz.	dt pszenicy	1,24	2,04	1,85	2,08	2,01	2,00	1,88	1,65	1,62	.	.	.	1,38	1,42	68,6	66,8	68,6	66,8		
Opryskiwanie roślin	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,04	1,65	1,43	1,57	1,55	1,57	1,47	1,30	1,28	1,05	1,05	67,0	67,0	67,0	67,0	
Rozsiew nawozów szt.	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,06	1,70	1,54	1,73	1,67	1,68	1,59	1,40	1,38	1,30	1,22	1,10	1,08	1,10	1,17	67,5	63,8	67,5	63,8	
Zbiór zielonek siewk.	za 1 godz.	l mleka	195,51	209,33	237,86	.	240,20	238,55	241,80	242,03	251,06	245,99
Sprzet zboż kombajnem	za 1 godz.	dt pszenicy	3,86	6,08	5,20	.	.	5,69	5,28	4,67
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	dt ziemn.	3,47	3,70	3,21	.	.	2,37	2,58	2,88	5,21	6,96
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	dt pszenicy	0,73	1,16	1,00	1,13	1,10	1,07	1,10	1,02	0,90	0,83	.	.	.	0,77	0,79	70,2	71,0	70,2	71,0	
Srutowanie na paszę	100 kg żyta	dt żyta	0,19	0,30	0,22	0,23	0,23	0,25	0,27	0,24	0,20	0,18	0,17	0,15	0,14	0,15	0,16	66,2	59,6	66,2	59,6	
Unasiwienie sztuczne krowy	1 szt.	l mleka	49,08	48,83	49,87	49,41	50,66	50,98	51,60	51,59	51,31	49,70	47,80	48,70	48,37	48,19	48,26	97,7	99,4	97,7	99,4	
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	l mleka	22,99	22,42	23,76	23,58	24,26	24,42	24,70	24,73	24,43	23,93	22,65	23,23	22,97	22,90	22,89	97,1	99,3	97,1	99,3	
Przewóz samoch. 10 ton cegły	na odległ. 20 km	kg żywca trzody	29,33	32,27	32,96	35,29	35,29	32,91	29,98	27,67	28,78	31,78	34,88	36,37	38,28	37,22	37,00	105,9	106,3	105,9	106,3	
Naostrzenie lemiesz	1 szt.	dt pszenicy	0,19	0,31	0,28	0,31	0,30	0,29	0,31	0,29	0,26	0,25	0,24	0,22	0,20	0,19	0,20	65,5	62,1	65,5	62,1	
Praca mechanika przy napr. masz. rol.	za 1 godz.	dt pszenicy	0,48	0,76	0,65	0,73	0,70	0,69	0,71	0,67	0,59	0,55	0,52	0,47	0,47	0,48	0,49	67,9	65,5	67,9	65,5	
Opłata prac murarskich	za 1 dzień	kg żywca trzody	14,69	16,98	18,63	19,85	19,93	18,73	17,05	15,70	16,32	18,10	19,84	20,82	21,82	21,35	21,43	108,5	109,3	108,5	109,3	
Opłata projektu budynku inw.-skład.	1 szt.	kg żywca trzody	235,13	271,38	286,34	312,98	313,14	294,98	260,70	239,35	248,95	273,67	298,23	311,66	325,45	319,98	319,02	101,6	104,9	101,6	104,9	
Wypożyczenie betoniarki 100 l	na 1 dobę	kg żywca trzody	7,19	8,25	8,71	9,41	9,42	8,86	7,92	7,30	7,59	8,30	9,06	9,46	10,11	9,70	9,64	102,2	104,1	102,2	104,1	
Opłata powietrznymi lokalu handlowego	za 1 m ²	kg żywca trzody	6,07	6,79	7,71	8,30	8,30	7,77	7,01	6,43	6,68	7,33	8,04	8,39	8,78	8,46	8,40	100,4	101,9	100,4	101,9	
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	dt pszenicy	1,81	2,85	2,61	2,93	2,83	2,77	2,84	2,66	2,35	2,30	2,16	2,02	1,84	1,79	1,82	63,7	60,9	63,7	60,9	
Składka ubez. Autocasco ciągnika	1 rok	dt pszenicy	9,98	17,54	15,72	17,47	16,90	16,57	17,05	16,34	14,39	14,11	13,28	12,44	11,54	11,47	11,71	69,3	66,4	69,3	66,4	
Wartość odsetek kredytu krótk. 10 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	12,01	17,65	13,30	14,99	14,38	14,06	14,31	13,37	11,77	11,48	10,76	10,03	9,05	8,91	8,93	61,0	57,4	61,0	57,4	
Wartość odsetek kredytu średn. 50 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	103,22	151,93	114,19	129,30	123,18	120,43	123,06	114,94	100,85	98,61	92,38	86,26	78,04	75,64	77,32	60,1	57,2	60,1	57,2	

Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERIGŻ-PIB.

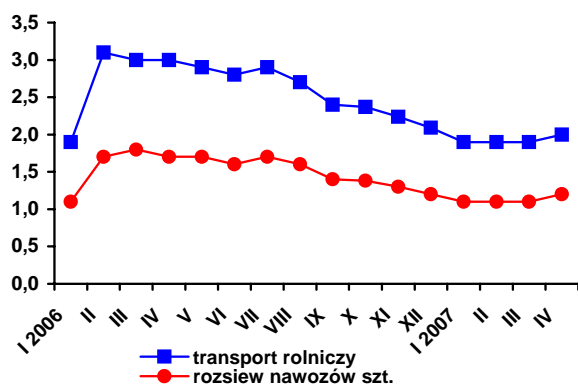
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

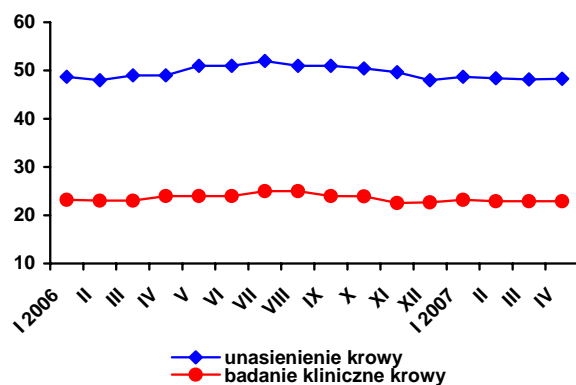
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

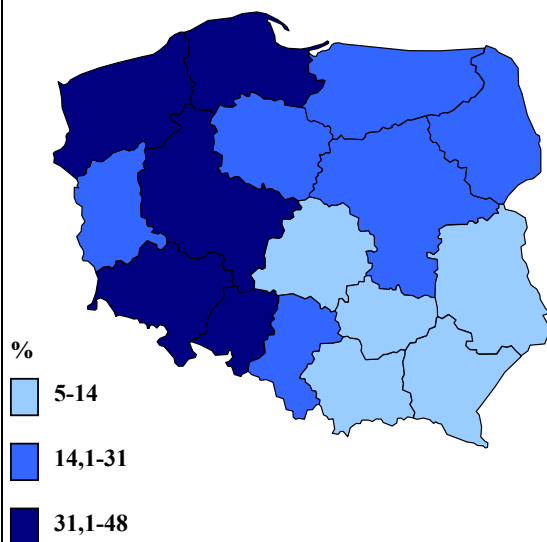
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

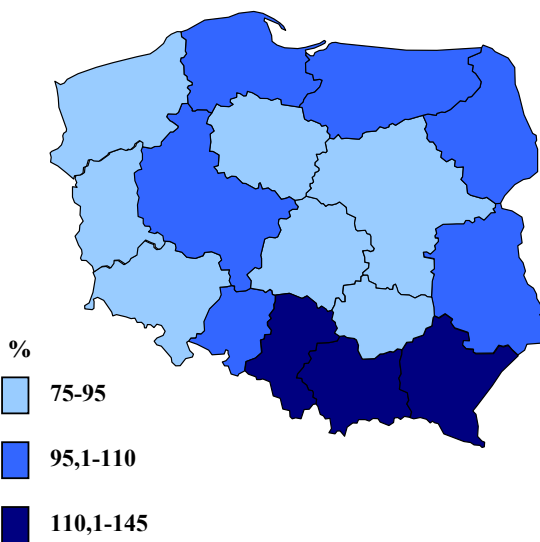
Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zootechnicznych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w kwietniu 2007 r. (w %)

Rys. 6. Zróżnicowanie cen usług weterynaryjno-zootechnicznych w I kwartale 2007 r. (Polska=100)

Źródło: Jak w tabelach 1 i 5.

Rynek środków ochrony roślin w Polsce i innych krajach Unii Europejskiej

Arkadiusz Zalewski

Pomimo kontrowersji związanych z negatywnym, ubocznym oddziaływaniem na środowisko, chemiczne środki ochrony roślin od wielu lat są najbardziej skuteczną i nowoczesną metodą zapobiegania zagrożeniom plonowania roślin uprawnych, powodowanym przez szkodliwy wpływ chorób, szkodników i chwastów. Zwiększenie konkurencyjności oraz postępujące zmiany w rolnictwie wspierane przez system dotacji wpływają na zwiększenie inwestycji w środki produkcji dla rolnictwa, w tym również w środki ochrony roślin. Czynniki te przyczyniają się do zwiększenia obrotów na rynku środków ochrony roślin, a producenci agrochemikaliów rywalizują o klienta poprzez wprowadzanie bardziej nowoczesnych i wydajnych preparatów, jak również ponoszą większe wydatki na reklamę, badania i rozwój.

Charakteryzując rynek środków ochrony roślin często używa się wskaźnika, jakim jest masa substancji aktywnej. Jest to jednak wskaźnik niedoskonały, ponieważ dawki środków ochrony roślin znacznie się od siebie różnią. Nowoczesne technologie produkcji, ogromne koszty poniesione na badania agrochemikaliów przyczyniły się do rozwoju segmentu preparatów stosowanych w bardzo małych dawkach, które są nawet kilkudziesięciokrotnie mniejsze od dawek preparatów tradycyjnych. Dlatego coraz częściej stosowanym miernikiem wielkości rynku jest wartość sprzedaży środków ochrony roślin.

Wartość netto sprzedaży rynku środków ochrony roślin w 25 krajach Unii Europejskiej według danych Europejskiego Stowarzyszenia Ochrony Roślin (ECPA), reprezentujących 80-90% rynku wyniosła w 2005 r. 6,9 mld EUR. Europa jest obecnie największym odbiorcą agrochemikaliów, z 29% udziałem w światowym rynku. Udział Ameryki Północnej w światowej wartości sprzedaży wyniósł 26%, a krajów azjatyckich nieco poniżej 25%. Przy czym w Europie w ciągu kilku ostatnich lat odnotowano największy wzrost sprzedaży, głównie dzięki dynamicznemu rozwojowi rynku Europy Centralnej i Wschodniej.

W Europie największy udział w sprzedaży mają preparaty przeznaczone do ochrony zbóż. W 2005 r. stanowiły one ponad 32% wartości sprzedanych agrochemikaliów, przy około 40% udziale powierzchni zbóż w powierzchni gruntów ornych i sadów. Udział preparatów przeznaczonych do ochrony kukurydzy wyniósł 8,4%, ziemniaków 4,9%, winorośli 9,8% a jabłek i gruszek 4%. Udział wartości preparatów przeznaczonych do ochrony wyżej wymienionych upraw zmniejszył się w porównaniu do roku 2004 r. na skutek zmniejszenia powierzchni ich upraw. Zwiększył się natomiast, głównie ze względu na zwiększenie powierzchni upraw, udział środków przeznaczonych do ochrony rzepaku oraz buraka cukrowego i wyniósł odpowiednio 6,9% i 5,4%. Wartość netto sprzedanych środków ochrony roślin, w przeliczeniu na 1 hektar gruntów ornych i sadów wyniosła w UE-25 średnio 58,6 EUR, przy czym największą wartość w przeliczeniu na 1 hektar danej uprawy miały preparaty przeznaczone do ochrony jabłek i gruszek – 355 EUR, następnie winorośli – 187 EUR, buraków cukrowych – 165 EUR, ziemniaków – 160 EUR, rzepaku – 97 EUR, kukurydzy – 90 EUR, a zbóż podstawowych – 48 EUR.

Wartościowo największym rynkiem środków ochrony roślin UE-25 w 2005 r. była Francja (28% udziału w rynku), Niemcy (16,4%), Włochy (11,1%), Hiszpania (8,1%) i Wielka Brytania (7,5%). W grupie nowych państw członkowskich największą sprzedaż odnotowała Polska (5,8%), następnie Węgry (3,2%) oraz Czechy (2,2%), przy czym wartość rynku tych trzech państw wynosiła 86% rynku agrochemikaliów w UE-10. Krajem, w którym wartość sprzedaży netto w prze-

liczeniu na 1 ha gruntów ornych i sadów jest najwyższa, jest Holandia (bliżej 290 EUR), a także Belgia (212 EUR). We Francji, Niemczech oraz Wielkiej Brytanii sprzedano preparaty o wartości 90-95 EUR w przeliczeniu na 1 ha gruntów ornych i sadów, a w Polsce, podobnie jak na Słowacji – 30 EUR. Różnice te wynikają z jednej strony ze struktury upraw w danym kraju (w sadownictwie zużywa się dużo więcej agrochemikaliów, niż w uprawie zbóż), z drugiej zaś strony są one uzależnione od poziomu dochodów i opłacalności produkcji rolniczej.

W strukturze asortymentowej na kontynencie europejskim w wartości sprzedaży dominują herbicydy (42,5%) oraz preparaty grzybobójcze (38,8%). Środki owadobójcze w 2005 r. stanowiły 14,6%, a preparaty pozostałe (min. regulatory wzrostu) 4,1%. W Polsce udział herbicydów wynosił 54,2%, fungycydów 29,5%, insektycydów 9,3%, a preparatów pozostałych 7%. Duży odsetek preparatów chwastobójczych w strukturze asortymentowej wynika ze znacznego udziału zbóż w powierzchni gruntów ornych i sadów.

Według Phillips McDougall Agri-Service w 2005 r. 30% światowej sprzedaży stanowiły opatentowane środki ochrony roślin. Generyki, czyli preparaty o składzie zbliżonym do oryginalnego środka, produkowane bez ochrony patentowej, stanowiły 37% wartości sprzedaży. Pozostałe 33% rynku stanowiły preparaty, których ochrona patentowa już wygasa, jednak wciąż są one sprzedawane przez producentów. Największy udział w sprzedaży środków ochrony roślin miało 6 dużych firm, takich jak Bayer (19,2% udziału w rynku), Syngenta (17,5%), BASF (11,4%), Dow AgroScience (8,6%), Monsanto (8,1%) oraz DuPont (6,2%). Wśród tych producentów najbardziej w stosunku do 2004 r. wzrosła sprzedaż firmy Syngenta (o 4,6%), natomiast największy spadek sprzedaży odnotował BASF (o 1,7%). W grupie firm produkujących generyki największy udział w rynku w 2005 r. odnotował Makhteshim Agan (4,3%) oraz Nufarm (3,3%). Udział firm produkujących generyki stale się zwiększa, a izraelska firma Makhteshim Agan odnotowała w omawianym okresie wzrost sprzedaży o 13,6%.

W Polsce liderem rynku środków ochrony roślin, według Martin&Jacob podobnie jak na rynku światowym, jest niemiecka firma Bayer. Jej udział oceniany jest na około 25%. BASF ma 15% udział w sprzedaży, Syngenta 10%, DuPont 9%, Monsanto 6% oraz Dow AgroScience 5%. Głównymi producentami generyków w Polsce są Makhteshim Agan, SumiAgro oraz Arysta. Dwie krajowe firmy tj. Organika Sarzyna oraz Organika Rokita mają łącznie ok. 11% udział w rynku i są konkurencyjne cenowo dla zagranicznych firm fitofarmaceutycznych.

Wzrost obrotów agrochemikaliami w Polsce, podobnie jak w innych nowych krajach członkowskich, spowodowany głównie pozytywnymi zmianami produkcji rolniczej będzie trwał nadal. Przewiduje się, że wartość rynku środków ochrony roślin w Polsce zwiększy się do 2010 r. do ponad 450 mln EUR, głównie ze względu na zwiększenie nakładów na środki produkcji i chęć poprawy konkurencyjności produktów rolnych, a także zwiększenie arealu upraw roślin energetycznych. Wzrośnie sprzedaż preparatów bazujących na substancjach aktywnych pochodzących z Europy Zachodniej oraz krajów azjatyckich. Poprzez zaostrożenie konkurencji, szczególnie przez dużych zachodnich producentów poprawi się jakość sprzedawanych preparatów. Wzrosną także ich ceny.

Tab. 1. Wartość rynku środków ochrony roślin w krajach UE-25 według głównych grup asortymentowych

Wyszczególnienie	2000		2004		2005		<u>2005</u>	<u>2005</u>
	mln EUR	%	mln EUR	%	mln EUR	%	2000	2004
Herbicydy	2397	39,6	2831	41,8	2842	42,5	118,6	100,4
Insektycydy	1050	17,3	1044	15,4	979	14,6	93,2	93,8
Fungicydy	2300	38,0	2592	38,3	2592	38,8	112,7	100,0
Pozostałe	310	5,1	302	4,5	275	4,1	88,7	91,1
Razem	6057	100,0	6769	100,0	6689	100,0	110,4	98,8

Źródło: Dane Europejskiego Stowarzyszenia Ochrony Roślin i obliczenia własne.

Tab. 2. Wartość sprzedaży środków ochrony roślin na świecie według głównych producentów

Wyszczególnienie	2004	2005	2005/2004	Udział w rynku
	mln USD	mln USD	%	%
Bayer	7000	6917	98,8	19,2
Syngenta	6030	6307	104,6	17,5
BASF	4166	4097	98,3	11,4
Dow AgroScience	3143	3094	98,4	8,6
Monsanto	2864	2910	101,6	8,1
DuPont	2210	2240	101,4	6,2
Makhteshim Agan	1358	1543	113,6	4,3
Sumitoto	1358	1290	95,0	3,6
Nufarm	1170	1189	101,6	3,3
Arysta	791	905	114,4	2,5

Źródło: Dane Philips McDougall Agri-Service.